Amigoe

Vandaag

INDIRA GHANDI
.....nederlaag.....

100STE JAARGANG -- No.: 5 VRIJDAG 7 JANUARI 1983

[illegible]PTREDEN BOUTERSE ROEPT VERZET OP

Garnizoenscommandant Horb neemt ontslag

[illegible]urinaamse president niet meer in functie

[illegible]ARAMARIBO/DEN HAAG — De waarnemend president van Suriname, mr. F. Ramdat Misier, oefent al enige [illegible]d zijn functie niet meer uit. Dat is uit diverse betrouw[illegible]re bronnen in Paramaribo vernomen. De vlag voor het [illegible]esidentieel paleis wordt al enkele weken niet meer ge[illegible]sen. Bovendien houdt Ramdat Misier geen kantoor [illegible]eer in het paleis. Ramdat Misier gaf na de gebeurtenissen [illegible]n 8 december te kennen zijn functie te willen neerleggen. [illegible]p aandrang van de militairen zou hij echter tot 1 januari [illegible]nblijven. Volgens genoemde bronnen in Paramaribo be[illegible]houwt hij zich echter niet meer als president, zodat [illegible]riname de facto geen staatshoofd meer heeft. Een [illegible]tra aanwijzing daarvoor is het feit dat voor de woning [illegible] Ramdat Misier niet langer de Surinaamse vlag wappert. [illegible]nduidelijk is of hij de jure nog wel die functie vervult.

[illegible]amdat Misier werd in [illegible]ruari van het vorig jaar bij [illegible] [illegible] benoemd tot waarnemend [illegible] [illegible] gerecht[illegible]. In het decreet [illegible]epaald dat de president van [illegible]t gerechthof qualitate qua [illegible]ordt benoemd tot president [illegible]n Suriname. De president van [illegible]t hof, mr. O. van der Geld, [illegible]igerde echter de benoeming [illegible]t waarnemend president, [illegible]aardoor Ramdat Misier als vice-president van het hof de taak van waarnemend president van Suriname moest gaan vervullen.

Het militair gezag heeft [illegible] bronnen [illegible] na 1 januari nog steeds waarnemend president is op grond van het genoemd decreet. Volgens kringen rond Ramdat Misier heeft het militair gezag gedreigd hem zijn functie van vice-president van het gerechtshof te ontnemen, indien hij zijn functie van waarnemend staatshoofd zou neerleggen.

Ook de Surinaamse garnizoenscommandant Roy Horb blijkt na de gebeurtenissen van 8 december schriftelijk aan legerleider Bouterse te hebben meegedeeld, dat hij ontslag neemt uit de legerleiding. Dat heeft het ANP uit zeer betrouwbare bron vernomen.

De ontslagbrief van Horb wordt in Paramaribo angstvallig geheim gehouden. De garnizoenscommandant blijkt zich van de gebeurtenissen op 8 december te hebben gedistantieerd. Hij is nu gewoon militair, maar doet geen militair werk meer. Naar verluidt houdt hij zich bezig met grondbeleid, een taak die hij al eerder heeft uitgeoefend. Uit [illegible] Surinaamse [illegible] grote onenigheid bestaat [illegible] gevolg van het optreden van [illegible]der Desi Bouterse.

Regionale bevelhebber El Salvador in verzet

[illegible]olonel Ochoa [illegible]egen overplaatsing

SAN SALVADOR — De mi[illegible]itaire bevelhebber in de Salva[illegible]oriaanse provincie Cabanas is [illegible] opstand gekomen tegen het [illegible]pperbevel. In San Salvador [illegible] men de actie van kolonel [illegible]gifrido Ochoa als een eerste [illegible] naar een militaire staats[illegible]reep.

[illegible]k beschouw minister van De[illegible]ensie José Guillermo Garcia als [illegible]n verrader van de beginselen [illegible]an de coup van 15 oktober [illegible]979)", zo verklaarde de kolo[illegible]el gisteravond in San Salvador [illegible]oor een commerciele zender. [illegible]e staatsgreep van ruim drie [illegible]r geleden werd uitgevoerd [illegible]oor gematigde jonge officieren, [illegible]et steun van de Verenigde [illegible]taten. Deze coup, gevolgd [illegible]r een reeks hervormingen op [illegible] gebied van het grondbezit [illegible] bij de banken, wordt gezien [illegible] het begin van de burgeroor[illegible]g die tot dusver naar schatting aan 36.000 mensen het leven heeft gekost.

Ochoa deed zijn uitspraak nadat hij te horen had gekregen dat hij zou worden overgeplaatst naar een post in Uruguay. Deze overplaatsing maakt deel uit van een serie soortgelijke besluiten die minister Garcia begin dit jaar nam.

Als militair bevelhebber in de noordelijke provincie Cabanas is Ochoa, krachtens de sinds maart 1980 geldende staat van beleg, tevens hoofd van het burgerlijk bestuur. Hij verklaarde dat voor Cabanas een staat van „militaire waakzaamheid" geldt. De kolonel die door Amerikaanse waarnemers beschouwd wordt als een van de beste militaire bevelhebbers van El Salvador, wordt vooral geprezen om de wijze waarop hij er in anderhalf jaar in geslaagd is, zijn gebied te pacificeren. Zelf gaf hij dan ook als zijn mening dat hij het „zeer goed had gedaan". Om die reden voelde hij niet voor een overplaatsing naar Zuid-Amerika.

Volgens westelijke militaire waarnemers was Garcia gewikkeld in een machtsstrijd waarbij „ongeveer 20 procent" van het officierenkorps was betrokken. Daarbij zouden aanhangers van de uiterst rechtse voorzitter van de Nationale Vergadering, Roberto d'Aubuisson, een voormalig majoor van de nationale garde, aan het langste eind hebben getrokken. Ochoa die ongeveer duizend élite-militairen, uitgerust met Amerikaanse wapens, onder zijn bevel heeft, wordt vaak genoemd als mogelijke opvolger van Garcia of als een kandidaat voor hoge militaire posten.

Zijn bestrijding van de guerrilleros is gebaseerd op operaties met kleine eenheden en een goed contact met de burgerbevolking. Amerikaanse diplomaten noemen zijn optreden een voorbeeld van hoe het volgens hen moet. Ochoa zei in zijn radiorede dat de paramilitaire troepen van de regering zijn verklaring steunen.

[illegible]oordvoerder van [illegible]harta gearresteerd

PRAAG — Ladislav Lis, [illegible]oordvoerder van de Tsjecho[illegible]lowaakse dissidente beweging Charta '77, is gearresteerd in [illegible]n woning in Ceska Lipa, 80 [illegible]m ten noorden van Praag. Dit [illegible] gisteren vernomen in de Tsjechoslowaakse hoofdstad.

De 56-jarige Lis bekleedde een [illegible]oge functie in de communisti[illegible]che partij tot hij in 1969 na het [illegible]islukken van de Praagse lente [illegible]erd weggezuiverd. Hij organi[illegible]eerde in het geheim een partijcongres toen de troepen van het Warschau-pact al in Praag stonden. In juni 19[illegible] verklaarde hij dat de geheime politie hem trachtte te intimi[illegible]eren met dreigbrieven naar [illegible]ijn kinderen.

Zwitserland wijst Sovjet diplomaten uit

GENEVE — Twee Sovjet-diplomaten die in Geneve werkzaam waren, hebben Zwitserland moeten verlaten omdat de regering in Bern hen verdacht van spionage.

Een consul [illegible] generaal in [illegible] en een [illegible] van de Sovjet-Unie bij de internationale organisaties in Geneve „wijdden zich aan verboden inlichtingenactiviteit", aldus het Zwitserse ministerie van Binnenlandse Zaken. De diplomaten hebben het land inmiddels verlaten.

Zij zouden hebben geprobeerd agenten te werven in het deel van Zwitserland waarvan de inwoners Duits spreken. Volgens het ministerie trokken ze de aandacht van de Zwitserse contra-spionage bij activiteit in de regio's Bern en Solothurn. Het ministerie noemde de namen van de diplomaten niet.

Wall Street boekt records

NEW YORK — Op de grote effectenbeurs van New York zijn de koersen gisteren op het hoogste punt van de dag gesloten en bereikte de omzet ruim 130 miljoen aandelen, het grootste aantal sedert het hoogtepunt van 149,4 miljoen stuks van 4 november jl. Het gemiddelde van Dow Jones voor industriefondsen bereikte bij het slot 1070,92, iets boven het record van 1070,55 van 27 december.

Nakasone reikt Z-Korea de hand

TOKIO — Met het aangekondigde bezoek van de Japanse premier, Yasuhiro Nakasone, aan Seoel lijkt een verzoening tussen Japan en Zuid-Korea binnen handbereik te liggen. Naar dezer dagen in Tokio en Seoel bekend werd, zal Nakasone volgende week dinsdag en woensdag een officieel bezoek aan Zuid-Korea brengen voor overleg met president Chun Doo Hwan. Sinds de twee landen in 1965 officiele banden aanknoopten, is nog niet eerder een Japanse eerste-minister voor officiele besprekingen in Zuid-Korea geweest.

Seoel is tegelijk het eerste buitenlandse reisdoel van Nakasone die in november vorig jaar als premier aantrad. Een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Tokio zei dat het bezoek de gelegenheid biedt om „alle conflicten bij te leggen en om betere en vriendschappelijke banden aan te gaan". Hij doelde daarmee op politieke en economische geschillen die de onderlinge betrekkingen de laatste twee jaar weinig goed hebben gedaan. Conflicten overigens die in het niet vallen bij de eeuwenoude „erfvijandschap", uitvloeisel van het Japanse expansionisme op het Aziatische vasteland.

AMSTERDAM — Beurs vast. Internationals vriendelijk, KLM zwak, banken vriendelijk evenals hypotheekbanken; verzekeraars goed prijshoudend, uitgevers prijshoudend, bouwers vast en HBG willig; scheepvaart onveranderd; lokale markt vriendelijk tot vast.

GRR!

KIP HEEFT WEER EEN EI GELEGD

WELKOM, WELKOM, JIJ KLEIN KUIKEN

WIL NIET WEER DE DOP IN DUIKEN!

Gandhi lijdt nederlaag bij deelstaatverkiezing

Congres-(1) partij in staten afgewezen

NEW DELHI — De Congres-(I)partij van de Indiase premier, Indira Gandhi, heeft bij de verkiezingen van afgelopen woensdag de controle verloren in de twee zuidelijke deelstaten Andhra Pradesh en Karnataka. In de noordoostelijke deelstaat Tripura behield de marxistische partij de macht. De resultaten vormen een grote nederlaag voor de regeringsleider van de grootste en dichtstbevolkte democratie ter wereld. In Karnataka en Andhra Pradesh beschikte het Congres-(I) de afgelopen dertig jaar over de absolute meerderheid in het deelstaatparlement. Mevrouw Gandhi heeft in beide staten [illegible] gevoerd voor de plaatselijke leiders.

Van de 221 zetels in het deelstaatparlement van Karnataka behaalde de Congrespartij van premier Gundu Rao 80 zetels. De conservatieve oppositionele Janata-Rangacombinatie won 96 zetels en vijf andere oppositiepartijen behaalden 45 zetels. In Andhra Pradesh versloeg de beroemde voormalige filmster N.T. Rao met zijn Delugu Desampartij de voorzitter van het deelstaatparlement, Eswara Reddy van de Congres-(I)partij. Volgens voorlopige cijfers behaalde Rao's partij 183 van de 294 parlementszetels. Het Congres-(I) won 48 zetels. „Het is het vonnis van het volk tegen een (deelstaat)regering die antivolks, antidemocratisch en corrupt was", verklaarde Rao na de overwinning van zijn Telugu Desam.

Maneka Gandhi, de van haar schoonmoeder vervreemde weduwe van de in 1980 omgekomen Sanjay Gandhi, behaalde ook een verkiezingszege. Vijf kandidaten van haar Sanjay Vichar Manch-partij dongen mee in de verkiezingen onder de vlag van de Telugu Desam, van wie er vier werden gekozen. Naar verwachting zal Maneka nu trachten een zetel in het parlement in New Delhi te behalen. In de noordoostelijke staat Tripura won de communistische partij 34 van de 60 zetels. De Congres-(I)partij verzamelde 11 zetels en de overige kwamen toe aan drie andere partijen.

Militaire delegatie uit VS in Nicaragua

Managua neemt "onjuiste ideeen" weg

MANAGUA — Een delegatie van de Amerikaanse militaire inlichtendienst heeft een bezoek van 24 uur gebracht aan Nicaragua. De delegatie, die werd geleid door een generaal, voerde besprekingen met Nicaraguaanse regeringsfunctionarissen. Dit heeft het ministerie van Defensie in Managua bekendgemaakt. De Amerikanen reisden na het bezoek verder naar El Salvador.

Het Nicaraguaanse ministerie van Defensie gaf weinig bijzonderheden. Wel werd verklaard dat de Nicaraguaanse regering opheldering heeft verschaft ten aanzien van "onjuiste ideeen" die in de Amerikaanse inlichtingendienst leven over de Sandinistische revolutie. De Amerikanen hebben gesproken met de onderminister van Defensie, Joaquin Cuadra. De delegatie uit de Verenigde Staten, bestaande uit vier man en geleid door generaal William Odon, was niet beschikbaar voor commentaar. Er bestaan al enige tijd spanningen tussen Washington en Managua. De Amerikaanse regering, die in 1981 de hulp aan Nicaragua opschortte, beschuldigt de linkse Sandinistische regering ervan zich in hoog tempo militair te versterken met behulp van Sovjet-wapens. De Nicaraguaanse regering zegt echter dat haar leger wordt versterkt met het oog op plannen van de Amerikaanse geheime dienst (CIA) het Sandinistische bewind omver te werpen. De regering-Reagan beschuldigt Nicaragua ervan dat het probeert de linkse revolutie te verbreiden in Midden-Amerika.

Poolse primaat pleit opnieuw voor dialoog

WARSCHAU — De primaat van Polen, aartsbisschop Jozef Glemp, heeft gisteren opnieuw een oproep tot de natie gedaan voor een dialoog als de enige manier om de diepe crisis in Polen, [illegible] kennelijke tegenslagen en mislukkingen, op te lossen. Hij sprak vanaf de preekstoel in de kathedraal in Warschau tot 6.000 gelovigen.

Mgr Glemp, die begin februari de kardinaalshoed zal ontvangen, beriep zich op de vredesboodschap van Paus Johannes Paulus die ook [illegible] tot de dialoog [illegible] te [illegible] [illegible] kerkelijke gemeenschap.

Klok terug

VERBIJSTERING EN verontwaardiging domineren de reacties op het voornemen van het kabinet-Martina III om in te gaan op het voorstel van PPA-minister Margo Croes van Volksgezondheid haar partijvoorzitter Max Croes te benoemen tot raadsadviseur.

De vakbond ABVO heeft volkomen gelijk om het namens het ambtenaren-corps felle protesten te laten horen aan het adres van de centrale regering. Het moet werkelijk een grote frustratie zijn voor alle hard werkende ambtenaren om op die manier politici te zien opklimmen naar de hoogste rangen en functies zonder dat die daarvoor de nodige scholing of verdiensten hebben. Die snelle klim wordt hen geboden puur en alleen op partijpolitieke gronden en dat moet in alle toonaarden worden afgewezen. Het is te hopen dat ook de andere bonden van overheidspersoneel op de Antillen zich keren tegen dit besluit of voornemen tot besluit van het kabinet-Martina.

Oud-minister Max Croes van Financien probeerde de gemeente via de tv voor te houden dat hij er in financieel opzicht niet op vooruit gaat, omdat hij daarvoor zijn ministerspensioen van 4000 gulden en nog wat per maand moet opgeven. Maar daarmee verlegt hij de kern van de zaak en tracht via zijsprongen zijn aanstaande benoeming te rechtvaardigen. Het pleit niet erg voor hem dat hij zich zo koud kan tonen over deze zaak die niet licht mag worden opgevat.

Dit hele geval pleit al evenmin voor minister Margo Croes. Als zij niet in staat is om haar [illegible] naar behoren uit te oefenen met het bataljon van adviseurs en diensthoofden dat haar al ten dienste staat, dan zou het wel eens zo kunnen zijn dat zij niet geschikt is voor een ministersfunctie. In dat geval blijft er maar één optie open: aftreden en plaats maken voor iemand die het wel aankan.

Het eigenaardige is dat zij nu een vertrouwensman als adviseur wil, daarvoor een partijgenoot verkiest, die haar minister heeft helpen maken, maar de gemeenschap daarvoor wil laten opdraaien. Als de Arubaanse mini-partij PPA van mening is dat mevrouw Croes het werk niet aan kon zonder een eigen adviseur dan zijn er twee mogelijkheden: óf haar terugtrekken en iemand in de plaats van haar aanstellen die het wel kan; óf haar een adviseur geven, maar die wel geheel uit eigen middelen - bijvoorbeeld de partij-kas - betalen.

Met deze onverkwikkelijke affaire wordt de klok teruggezet. Daartegen moeten alle positieve krachten in het geweer komen. Een eerder kabinet-Martina heeft de euvele moed gehad om een verkeerd genomen besluit te herzien. Het ging toen om de aanstelling van MAN-Statenlid drs Frank Elstak tot persoonlijk adviseur van premier Don Martina. Als mocht blijken dat de ministerraad van morgen vanwege aanhoudende pressie van de PPA - die een sleutelpositie bekleedt in de coalitie - besloten heeft om toch maar met de aanstelling van Max Croes accoord te gaan, dan moet een dringend beroep gedaan worden op het kabinet-Martina III om die incorrecte beslissing terug te draaien. In het andere geval zou van de voornemens tot benoeming helemaal moeten worden afgezien. De tijd zal leren hoe principieel de regeringspartijen zich tonen.

BELFAST — De politie van Noord-Ierland heeft vandaag vier granaten van Sovjet-makelij ontdekt. [illegible] bij toeval plaats bij een wegcontrole van [illegible]. Volgens de autoriteiten [illegible] het om "F1" [illegible].

De ontdekking [illegible] bij een [illegible] de politie [illegible] in het [illegible]. De politie [illegible] van twee [illegible] IRA, [illegible] organi[illegible] [illegible] [illegible] waren [illegible] in de [illegible]plaats [illegible].

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: F.H. Oduber.
Namens Antillean News Holding n.v.: R.F. Snow.
Hoofdredacteur: Frans Heiligers
Overige leden Redaktie: Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thodé, Ronnie Rens, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur;
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie): Ingrid de Meyer, Viola Bernardus en Jenny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110 [illegible]
tel.: 24233 [illegible]
Directeur [illegible]: Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Trompe, Edwina Perez, Djuble Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Eileen Landsmark.

BONAIRE: CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties: Vance James, kantoor, tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers, tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis).
Fotografe: Elias Driele.

ST EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Dr R.J. Fruinplantsoen 30, 2552 LH Den Haag, Nederland, tel.: 070-978686.

DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curaçao: Districo n.v. tel.: 70503, 7-5-4, 7-3-4. [illegible]

Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24833.
Bonaire: [illegible], tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
[illegible]

Buiten Antillen (Nederland): NA fl. 30.15 per maand (luchtpost) of NA fl. 24.00 per maand (zeepost); [illegible]

[illegible]

Soliana in eilandsraad:

BC schuldig problemen bij Flamingo Paradise

KRALENDIJK — Tijdens de eilandsraadsvergadering merkte het PDB-fractielid Monchin Soliana op dat volgens hem de interventie van de Venezolaanse Banco de los Trabajadores niet de reden is geweest, dat de werkzaamheden van Flamingo Paradise stopgezet moesten worden. Volgens Soliana werd wel door het BC naar voren gebracht, dat het telkens de Partido Democratico Bonairiano was die tegen het project op het eiland was, maar dat nam niet weg, dat het BC toch op de plichten gewezen moest worden, speciaal wanneer het de toeristische ontwikkeling betrof. Daarbij haalde Soliana o.a. aan, dat het BC het mislukken van de projecten moest voorkomen.

Wel vond Soliana, dat het BC de juiste informatie moest geven aan degenen die wilden investeren, want ook nu weer werd er een werk bij Lagun Villas stopgezet omdat in tegenstelling tot eerdere informatie van het BC geen water en electriciteit aanwezig is op de plaats waar het project gebouwd wordt. Nu een gedeelte van het project klaar is, maar water en electriciteit ontbreekt geeft dit wel enige bezorgdheid bij de bouwers van dit project. Ook bij Flamingo Paradise had volgens Soliana het BC duidelijk moeten maken, dat het project te groots van opzet was.

Daarom wil Soliana er ook niet van horen, dat de financiele problemen van de Banco de los Trabajadores de oorzaak zijn van het mislukken van Flamingo Paradise, maar de mislukking, aldus Soliana ligt in de boezem van het project zelf. De overheid heeft een ernstige fout gemaakt, door aan Flamingo Paradise toestemming te geven, aldus PDB fraktielid Monchin Soliana om het project ten noorden van de luchthaven te laten uitvoeren.

PDB motie ter voorkoming sluiten Hotel Bonaire

KRALENDIJK — Tijdens de eilandsraadsvergadering van afgelopen dinsdag diende de viermansfractie van de Partido Democratico Bonairiano (PDB) een motie in over het open houden van Hotel Bonaire omdat komende maand het contract met Executive House wordt verbroken, terwijl er nog geen opvolger is gevonden. De motie die ondertekend werd door de heren F.D. Crestian, A. Cicilia, S.G. Soliana en J.E. Abraham [illegible] het belang van Hotel Bonaire voor de economische ontwikkeling van Bonaire, [illegible] verloren [illegible] dat het hotel [illegible] een groot deel van de mensen op het eiland werk verschaft. De laatste berichten, dat het hotel eventueel gesloten zou worden [illegible] dat de PDB de Bestuurscollege [illegible] van Hotel Bonaire [illegible] als medeeigenaar van Hotel Bonaire gevraagd al het mogelijke te doen om te voorkomen, dat een aantal werknemers hun werkkring zullen verliezen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

[illegible] 16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag [illegible] 09.00-13.00 uur.
Radiomuseum RNWO na afspraak; tel.: 8472.
[illegible] dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur Hotel Bonaire
Lions: Elke Tweede vrijdag v/d maand - Hotel Bonaire
Round Table International elke Tweede maandag - buurtcentrum Tera Cora
Rotary: woensdag 12.00 uur Hotel Bonaire.

KERKDIENSTEN
[illegible] Kralendijk dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
[illegible] Antriol dagelijks 18.30 uur; zondag [illegible]
[illegible] dagelijks, ook zondag 18.30 uur.

[illegible] opgesteld waarbij een van de [illegible] Boeboei Cicilia optrad [illegible] Gedeputeerde van Onderwijs Ramoncito Booi opende namens het BC het woord [illegible] het woord voerde. Ook collega's van Wim Lepelaars voerden het woord, terwijl de jubilaris diverse [illegible] Bij de foto: links Booi en rechts de jubilerende Wim Lepelaars.

Voor VN deskundige nog geen opvolger

KRALENDIJK — De kortgeleden afgelegde verklaring van de economisch adviseur van het BC, Deis Schermer ten aanzien van de verkeerde opzet van Fla[illegible] maar een tweede verklaring van Schermer over het amateurisme van het BC inzake het gevoerde beleid op toeristisch gebied [illegible] in deze aangewezen, nu blijkt dat er wel een deskundige van de Verenigde Naties (VN) op het Toeristenbureau te werk is gesteld, [illegible] is dat deze deskundige een counterpart te laten opleiden. De UN deskundige Dick Eisly is bijna anderhalf jaar op Bonaire en zal binnen afzienbare tijd zijn werkzaamheden beeindigen. Het ligt dan in de bedoeling, dat een [illegible] counterpart de werkzaamheden van Eisly zal overnemen en met de van Eisly opgedane kennis in het belang van de toeristische ontwikkeling zal verder werken. Volgens gedeputeerde Ramoncito Booi bleek het echter buitengewoon moeilijk om iemand te vinden die als counterpart van Eisly kan werken en ofschoon het BC wel pogingen in die richting heeft gedaan bleek dat telkens tevergeefs.

Vermoedelijk zal er binnenkort een advertentie geplaatst worden waarin een counterpart wordt gevraagd voor de reeds anderhalf jaar aanwezige Eisly die binnen enkele maanden het eiland zal gaan verlaten.

Studentenkoor langs scholen

KRALENDIJK — Momenteel verblijft op Bonaire een Amerikaans studentenkoor, dat onder auspiciën van het Cultureel centrum Bonaire (CCB) enige uitvoeringen zal geven op de Bonaireaanse scholen [illegible] heeft een programma samengesteld, waarbij het koor de diverse scholen zal langs gaan om hun zangtalenten te laten horen. Vrijdag is het koor aan de route langs de scholen begonnen en maandag zullen de laatste scholen op Rincon bezocht worden.

Oogziekte onder geiten en schapen

KRALENDIJK — Op Bonaire is er onder de geiten en schapen van de verscheidene veehouders een oogziekte uitgebroken, die bekend staat onder de naam pink-eye. De symptomen van deze ziekte zijn verkleuring van het oog en sterke traanafscheiding. Deze ziekte pink-eye wordt overgebracht door muggen maar nog niet door de ziekte aangetaste dieren. Op advies van de dienst Landbouw, veeteelt en visserij (LVV) die op zijn beurt weer geadviseerd werd door de Veterinaire dienst van Curacao, moeten de veehouders die aangetaste dieren apart zetten. Behandeling van pink-eye is mogelijk met een antibioticum, namelijk Terramycine zalf. Indien er veehouders zijn die deze ziekte willen behandelen en bestrijden kunnen zij daarvoor contact opnemen met de dienst LVV.

Kaleidoskop di karnaval

NO TIN DUDA KU "Karnaval ochenta i tres Korsou ta den Kabes". Ya bo por kuminsa sinti e kentura di Karnaval den tur skina. Gruponan a kuminsa prepara pisa i hopi ku di ku den 1983 nan lo no ta aden a boltu di pensamentu pura, ya ku ta un bia den aña so tin Karnaval i si bo perde esun di '83 bo a perde "Kabes".

★★★

Grupo Bunitesa di Hardin ayeranochi na klup Douane a presenta su Bunitesanan na Prensa. Hesta nos amigu Paisa i Robby tin un bunita Hardin. Beyesa te bai, anto no un sino diestres. E kandidatanan ku lo partisipa den e sertamen pa saka Reina di Bunitesa di Hardin ta: Sharine Leito, Xiomara van der Veen, Sinaya Martha, Ivette Jansen, Armgard Arion, Phaedra Engelhardt, Carissa Zimmerman, Violeta Sambo, Elsmarie Gutierez, Giarell Garmers, Phaedra Barbmeo, Genarda Thede i Joyceline Williams

★★★

E sertamen pa eligi e di diestres Reina di Bunitesa di [illegible] proksimo [illegible] di Princess Beach Hotel. E programa ta pendiente pa kuminsa 8'or.

★★★

Grupo di SNAV sunka a keda tras den Karnaval i den 1983 nan tambe ta loko loko di kabes. Ocho super kandidata lo bataya ku otro den e sertamen pa saka e di diestres Reina di SNAV. E kandidatanan ta: Corine Fenaro, Audrey Papa, Zeira Inees, Celesta Clifton, Jacqueline Spencer, Lusette Kwidama, Aysheline de Paula i Milva Toppenberg.

★★★

Bon tabata sa ku hende loko tambe [illegible] prome [illegible] Karnaval ochenta i tres [illegible] 1983 di 20.00 [illegible] den kurason di Mundu Nobo, esta Sentro Deportivo Mundu Nobo (antes stadion di Mundu Nobo)

WILLEMSTAD — Esaki ta e ocho kandidatanan ku lo partisipa den e sertamen pa saka Reina 1983 di SNAV. Fecha di elekshon, sitio i ora ta bin mayan den kabes. E kandidatanan ta: Corine Genaro, Audrey Papa, Zaira Inees, Celesta Clifton, Jacqueline Spencer, Lucette Kwidama, Aysheline de Paula i Milva Toppenberg.

Holiday Beach. Topiko lo ta Festival di Tumba 1983.

★★★

Ta masha fanfara tabatin prome ku inisio di temporada di Karnaval 1983. Esun un ke traha ku hende i kende no ke traha ku kende. Awor diripiente ta yama reunion importante net dia ku Prensa tin training pisa pendiente... T'asina mester ta si, den Karnaval mester tin koperashon.

★★★

Aña pasa, nos hermano Hermanito di ku otro aña lubida, e kos aki ta hopi gastu. Sinembargo mi tabata sa: E "fever" di '83 ya a kue su kurpa. Masha duna mas ela [illegible] por inskribi pa Reina PSH selebrando 15 aña di farandula, e uniko dos eksigensianan ta: edat riba 17 aña i bo mester por balia tumba. Elekshon mes ta tuma lugá dia 21 na Rust & Burgh kombina ku un fiesta PSH.

★★★

Nos hermano tambe a bira loko di kabes - eksigensia bo mester por balia tumba - den tempu di Karnaval. Mi ruman tene kuidou bon hanya henter Korsou riba bo.....

WILLEMSTAD — "Paisa" semper ta hinka hende den problema 13 Reina, den nos di diestres Karnaval. Esaki ta sinku dje Bunitesanan di Hardin: di robes pa drechi Armgard Arion, Yvette Jansen, Sinaya Martha, Xiomara van der Veen i Sharine Leito. Pero nò preokupa aunke e Hardin ta grandi mayan nos lo sigui piki mas flor.

lo tin un festival di hende loko. Anto pa ho'se [illegible] Ata e [illegible] a pasa. Pa kolmo e reinan loko tambe a perde kabes i e aña aki nan tambe te ta den sobera, Hendenan bon na kabes tene bon kuenta si ku fecha era i aña anunsia pasamira e hendenan aki ta loko loko mes di kabes den Karnaval 1983.

★★★

Djaluna pa 4'or di atardi tin un reunion sumamente importante pendiente ku Asosashon di Musiko den Otrabanda, Room di Hotel

BC wil duiken reguleren

KRALENDIJK — De gedeputeerde van Toerisme Ramoncito Booi heeft meegedeeld, dat het BC van plan is om de noodzakelijke maatregelen te nemen die zullen leiden tot het vaststellen van bepaalde regels die onderhouden moeten worden bij het diepzeeduiken in de wateren rond Bonaire. Ged Booi legde er de nadruk op, dat het BC zich terdege bewust was van het belang van de duiksport voor de ontwikkeling van het toerisme en daarom zal men ook moeten waken, dat dit belang in de toekomst niet geschaad zal worden. In deze context heeft het BC dan ook besloten regels op te stellen waaraan de toeristen die komen duiken met lokale duikers, zich dienen te houden.

Volgens Booi is het duidel[illegible] dat ongevallen die bij het [illegible] ken voorkomen van zeer sc[illegible] delijke invloed kunnen zijn [illegible] het duiktoerisme. De duiksp[illegible] is niet van gevaar ontbloot e[illegible] dienen regels te zijn, die de [illegible] ligheid van de duikers ga[illegible] deren. Ofschoon het BC [illegible] reeds maatregelen heeft ge[illegible] men, zijn de ideeen nog niet [illegible] heel en al uitgekristallise[illegible] Aangezien de duiksport de v[illegible] aandacht heeft van het BC, [illegible] men zich ook in het buiten[illegible] orienteren op de mogelijkh[illegible] en beperkingen en zoals v[illegible] genwoordigers van het To[illegible] tenbureau in het verleden e[illegible] duikseminars of tentoonste[illegible] gen hebben bijgewoond, ligt [illegible] volgens de gedeputeerde nu [illegible] in de bedoeling, dat in de tw[illegible] de helft van januari een be[illegible] gebracht zal worden aan [illegible] Vegas, waar een congres gel[illegible] den wordt over het leven o[illegible] de zeespiegel en het duike[illegible] het algemeen.

VOORUITZICHTEN VOOR DIT JAAR MINDER GUNSTIG

Dankzij grote stortingen eind vorig jaar

Betalingsbalans met 100 miljoen surplus

WILLEMSTAD — De betalingsbalans over 1982 toont een overschot van naar schatting honderd miljoen gulden. Dat is weer meer dan een jaar geleden en ook boven de verwachtingen in financiele kringen.

De betalingsbalans is de staatshuishouding waaruit valt op te maken wat het verschil is tussen alle door de Antillen gedane uitgaven en de ontvangen gelden. In het jaar 1978 was er een tekort op die balans van 78 miljoen gulden. Voor het jaar daarna werd een tekort verwacht van rond de 100 miljoen. Maar door een wijziging in het overheidsbeleid (kabinetten-Pourier en - Martina volgden het kabinet-Rozendal op - RED) werd het uiteindelijk omgebogen in een overschot van twaalf miljoen gulden. In 1980 werd een overschot genoteerd van 52 miljoen gulden. Dat liep in 1981 verder op tot 96 miljoen gulden. Het afgelopen jaar is dan de bijna magisch geworden grens van 100 miljoen toch gepasseerd. De exacte cijfers worden op dit moment nog verwerkt, maar voorlopig wordt het op 100,3 miljoen gulden gehouden.

SINTERKLAAS

Er worden twee hoofdredenen genoemd voor deze uitslag. Enerzijds was er een gigantische afdracht van winstbelasting door de Arubaanse raffinaderij Lago. De off-shore sector op Curacao heeft ook een flinke afdracht gedaan aan de Landskas. De schattingen daarvan lopen nog wat uiteen. Daarom worden de officiele cijfers afgewacht. In elk geval is zeker dat de injectie uit die sector verder is toegenomen en boven de 150 miljoen zal liggen. In 1981 was dat nog 120 miljoen.

Aanvankelijk zag het er helemaal niet naar uit dat er een zo groot overschot zou zijn over 1982. Er werd geredeneerd dat de berichten over de economische recessie hun invloed zouden hebben op de financiele transacties. Maar in de laatste dagen vóór de jaarwisseling en ná de kerst trok de balans snel op door grote stortingen van het lokale bedrijfsleven.

Het is normaal dat winkeliers en anderen in die sectoren tegen september en october flink wat geld uitgeven in het buitenland aan artikelen die zij opslaan voor de feestdagen van het eind van het jaar; vooral voor sinterklaas en kerstmis. December is dan ook altijd een erg drukke maand. Maar in de eerste weken van december leek er weinig schot te komen in de stortingen. Uit de ontwikkelingen kan worden afgeleid dat tussen kerst en oud en nieuw de zakenlui hun balans hebben opgemaakt en overgingen tot storting van grote bedragen (VBC-voorzitter Haim da Costa Gomez zei dat het het bedrijfsleven in 1982 zo slecht niet is vergaan - RED) op hun bankrekeningen. De commerciele banken overschreden daardoor het plafond dat geldt voor het in huis hebben van deviezenvoorraden en droegen dat naar regel af via stortingen op de Centrale Bank. Daar kon toen worden geregistreerd dat de zaak zich in die laatste dagen **van het jaar flink aantrok met** het grote overschot als eindresultaat. Aangenomen wordt dat de zakenlui dit hebben gedaan om 1983 met een betrekkelijk schone lei te kunnen starten en het voorbije jaar redelijk in de boeken te kunnen afsluiten: de balans is opgepoetst. Normaliter worden in de maand januari evenwel toch weer credieten opgenomen bij de commerciele banken.

VOOR DE WIND

Over het geheel genomen kan worden geconcludeerd dat Aruba er goed voorstaat op grond van de beschikbare financiele gegevens. Er is een stijging van de tegoeden vergeleken met een jaar eerder over de maand december van vijftig miljoen gulden. Dat komt hoofdzakelijk door de Lago-afdrachten. De kans dat dit zich in dit jaar herhaalt is evenwel klein, aangezien het de Lago ook minder voor de wind gaat dan in de afgelopen jaren het geval was.

Wat Curacao betreft kan een verbetering in de algehele situatie niet ontkend worden. Daar is het stringente beleid van ged Faroe Metry mede voor aan te wijzen. De verplichte afdrachten werden redelijk naar behoren nagekomen. Er was na lange tijd een redelijk jaar zonder momenten van lichte paniek zoals min of meer al gewoonte was geworden. Er kan echter niet geconstateerd worden dat het eilandgebied aan de inkomstenkant sterk vooruit is gegaan.

Maar wat de opbrengsten van de off shore sector betreft is voorzichtigheid zeer zeker geboden. Op dit moment worden in Washington besprekingen gevoerd over het belastingverdrag tussen de VS en de Antillen. Het is afhankelijk van de uitkomst daarvan, qua tijdstermijn en qua aard van de wijzigingen in het bestaande verdrag, hoe de opbrengsten van deze voor Curacao zo belangrijke sector zullen zijn in 1983.

SOMBERDER

Over het algemeen zijn de vooruitzichten voor 1983 flink wat somberder dan vorig jaar, zoals de Centrale Bank trouwens een maand geleden al liet weten. Er zijn geen alternatieve inkomstenbronnen van betekenis op korte termijn om eventuele teruggang van de Lago en de off shore op redelijke wijze on te vangen.

WILLEMSTAD — Op Curacao verblijft momenteel een groep van 92 verzekeringsagenten van de "Western pioneer insurance company", in het Holiday beach hotel. De groep houdt in het hotel zijn jaarlijkse conventie. Ter gelegenheid daarvan werd hun door het hotel een diner aangeboden, waarbij, als vertegenwoordiger van het Toeristenbureau de heer Donny Hernandez (zie foto) het woord voerde.

Protest ABVO tegen benoeming Max Croes tot raadsadviseur

WILLEMSTAD — De overheidsvakbond Abvo begrijpt niet waarom de centrale regering oudminister Max Croes als raadsadviseur moest benoemen als er al zoveel topambtenaren zijn die ook als adviseur kunnen dienen.

In het programma van de vakbond gisteren op Z-86 haalde vice-voorzitter Shon Ma Schoop flink uit tegen de benoeming van Croes als raadsadviseur en zei dat de beloofde samenwerking tussen de Abvo en de centrale regering in gevaar is mits de regering de benoeming van Croes terugtrekt.

Volgens Schoop is de benoeming van Croes als raadsadviseur in schaal 17 (het maximum), behalve onverantwoord, ook frustrerend voor hardwerkende ambtenaren. Het zijn slechts enkelen die na hard werken, veel offers en een jarenlange academische studie en ervaring schaal 17 bereiken, aldus Schoop. Hij zei dat zijn vakbond het resultaat zou afwachten van een protestbrief die naar de centrale regering is verzonden om te zien "of de regering zo eerlijk zal zijn om deze verkeerde stap recht te zetten en deze politieke benoeming terug te trekken".

In een verklaring via de tv liet de heer Croes weten dat hij er in werkelijkheid op achteruitgaat als hij benoemd wordt tot raadsadviseur. Op dit moment geniet hij namelijk een ministerspensioen; dat komt te vervallen op het moment dat hij tot raadsadviseur wordt benoemd. Op grond daarvan kan hij nu al zeggen dat zijn adviseursschap van beperkte duur zal zijn. De heer Croes sprak pertinent tegen dat er pressie op premier Don Martina zou zijn uitgeoefend door de PPA om de benoeming door te drukken, juist omdat er wat hem betreft helemaal geen financiele voordelen aan vastzitten.

Aanhouding voor roofoverval

WILLEMSTAD — In verband met de gewapende roofoverval op de eigenaar van een toko te Dein heeft de recherche gisteren één van de verdachten aangehouden en opgesloten. Het betrof de man O.A. bijgenaamd Denge. Hij bekende het feit. Het onderzoek wordt voortgezet om de tweede verdachte an te houden. Zoals reeds vermeld heeft het paar een toko-eigenaar met een vuurwapen bedreigd en hem van 500 dollar en 1600 gulden beroofd.

Discussienota opgesteld

GGD: uitbreiding spreekuren voor pp-patienten nodig

WILLEMSTAD — Met de bouw van twee nieuwe medische centra op Montagne en Marie Pompoen hoopt het eilandgebied een aanzet te hebben gegeven tot oplossing van de ongelijke verdeling van patienten over de verschillende dokterskamers.

Zo werd desgevraagd vernomen van Guno Godfried, waarnemend hoofd van de Geneeskundige en Gezondheidsdienst en functionaris belast met de eerste lijns gezondheidszorg.

Aan het begin van 1982 was het nog zo dat de 52.000 zogenaamde pp-patienten zeer ongelijk waren verdeeld over de dokterskamers. Vooral de dokterskamer op Santa Rosa moest teveel patienten afhandelen terwijl de dokterskamer op Pannekoek per spreekuur gemiddeld nauwelijks 6 patienten te behandelen kreeg. Voor een optimaal gebruik van de dokterskamers zou het gemiddeld aantal consulten per dokterskamer ongeveer 38 per spreekuur moeten bedragen, maar het gemiddelde in 1981 lag om en nabij de twintig consulten per dokterskamer per spreekuur, een aantal wat volgens het GGD-jaarverslag van 1981 door elke arts kan worden afgehandeld. Dit lage gemiddelde zou, volgens het verslag, ontstaan kunnen zijn doordat de mensen voor een deel elders medische hulp gaan zoeken.

Van het totaal van 52.000 pp-patienten zou per week ongeveer 10% de dokterskamer moeten bezoeken, uitgaande van het feit dat 2% dagelijks de dokterskamer bezoekt. Voor de pp-groep betekent dit een totaal van 1040 consulten per dag en 5200 per week. Het aantal spreekuren per week bedraagt 134 wat betekent dat er 38.06 consulten per spreekuur zouden moeten zijn indien de pp-patienten optimaal gebruik zouden maken van de dokterskamers. In het verslag concludeert de GGD dat veel pp-clienten dus niet naar de dokterskamers gaan. Als 20 patienten per spreekuur als norm zou moeten worden gehanteerd dan zou de groep pp-patienten 260 spreekuren per week moeten worden aangeboden. Het aantal van 134 is dus duidelijk aan de lage kant, aldus de GGD in het jaarverslag.

Het kleine aantal spreekuren per week is volgens het verslag een van de eerste redenen waarom er zoveel problemen zijn geweest in de eerste lijnszorg. Andere problemen betreffen de aard van de patienten, vooral de onderstandtrekkers; de aard van het werk dat de arts krijgt van de overheidsarbeiders, die onder andere om AO-verklaringen in conflict raken met de arts; de sterke onderbezetting in het wijkverpleegkundige werk en wat genoemd wordt de "sterk irriterende situatie van slecht onderhoud van de gebouwen". Ook de grote druk van de bejaardenzorg op de gouvernementspraktijken en onvoldoende maatschappelijke werksters in de eerste lijnszorg zijn problemen. Van de pp-patienten bestaan 16% uit bejaarden.

Naar de heer Godfried aan de Amigoe verklaarde zijn in 1982 "enkele doch niet alle maatregelen getroffen" om deze problemen te verhelpen. De opening van het nieuwe medische centrum op Montagne met twee artsen heeft geleid tot verlaging van de druk op de dokterskamer Santa Rosa die teveel patienten tegelijk moest behandelen. Ook voor de Punda-regio is er op Marie Pompoen een nieuwe dokterskamer gebouwd met een full-time en een part time arts.

Verder, zei Godfried, is er ook een discussienota opgesteld voor de verschillende diensten en afdelingen die te maken hebben met eerste lijns gezondheidszorg om te komen tot oplossingen voor een "totale aanpak van de eerste lijns gezondheidszorg". De dokterskamers hebben in 1982 ook een preventieve taak gekregen naast het behandelen van zieke mensen, zei Godfried. Aan degenen die nog gezond zijn wordt namelijk voorlichting gegeven.

Aan de ongelijke verdeling van het aantal patienten over de dokterskamers probeert de GGD iets te doen door aankondigingen op de radio, in de kranten en bij de dokterskamers zelf waarin precies wordt aangegeven waar een patient terecht moet voor medische behandeling.

Bediende van pompstation overvallen

WILLEMSTAD — Een benzinepompbediende werd te Rozendal, sluitingstijd van het pompstation, door twee mannen overvallen en beroofd. De bediende werd van achteren aangevallen en tegen de grond gegooid. Een der rovers hield hem stevig tegen de grond, terwijl de andere een aantal bankbiljetten uit de broekzak van de bediende wegnam. Vervolgens namen beide daders de benen.

WILLEMSTAD — Twee gewonden vielen er in het donderdagverkeer op Curacao, uit een totaal van vier aanrijdingen. De totale blikschade bedraagt 6300 gulden.

Statenvragen over Landsbegroting '83

WILLEMSTAD — Het MAN-statenlid, Victor Minguel, heeft een vragenlijst naar de minister van Financien gestuurd waarin hij ondermeer wil weten of alle landsdiensten al hun wenselijkheidsbegrotingen hebben ingeleverd bij het departement van Financien.

Indien de wenselijkheidsbegrotingen al zijn ingeleverd dan wil Minguel weten of deze begrotingen zijn gecontroleerd, welke de diensten zijn die hun begroting al hebben ingeleverd en welke dit niet hebben gedaan.

Ook vraagt het MAN-statenlid of de regering van plan is eventueel maatregelen te nemen tegen het niet op tijd inleveren van de wenselijkheidsbegrotingen.

Tot slot wil Victor Minguel van de regering weten of deze zijn mening deelt dat al het mogelijke gedaan moet worden om, conform de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen, de begroting van 1984 voor augustus van dit jaar in te leveren.

Kodela loopt achterstand waterrekeningen geleidelijk aan in

WILLEMSTAD — Het electriciteitsbedrijf Kodela hoopt in tweeeneenhalf jaar de achterstand op waterrekening-gelden in te lopen. Om dit doel te bereiken worden alle ontbrekende achterstallige rekeningen per eind februari naar de verbruikers verstuurd. De maandelijkse rekeningen van dit jaar worden zoals gebruikelijk vanaf maart eenmaal per maand verstuurd. Aldus meldt de Kodela in een communiqué.

Zoals bekend heeft de Kodela vorig jaar verschillende taken van de Dienst Water Distributie (DWD) overgenomen. Er was daarbij een achterstand van acht maanden in de facturering van waterrekeningen, die men in september/october vorig jaar trachtte in te halen. Door onvoorziene omstandigheden is dit echter niet gelukt.

Met ingang van dit jaar zijn al verschillende achterstallige waterrekeningen naar de verbruikers verstuurd. De verbruikers hoeven echter niet bezorgd te zijn over de betaling. De vervaldata zijn zodanig gekozen, dat de verbruiker zich niet gedwongen ziet, twee rekeningen in één maand te betalen. Volgens de heer Dunker van Kodela ligt er altijd een periode van 24 dagen tussen de bezorging en van de diverse rekeningen: de verbruiker krijgt één aan het begin en één aan het eind van de maand.

De verbruikers wordt aangeraden de informatie op de rekeningen grondig te lezen en vooral goed te letten op de vervaldata. Bovendien moet men alle rekeningen goed bewaren, om ze bij betaling te kunnen overleggen.

Voor de minst-draagkrachtigen worden door de overheid speciale regelingen getroffen. Deze personen moeten contact opnemen met de dienst Sociale Zaken van het eilandgebied Curaçao om tot een regeling te komen. (Voor verdere informatie, alsmede plaatsen van betaling van waterrekeningen wordt verwezen naar de advertentie elders in deze editie)

ORANJESTAD — *Op uitnodiging van Idefre zijn deze week de heren Silvo Willems en CaiCai Williams (zie foto) als vertegenwoordigers van Aruba vertrokken naar het internationale basebal congres in San Diego, California. Het congres duurt tot en met zondag en is speciaal voor basebal-coaches. Na dit congres reizen Willems en Williams door naar Miami om als assistent basebal trainers op te treden. Deze assistententraining staat onder leiding van de heer Charly Green, van het Dade College. Bij vertrek werden de twee coaches op de luchthaven afgezwaaid door sportgedeputeerde Remie Zaandam en Idefre functionarissen Roy van Putten en Jerry Gomes.*

Bij zaalvoetbal

Kibaima aankop

SANTA CRUZ – De zaalvoetbalcompetitie wordt vanavond in de Estrella-club voortgezet met drie wedstrijden. Om 7 uur komt Golden Boys uit tegen Astros, om 8 uur Estrella tegen Bubali en om 9 uur Real Sranang tegen Kibaima. Voor morgen zijn de volgende wedstrijden geprogrammeerd: Wegenbouw tegen Astros (6 uur) Deportivo Nacional tegen Bubali (7uur) en La Fama tegen ZSVT. (8 uur).

In poule A van de competitie staat Kibaima bovenaan de ranglijst met 10 punten, in poule B staan vier ploegen gelijk, te weten Golden boys, Wegenbouw, Mercurius en Caribe bombers, ieder met 4 punten, terwijl in poule C Estrella koploper is met 6 punten. De eliminatie-ronde eindigt op 14 januari, waarna een aanvang zal worden gemaakt met de semi-finale-ronde.

Informatie-avond van CA-oudercie

ORANJESTAD — De oudercommissie van het Colegio Arubano (CA) organiseert in samenwerking met de leiding van het colegio en leraren maandagavond opnieuw een informatie-avond. Ditmaal zal gesproken worden over vergelijkingen van universiteiten, vooruitgang beroepsonderwijs in de regio en daarbuiten. De informatieavond begint om half acht in de hal van het colegio aan de Vondellaan. Sprekers van deze avond zijn drs Ralf van Breet van de departementale werkgroep voor Evaluatie van buitenlandse diplomas, C. Croeze van het Onderwijsdepartement, en Carlos de Cuba van de Lago Scholar ship foundation. Voorts zullen drie oud-leerlingen van het Colegio deelnemen. De oudercommissie van het colegio verwacht dat ouders en leerlingen aan deze informatieavond zullen deelnemen.

TELEFOONDIENST EILANDGEBIED ARUBA
NEDERLANDSE ANTILLEN

Het Hoofd van de Telefoondienst maakt hierbij bekend dat ingaande de maand januari 1983, **het formulier voor wederaansluitkosten a f. 10,—, wegens het niet op tijd betalen van telefoonrekeningen,** kan worden afgehaald bij **de Eilandsontvangerskantoor, Loketnr 2,** in plaats van bij de Telefoondienst zoals voorheen.

Na betaling van de achterstallige telefoonrekening en de wederaansluitkosten a f. 10,—, gelieve de gekwiteerde nota's bij Loketnr. 2 te laten zien zodat tot wederaansluiting kan worden overgegaan.

Deze mogelijkheid bestaat reeds bij het Hulpbestuurskantoor San Nicolas.

De abonnees worden nogmaals eraan herinnerd dat alle telefoonrekeningen uiterlijk op de 10e van de maand volgende op de maand waarop de vaste vergoedingen betrekking hebben, dient te zijn voldaan.

Indien de rekening niet tijdig is voldaan kan ambtshalve, zonder waarschuwing, tot opheffing van de aansluiting worden overgegaan.

GRAN PITCHEO DI BERNADINA KOMBINA KU BON FILDEO

Sòftbòl femenino internashonal

Selekshon a logra un viktoria kontra Illinois

WILLEMSTAD – Ayeranochi a kontinua den stadion di SUBT na Kintjan e serie di partidonan di sòftbòl femenino internashonal entre e selekshon lokal i e ekipo di University of Illinois di Merka. Despues di a kai vensi na dos okashon djarason anochi e selekshon lokal ayeranochi a split e dobbel header kontra e ekipo Merikano. Den e prome partido e selekshon a keda sin niun klase di oportunidat kontra e fuerte ekipo di Illinois 3-10. Den e di dos kompromiso Jasmin Bernadina -pitcher di Red Sox klase–A- a demonstra tremendo dominio i guia nos selekshon na un triunfo perta di 1-0.

Den e prome enkuentro di ayeranochi tabata bisto ku e selekshon lo no por a sali viktorioso, tumando na konsiderashon e forma determina kua e ekipo di Illinois tabata aktuando. Aplikando tur e hugadanan basiko a la perfekshon i ku tremendo fildeo di nan outfield e ekipo Merikano konstantemente tabata den ventaha.

Kredito mester duna tambe na nan pitcher McGlaughlin kende a bai henter e ruta i permiti seis hit di menos importansia na su adversario.

Pa Illinois: 10 kareda; 8 hit i 2 eror, Laura Prihode a bai di 4-2. Pa Korsou: 3 kareda; 6 hit i 3 eror. Vivian Clara a karga e derota, mientras ku Aida Juliana a bai di 4-3.

BON BATAYA

E di dos partido si a resulta den un tremendo bataya, den kua sin duda a sobresali e pitcher Jasmin Bernadina di Red Sox. Un bon kontrol dje pitcher ariba menshona kombina ku un tremendo fildeo i un bateo sumamente oportuno den di sinku entrada a duna e selekshon lokal e triunfo minimo di 1-0.

Den di sinku e ekipo lokal a konekta tres hit kua a produsi e uniko kareda dje partido. Manera ya nos a publika anteriormente, e selekshon ta kogiendo su drive poko poko i mas enkuentro manera esnan ku ta tumando luga e dianan aki ta di gran balor.

Jasmin Bernadina a resulta e pitcher ganadó i Diane Broadwater a karga e derota. Pa Korsou: 1 kareda; 6 hit i 1 eror. Pa Illinois: 0 kareda; 5 hit i 2 eror.

KONTINUASHON

Mayan djasabra e serie di enkuentronan internashonal ta termina ora ku e fuerte ekipo Merikano bolbe enfrenta nos selekshon na Zapateer Ball Park. E prome enkuentro ta pendiente pa kuminsa 2'or i e di dos ta planea pa 4'or di atardi.

Ta di spera si ku e serie di enkuentronan aki lo nifika ku selekshon lo bolbe tuma un pouze, pa despues bolbe kuminsa ku praktika. Awor ta e momentu adekua pa sigui traha i drecha e fayonan kua a wordu komete durante dje interkambio aki. kambio aki.

Sanering

LONDEN — De sanering in het Engelse voetbal, dat ook zijn problemen heeft, kan volgens Bryon Butler, de eerste voetbalverslaggever van de BBC-Radio plaats vinden wanneer aan drie voorwaarden wordt voldaan.

Volgens Butler zouden de managers moeten slagen voor een examen spreken in het openbaar, waarbij bescheidenheid het belangrijkste onderdeel is, moeten de controleurs in de stadions een test op vriendelijkheid en burgerlijk fatsoen doorstaan en dienen de directies en bestuurders van de clubs dezelfde toiletten te gebruiken als de toeschouwers.

Motorcross-kampioen overheerst in rally Parijs-Dakar

EL GOLEA – Drievoudig wereldkampioen motocross Gaston Rahier heeft in de eerste etappes van de monsterrally Parijs-Dakar de meeste indruk gemaakt. De kleine Belg, die geen enkele ervaring heeft met het woestijnrijden, kan tot nu toe slechts gevolgd worden door de Fransman Philippe Vassard. De overige rijders, waaronder drievoudig winnaar Cyril Neveu, zijn door Rahier al op fikse afstand gereden. In de auto-categorie nam de Belg Jackie Ickx, met zijn Franse bijrijder Claude Brasseur, in de 239 kilometer lange proef van Ouargla naar El Golea de leiding in handen.

Tussenstanden rally Parijs-Dakar:

MOTOREN:
1. Gaston Rahier (Bel) BMW 4 uur 41 min 52 sec.; 2. Philippe Vassard (FRA) Honda 4.42,43; 3. Gilles Desheulles (Fra) Honda 4.49,27; 4. Claude Schell (Fra) Barigo 5.14,41; 5. Guy Dreyfus (Fra) Barigo 5.15,08

AUTO'S:
1. Ickx/Brasseur (Bel/Fra) Mercedes 5.28,48; 2. Jaussaud/Da Silva (Fra) Mercedes 5.31,46; 3. Trossat/Briavoine (Fra) Lada 5.34,58; 4. Metge/Gilbot (Fra) Range Rover 5.35,41; 5. Gabreau/Gabbay (Fra) Range Rover 5.38,53.

Badminton-competitie hervat

Spannende strijd in eerste klasse

WILLEMSTAD — Na een korte pauze van vier weken voor de eerste en de tweede klasse en twee weken voor de hoofdklasse, is afgelopen dinsdag de badminton-competitie weer hervat.

In de hoofdklasse waren het Asiento-I, Cadushi-I en Zeemacht die de twee punten binnen haalden door een overwinning op, respektievelijk, Cadushi-II, Asiento-II en Animo-I. Vooral Animo-I startte het nieuwe jaar een beetje onfortuinlijk. Na één partij te hebben kunnen spelen moesten ze de overwinning aan Zeemacht laten, omdat één van de spelers niet kwam opdagen en een andere speler de wedstrijd voortijdig af moest breken, vanwege een blessure. In de klasse staat Cadushi-I nog steeds ongeslagen op kop, gevolgd op 6 punten door Asiento-I.

EERSTE KLASSE

In de eerste klasse werd de spannende strijd van voor de pauze weer ten volste voort gezet. De wedstrijden, die alle drie resulteerden in een 4-2 eindstand, hielden in twee gevallen de spanning vast tot en met de laatste partij. Zowel in de wedstrijd Flying Shuttle II-Flying Shuttle I als in de wedstrijd Animo II-Asiento III moest de laatste partij, de mixed-dubbel, bepalen of de punten verdeeld zouden worden of dat één team beide punten mocht laten bijschrijven. In beide gevallen werden de punten niet verdeeld: Annemarie Kelleners en Gerald Rosa wonnen voor Flying Shuttle-I en Loes van Wickeren en Erik Liong zorgden dat Asiento-III met winst naar huis ging. Alleen Cadushi-IV kon zich in de wedstrijd tegen Cadushi-III het verlies van de laatste partij permitteren omdat zij toen al met 4-1 voorstonden. Het puntenverschil is in deze klasse nog steeds zeer gering en na de laatste wedstrijden zijn er weer enige veranderingen opgetreden. Doordat Animo-II haar eerste wedstrijd verloor en de twee punten moest afstaan aan Asiento-III heeft laatstgenoemd team de eerste plaats nu overgenomen. Animo-II volgt met slechts één punt minder, maar wordt op haar beurt weer op de hielen gezeten door Flying Shuttle-I en Cadushi -IV. Met nog vier wedstrijden te spelen stijgt de spanning iedere week.

TWEEDE KLASSE

Om de tweede klasse zijn het nog steeds CadushiV en Asiento-IV die zeer dicht bij elkaar blijven. Beide teams wonnen hun wedstrijd van afgelopen dinsdag met duidelijke cijfers. Cadushi-V gunde tegenstander Cadushi-VI geen enkele partij en won met 6-0, maar Asiento-IV moest een herenenkel partij afstaan aan Hans Stokkel die hiermee de eer redde voor Cadushi-VII. Animo-III dat de derde plaats bezet bleef één puntje achter door een gelijkspel tegen Flying Shuttle-III.

UITSLAGEN

De volledige uitslagen zijn:
HOOFDKLASSE: Asiento I - Cadushi II 3-2; Asiento II - Cadushi I 0-5; Animo I - Zeemacht 1-4.
EERSTE KLASSE: Flying Shuttle II - Flying Shuttle I 2-4; Animo II - Asiento III 2-4; Cadushi IV - Cadushi III 4-2.
TWEEDE KLASSE: Cadushi VII - Asiento IV 1-5; Cadushi VI - Cadushi V 0-6; Flying Shuttle III - Animo III 3-3.

DE STAND:

HOOFDKLASSE:						
Cadushi-I:	9	9	0	0	18	40- 5
Asiento-I:	8	6	0	2	12	27-13
Animo-I:	9	5	0	4	10	25-20
Asiento-II:	9	4	0	5	8	16-29
Zeemacht:	8	3	0	5	6	20-20
Tampanja:	8	3	0	5	6	14-26
Cadushi-II:	9	0	0	9	0	8-37
EERSTE KLASSE:						
Asiento-III:	6	3	3	0	9	22-14
Animo-II:	6	3	2	1	8	21-15
Flying Shuttle-I:	6	2	3	1	7	19-17
Cadushi-IV:	6	2	3	1	7	18-18
Flying Shuttle-II:	6	1	3	2	5	17-19
Cadushi-III:	6	0	0	6	0	11-25
TWEEDE KLASSE:						
Cadushi-V:	6	5	1	0	11	30- 6
Asiento-IV:	6	5	0	1	10	25-11
Animo-III:	6	3	2	1	8	24-12
Flying Shuttle-III:	6	1	1	4	3	14-22
Cadushi-VI.	6	1	0	5	2	8-28
Cadushi-VII:	6	1	0	5	2	7-29

WILLEMSTAD — Op de fotocombinatie, de laatste groep ASDA-examencandidaten van het jaar 1982, welke recentelijk hun duikbrevet hebben gehaald. De geslaagden zijn: Yolanda Berger, Annette Bouwmeester, Jan Bos, Wybe Bruinsma, Marianne Cost Budde, Paul Cost Budde, Alvaro Cordero, Michel Daou, Dirk J. van Dijk, Curd Evertsz, Yvano Filippin, Diane Jackson, Theodorus Lendering, Jan Linker, Bracken Kauffman, Anton Monsanto, Henri Lemmens, Riselle Palm, Edit Poulina, Eric Rempt, Lindsay Sinclair, Marlon van Straalen, Janet Scholma, Lebbertus Smit, Menk Tuin en Tine Tersluis.

Onder leiding van ASDA-duikinstrukteur Eric Wederfoort, start een nieuwe cursus op zaterdag 8 januari. Gedurende de cursus kunt U uiteraard kennis maken met de formidabele onderwatermogelijkheden van Curacao. Tenslotte is het onderwaterlandschap een van de mooiste stukken natuurschoon welke Curacao te bieden heeft.

Belangstellenden voor deze cursus kunnen zich opgeven bij Eric Wederfoort, Carawaraweg 10, tel.: 614148. Het bestuur van de Antillean Scuba Diving Association doet aan al zijn leden de beste wensen voor 1983 toekomen.

Voetbal in Spanje

MADRID — De uitslagen van de woensdag en donderdag in de Spaanse voetbalcompetitie gespeelde wedstrijden zijn: Sporting Gijon - Malaga 3-0; Racing Santander - Espagnol 1-2; Salamanca - Atletico Madrid 1-2; Real Betis - Real Zaragoza 2-2; Celta Vigo - Sevilla 1-0; Real Madrid - Real Valladolid 2-0; FC Barcelona - Valencia 1-0; Athletic De Bilboa - Osasuna 4-0; Las Palmas - Real Sociedad 2-0.

De stand aan kop is:
1. Real Madrid 18-28; 2 Athl. Bilboa 18-27; 3. FC Barcelona 18-24; 4. Zaragoza 18-23; 5. Sevilla 18-22; 6. Sporting Gijon 18-22.

Clubkampioenschap schaakclub "Curacao"

WILLEMSTAD — Komende maandag wordt het clubkampioenschap van schaakvereniging "Curaçao" voortgezet met de volgende wedstrijden: Jilesen — Nicastia; Thomas — Remmerswaal; Roose — Marten; Van Hemert — J. de Castro; Niemel — Daou; Klok — E. de Castro; Blanken -- E. de Castro; S. de Castro jr — Jong; S. de Castro sr — Zonenschain; Phelipa — Zalm; A. Smith — Nicastia; Nicastia — Klok.

STAND

De stand in de diverse groepen is als volgt:

GROEP A:
1. A Smith 4 1/2 uit 5 gespeelde wedstrijden; 2. Jossy Blanken 3 1/2-5; 3. Klok 2 1/2-4 plus twee afgebroken partijen; 4. Jilesen 2 1/2-5; 5. E. de Castro 2-4 en 1 afgebroken partij; Nicastia 1-3 en 1 afgebroken; 7. Mevrouw Luckmann 0-6.

GROEP B:
1. Thomas 3-3; 2. Roose 3-4; 3. Remmerswaal 2 1/2-4; 4. Jong 1 1/2-4; 5. Marten 1-3; 6. S. de Castro 0-4.

GROEP C:
1. Zonenschain 3-4; 2. De Vos 3-5; 3. S. de Castro sr 2 1/2-4; 4. Richardson 2 1/2-5; 5. H. van Loon 2 1/2-5; 6. Barkmeyer 1-5.

GROEP D:
1. Moron 5 1/2-6; 2. Zalm 4 1/2-5; 3. Van Weert 4-6; 4. Van Hemert 2-5; 5. Silberstein 2-6; 6. J. de Castro 1-5; 7. Phelipa 0-5.

GROEP E:
1. Voskamp 4-4; 2. Daou 3 1/2-4; 3. J. van Loon 3 1/2-4; 4. Rosaria 2-6; 5. De Vries 2-6; 6. Niemel 1-4; 7. Luckmann 1-6.

FIDE benoemt onderzoekcommissie

AMSTERDAM — De voorzitter van de Wereldschaakbond (FIDE), Florencio Campomanes, heeft donderdag een commissie benoemd die een klacht van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond (KNSB) moet onderzoeken. De KNSB had bij de FIDE geprotesteerd dat de schaakbond van de Sovjet-Unie, ondanks eerder gedane toezendingen en bevestigingen, zijn spelers voor het Hoogovenstoernooi had teruggetrokken.

Decommissie van de FIDE bestaat uit de heren: Toran Albero (Spa), Jungwirth (Oos) en Kazic (Joe). De commissie moet vóór 25 januari verslag uitbrengen.

Training di ping pong pa tur hubenil

WILLEMSTAD — Djadumingu awor pa 10'or di mainta e federashon di ping pong di Korsou ta start ku su programa di 1983 ku un serie di entrenamentu espesial pa tur hungadó hubenil te ku 16 aña. Durante dos luna largu e federashon ta pone algun entrenador disponibel di moda ku tur e muchanan kende tin interes pa hunga ping pong, por praktika esaki bou di guia di un entrenador kalifika.

E federashon di ping pong ku tin varios plan pendiente pa aña 1983, lo pone atenshon espesial riba e kategoria di hubenil, ku mester krea e estreyanan di mayan. Tur mucha ku ta interesa na hunga ping pong ta keda invita pa pasa djadumingu mainta 10'or na Sentro Deportivo Korsou na Brievengat i asina haña instrukshon adekua enkuanto e ramo di deporte aki. Entrada ta gratis i tur mucha ta bon bini.

NICOSIA — Een staking van voetbalscheidsrechters op Cyprus is van de baan. Nadat een minister had aangekondigd te willen intervenieren, heeft de scheidsrechtersorganisatie besloten de staking af te gelasten. Met de staking wilden de scheidsrechters protesteren tegen de belasting die op hun bijverdiensten wordt geheven. Het arbitrale extraatje zorgt er vaak voor dat de scheidsrechters in een hogere salarisgroep vallen, waardoor zij uiteindelijk minder overhouden. Nu de staking is afgelast, gaan het komend weekeinde de zes wedstrijden voor de competitie gewoon door.

Training di beisbòl na Casa Grande

WILLEMSTAD — Roland Hooi ta partisipa na tur e muchanan ku ta forma parti dje ekiponan di beisbòl Amalie den senior League, SEL Maduro & Sons Little League i Winston Hubenil ku training ta bai kuminsa na tereno di Casa Grande na Montagne.

Pa Senior League tin training kuminsando djaluna proksimo i djarason 12 di yanuari pa mitar di sinku atardi.

E praktika pa Little League ta inisia djamars i djahuebs 13 di yanuari pa 3'or di atardi. Pa kategoria hubenil tin training kuminsando djabierne 14 di yanuari pa mitar di sinku atardi.

Tur e trainingnan ta tuma luga na tereno di Casa Grande na Montagñe i en bista ku kampeonato ta kuminsa na prinsipio di luna di mart, ta bai un suplika na tur hungadó pa asisti na e trainingnan sin falta. Pa mas informashon por tuma kontakto telefonikamente ku Roland Hooi na: 614999 of 674517 of pasa na Zuid-Choloma 28.

AMSTERDAM — Ajax heeft donderdag de vriendschappelijke wedstrijd tegen de amateurs van tweedeklasser Alphense Boys met 4-2 gewonnen. De ruststand in Amsterdam was 1-0 in het voordeel van Ajax. De score van Ajax kwam tot stand door Kieft, Molby, Olsen en een eigen inzet van een Alphense speler.

In Zoetermeer zegevierde eerste-divisieclub FC Den Haag met 15-0 over FC Zoetermeer, dat uitkomt in de tweede klasse van de Haagse voetbalbond. Bij rust was de stand 7-0 voor de semi-profs. De doelpunten werden gemaakt door Rontberg (3), Pen (3), De Roode (2), Treling (2), Purvis, Bouwens, van Delft, Van der Mark en Groenendijk.

WK-tennis dubbelspel

LONDEN — In de laatste partij van de derde dag versloegen de Amerikanen Sherwood Stewart en Ferdi Taygan donderdagavond in drie sets voor de groene groep Vijay en Anand Amritraj (Ind). De cijfers waren: 7-5, 7-6, 6-3.

Gisteravond werden de koppels Gunthardt/Taroczy en Ranjrez/Gottfried zeker van een plaats in de halve-eindstrijd van het WCT-toernooi om het wereldkampioenschap dubbelspel. De zege van het Mexicaans/Amerikaanse duo Gottfried/Ramirez op de Amerikaanse broers Tim en Tom Gullikson (7-5, 7-6, 7-6) was bepalend voor die plaatsing.

Sabaanse Jaycees in 1982:

Van sportbevordering tot aandacht voor alcoholisme

THE BOTTOM — Op 29 december 1982 had de bestuurswisseling plaats van de Saba-Jaycees, gecombineerd met een Kerstdiner. Dit alles gebeurde in hotel Captains Quarters te Windwardside.

De avond werd geopend door Jaycees president Samuel Charles, gevolgd door de JCI-geloofsbelijdenis, voorgedragen door Gloria Robinson. Yvonne Smith ging voor in het gebed. Gevolgd werd met de Saba Song. Vervolgens kwam Jaycees president, Samuel Charles, weer aan het woord, die een uiteenzetting gaf van het bestuursjaar over 1982. De vergaderingen waren door het bestuursjaar bijgewoond door 60-70% van de leden. Men begon met 31 leden in 1982. Gedurende dat jaar trokken 4 leden zich terug en op 27 augustus werden wederom 8 nieuwe leden aangenomen.

Gedurende zijn bestuursjaar zijn een aantal activiteiten geweest, waaronder een lezing EHBO door gouvernementsarts Dr Datema, een lezing door Vivian Leander over projectplanning, en een cursus door Patsy Woods, waarbij 7 Jaycees een diploma in ontvangst konden nemen. Ook werd het Jaycees-secretariaat in The Bottom officieel geopend. Er werd een lezing gehouden over alcoholisme door Freddy Charles. Deze lezing werd tevens herhaald voor de Lions.

Bij de conventie op Aruba, waren 8 Sabaanse Jaycees aanwezig, terwijl de President aanwezig was tijdens een conventie op Bermuda. Op Puerto Rico werd een vergadering door 5 leden bijgewoond.

De Jaycees verzorgden een project, waarbij fluoridetabletten werden gedoneerd voor de schoolkinderen; 2 hardlopers konden op kosten van de Jaycees, de marathon op Aruba meelopen. Eveneens uit Aruba, werd de heer Ponson, volleybaltrainer aldaar, gesponsord, om met een aantal trainers naar Aruba te komen, om gedurende 2 weken, de volleybalsport op het eiland te bevorderen. De Saba-Jaycees verzorgden de Sabadag en het daarop volgende weekend. Er vonden 2 bingoavonden plaats, 2 auto-wasbeurten, tijdens Labourday verzorgden de Jaycees allerlei sportactiviteiten. Tevens vond een theeparty plaats.

Vervolgens werden onderscheidingen uitgereikt. De eerste ging naar ex-Jaycee Roland Holm, die zich vreselijk heeft ingezet, tijdens de op Saba gehouden midyearvergadering. Vervolgens werden onderscheidingen uitgereikt aan alle Saba-Jaycees.

Een nieuw ontwerp speldje, ontworpen door Saba-Jaycees Claudia Pierrelouis werd haar uit dank opgespeld. Nelly Peterson, een toekomstige Jaycees droeg een gedicht voor. Vervolgens werd overgegaan op de installatie van de nieuwe bestuursleden. De speldjes werden opgespeld door ex-president Vernon Hassell, geholpen door Nelly Peterson. Na de installatie kwam een speech van de nieuwe president voor het jaar 1983, mej Debbie Hassell gevolgd door een spreken van non VP 1983-Jaycees Sherly Smith, die volgende week officieel wordt geinstalleerd op Curacao.

Het bestuur voor 1983 ziet er als volgt uit: Debbie Hassell: president; Patsy Woods: eerste vice-pr. (VP); Margret Child: tweede VP; Antonia Wilson: secretaresse; Alfred Charles: penningmeester , en directie: Yvonne Smith, Gloria Robinson, Glenda Antoine; 'Glenda Smith: Non VP 1983.

Vervolgd werd met het uitbrengen van de toast, verricht door Jaycee Vernon Hassell, waarna het uitstekende diner werd opgediend, waarbij champagne werd geserveerd. Na het diner werd een drukbezochte party gehouden, ten huize van president 1982 Samuel Charles. Behalve Jaycee-leden waren er ook een aantal genodigden, waaronder Lions-president Leroy Peterson en echtgenote en de president van de Free Masons, Max Nicolson en echtgenote.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden

F. 5,50

Elk woord meer f. 0,25

UITSLUITEND A CONTANT

PORCH SALE Huishoudelijke artikelen, [illegible], speelgoed e.d. [illegible], tel.: 37776.

[illegible] 4+ trailer, f.2.200, tel. 70995.

DATSUN NISSAN 120Y, 1982, prijs fl.7.200,—, tel.: 32895.

[illegible] 1300TL, bouwjaar 1979, inlichtingen tel.: [illegible]

V.W. VAN 1972 Duitse [illegible] nieuwe accu, motor [illegible] incl. nummerplaat en verz. tot april '83, fl.2.200,—. Inlichtingen tel.: 648212.

GALANT MITSUBISHI, bj 1979 fl.7.[illegible],—, [illegible] bon condicion, inform.: 672486.

Koopje [illegible] '83.

EEN HITACHI Portable Video recorder model VT-7000-A, compleet met camera VKC-750 en powerpack AV-70A t.w.v. fl.5.255,— gewonnen in de kerstcampagne van John's Sales en Service voor NAfl. 2.950,—. [illegible] bij John's Sales; ook een auto [illegible] in zeer goede conditie: [illegible]

COMPLETE SERIE: boekhouden en bedrijfshuishoudkunde [illegible] handelskennis L.O. delen 1 t/m 4+uitwerkingen, "Handelsrekenen voor het examen handelskennis L.O." delen 1 t/m 4+uitwerkingen. M. Bosscha/p.j.w. Rothert.; "Nieuw leerboek van het boekhouden", delen 1+2+uitwerkingen, "nieuw leerboek van het handelsrekenen", delen 1+2+uitwerkingen - Bouwhof, Lagerwerff, Hoogheid.; "Economisch [illegible]" [illegible] Speegtra.; "Twaalf examens boekhouden" - 15e herziene druk.; Burgerlijk wetboek-9e druk, [illegible] Guacaipuroweg 16, Groot Kwartier achter Caprilles [illegible].

AUDI 100 [illegible] Subaru [illegible] '81 met airco [illegible] tel.: 671[illegible]

TOYOTA [illegible]

RENAULT [illegible] swart-wit TV [illegible] fl.100,—; boekstandaard fl.60,—; [illegible] fl.10,— [illegible] Belgische [illegible] div. [illegible] tel.: [illegible]

SIMCA 1100 GLS stationwagen [illegible] 1976 [illegible] tel.: 67[illegible]

RENAULT [illegible] 78, [illegible] 21.000 [illegible] fl.2.950,—, [illegible]

PORCH SALE [illegible] vanaf 9.00 uur [illegible]

AUTOMOBIEL [illegible] 1978 [illegible] tel.: 619683

[illegible]

MAZDA [illegible] 1982 [illegible] tel.: [illegible]

[illegible] PORCH SALE [illegible] Westinghouse 18 C.F. fridge/freezer fl.1060; Kelvinator no-frost, upright freezer fl.950,—; Tappan 36 cooker fl.800,—; Panasonic PV-1200 video recorder fl.600,—; Sony 20 Triniton TV fl.600,—; 2x 11,700 BTU airco's fl.300,— each; beds fl.150-300,— each; Panasonic 3-1 stereo SG-3060 fl.650,—; Dralon lounge suite fl.2.500,—, Telephone 9-4217 (home) or 9-[illegible] (office).

[illegible] Huis met 2 slaapkamers [illegible] tel. 70[illegible]

ONGEMEUBILEERD woonhuis. [illegible] tel. 614[illegible]0.

ARTS zonder kinderen zoekt zo spoedig mogelijk een huis met 2 à 3 slaapkamers tel.: 70995.

EEN ALLEENSTAANDE moeder met een kind zoekt naar een woonhuis te huur, tel.: 49740 na 12 uur 's middags.

FURNISHED or unfurnished house, 3 bedrooms, prefer area around [illegible], Mahaai or [illegible]. Please call at 70477 [illegible] Swedish Telecom International.

EEN TUINHUIS of flat, tel.: 48344.

NED. ECHTPAAR z.k. zoekt oppashuis of gemeubileerd huis tot 10 juni tel.: 44160.

TA BUSKA PA 5 dia pa simana [illegible] cas, por yama tel.: 671327, atardi di 5'or pa 8'or.

HUISHOUDELIJKE hulp, tel.: [illegible] 's avonds.

GEZOCHT 2 pers. om op 30 [illegible] een ticket [illegible] goedkoop vliegtuig [illegible]

[illegible] 26 jan. [illegible]

[illegible] 27 februari [illegible]

[illegible] max 4 weken, voor grootouders [illegible] VINO Real [illegible] tel. 79[illegible]

VW GUICCI [illegible] phone: 20[illegible]

TOYOTA [illegible] fl.1000,— [illegible]

TROUWJAPON, maat 38 model: [illegible] Cruz [illegible]

EEN WASMACHINE (Whirlpool) een draagbare tv [illegible] 3 jaar oud, tel. 22140.

RUIMTE in Oranjestad [illegible] 100m2, geschikt voor kantoor of winkel, tel.: 21[illegible]0.

[illegible] tel. 22[illegible]

GEM. APPARTEMENT, tel.: 22[illegible]

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

TA BUSCA un hende pa trabou di cas 3 of 4 dia pa siman, Pos Chiquito 33A. Inf. Aruba Trading Flower Dept., tel.: 23050. De Wolf.

MAID WANTED. Six days per week, Brazil area. Call 23380 ext. 153, ask for Debbie.

DIENSTVERLENING MET EEN PERSOONLIJK KARAKTER

BSCB

BEATRIXSTR. 34 - TEL. 22720

Keramos

[illegible] pottenbakkers [illegible]

Voor meer informatie [illegible]

tel. 33723

Voor vermoeide voeten hebben wij voor dames GEZONDHEIDS-SANDALEN en SLIPPERS [illegible]

Spotlights

Schottegatweg [illegible] Plaza

Sta. Rosaweg

NOTARISKANTOOR VAN DER PLANK

ZOEKT PER 1 mei 1983:

huurwoning

voor echtpaar zonder kinderen.

AANMELDINGEN: TEL. 77833

KASTON AGENCIES

KAYA PACHI JAN BAKHUIS ZIJWEG EROSWEG TEL. 77777

Uw specialist in moderne metalen [illegible] huisjes [illegible] GEEN ONDERHOUDSPROBLEMEN MEER!! Wij hebben ook [illegible] in [illegible] PLATEN, ROLLEN [illegible] MAZEN.

Voor Antea

Disco Agencies

Voor al Uw vakantie- en zakenreizen

KROONVLAG TRAVEL

Breedestraat 35

ARUBA 24177 · Curaçao 61267 61154

Catering

RODEO RANCH

RODEO RANCH Catering Services

Voor de perfekte verzorging van Uw:

- koude buffetten en
- luxeuze borrelgarnituren

Inlichtingen: tel. 78014, na 4 uur tel. 70501 of 70502

BETONCENTRALE TOMCO N.V.

Tel. 674673 - 672224

Voor: Funderingsbalken, Vloer- en [illegible]balken

Bouwterrein Te koop:

- 500 m2 Salzbach, Goede Hoop. NAfl. 17.325,—
- 825 m2 Esperanza, Sta. Rosa NAfl. 2[illegible].700,—
- [illegible] NAfl. 1[illegible]

TELEFOON 77003

Jumpsuits, shorts, kniebroeken, mini-rokjes, bloesjes en truitjes.

LA INDIANA

Hendrikplein 11

Te koop

Bouvier (pups)

met stamboom, ingeënt en ontworm.

Puerto Ricoweg 238, na 17 uur

S.H.F. BOELSMA

oogarts

PRAKTIJK HERVAT

Groot Kwartierweg 2, tel. 70647

Curaçao Swimming Pool Sp[illegible] SERVICES

Nu op ons nieuwe adres: Sta. Rosaweg 27, tel. 37871 [illegible] 37871 of 36335

ESTHER WILLIAMS ZWEMBADEN - "SUNBURST" PORCH- EN TUINMEUBELS - VOBO WINDSURFERS - CHEMICALIËN & ACCESSOIRES VOOR UW ZWEMBAD.

HANDELSFIRMA ZOEKT ADMINISTRATIEVE KRACHT

met Praktijkdiploma Boekhouden of M.B.A.-diploma of met gelijkwaardige ervaring welke bereid zal zijn, deel met de afdeling "Interne Controle". Ervaring in een dergelijke functie strekt tot aanbeveling.
Leeftijd boven 25 jaar. Uitvoerige curriculum vitae [illegible] te richten aan [illegible] 2100 [illegible]

[illegible] Marine Paints (Curaçao) N.V.

VERHUISBERICHT

Wij zijn met ons MAGAZIJN verhuisd van het C.D.M.-terrein naar de: PROF. KERNKAMPWEG z/n (achter kruispunt Bleshouwer).

Ons kantoor is nog steeds bereikbaar onder de telefoonnummers 611152, 611183 en telex no. 3340.

TASSEN tassen

in leer, stof, linnen en plastic

Boutique [illegible]

tel. 77468

Plantique Isora

[illegible] Sta Canario

UITVERKOOP PLANTEN

VANAVOND [illegible]AVOND

Voor [illegible] (zonder kinderen) vragen wij een

WOONHUIS TE HUUR,

in een rustige buurt. [illegible]

Van Dien + Co Accountants

[illegible] Curaçao

Telefoon [illegible] 611118 - 613231 [illegible]

[illegible] 36430

THE FRAGRANCE FOR MEN

CHANEL

Distributor: PENHA

WINNAARS VAN DE AMSTEL KERSTBONUS CAMPAGNE

ARUBA

1e Prijs: 6888

2e Prijs: 6066

3e Prijs: 3241

4e Prijzen: 9120 3921 12482 [illegible] 2261 [illegible] 2264 9770 [illegible] 18150

5e Prijzen: [illegible] 2218 8297 2180 4806 [illegible] 2264 9709 2860

6e Prijzen: [illegible] 10419 [illegible] 11978 4647 [illegible] 11[illegible] [illegible] 2280

BONAIRE

1e Prijs: 5037

2e Prijs: 4239

3e Prijs: 2136

4e Prijzen: 2465 2611 3150 5068 1496

5e Prijzen: 2064 2418 1764 1302 2528

6e Prijzen: [illegible] 1269 2279 [illegible] [illegible]

CURAÇAO

1e Prijs: 34094

2e Prijs: 20050

3e Prijs: 35572

4e Prijzen: 21161 27898 28006 29468 32652 [illegible] 32504 [illegible] [illegible] 25870

5e Prijzen: [illegible] 20404 1470 [illegible] 10137 [illegible] [illegible] 18377 [illegible] 35116

6e Prijzen: [illegible] 34835 10643 [illegible] 21277 [illegible] 19891 16682 [illegible] 16535

[illegible] prijzen kunnen worden afgehaald [illegible]
Op Aruba en Bonaire bij de Agenten resp. [illegible] Aruba N.V. [illegible]
Op Curaçao bij de Antilliaanse Brouwerij N.V. [illegible]
Prijzen die niet vóór 31 Maart [illegible] afgehaald, vervallen

AMSTEL BIER

ANTILLIAANSE BROUWERIJ N.V.

WEEKEND HIGHLIGHTS

weekendertier

CURAÇAO

BURGERLIJKE STAND

President Carstens ontbindt Bondsdag

Nieuwe verkiezingen op 6 maart

BONN — De Duitse bondspresident Karl Carstens heeft vandaag de bondsdag ontbonden en bepaald dat nieuwe verkiezingen voor de Westduitse Tweede Kamer op 6 maart worden gehouden.

De twee besluiten van het Westduitse staatshoofd zijn afgedrukt in het Staatsblad van de bondsrepubliek dat in de nacht van donderdag op vrijdag gedrukt is. Daarmee zijn ze rechtsgeldig.

De bondspresident zal zijn besluiten [illegible] voor de televisie toelichten. De beslissing van Carstens komt drie weken nadat bondskanselier Helmut Kohl een motie van wantrouwen tegen zijn [illegible] aangenomen had [illegible].

Kohl, [illegible], was op 1 oktober [illegible] kanselier geworden nadat de liberale FDP van Hans-Dietrich Genscher de samenwerking met de sociaal-democratische SPD van Helmut Schmidt had ingeruild voor een coalitie met CDU en CSU, de Beierse christen-democraten.

CDU/CSU en FDP hadden tevoren afgesproken dat zij ernaar zouden streven, op 6 maart vervroegde verkiezingen voor de Bondsdag te houden. [illegible] methode [illegible] streden. Toen Kohl op 17 december de vertrouwenskwestie stelde, beschikte zijn regering over een bedrijfst werkbare meerderheid in de Westduitse Tweede Kamer. Maar volgens afspraak onthielden alle leden van de CDU/CSU en de meesten van de FDP zich van stemming over de door de bondskanselier ingediende motie van vertrouwen, terwijl de SPD tegenstemde. Het ingewikkelde opzetje was nodig, omdat de (voorlopige) grondwet van de bondsrepubliek [illegible] dat het parlement zichzelf ontbindt. Deze bepaling hangt sterk samen met het „Weimar-trauma", dat herinnert aan het aantreden van steeds nieuwe regeringen ten tijde van de Weimar-republiek (1918-1933).

Waarschijnlijk komt de bondsdag voor 6 maart nog een keer in zitting bijeen en wel op 20 januari. Dan spreekt president François Mitterrand van Frankrijk de parlementsleden toe ter gelegenheid van de 20e verjaardag van het vriendschapsverdrag tussen de bondsrepubliek en Frankrijk.

Zakenvaria

...VANWEGE DE groei van zijn zaak Optica Aruba, was de heer Richard van Blarcum genoodzaakt naar grotere ruimte te zoeken. Hij heeft deze gevonden in het Emma Shopping Center, in de Nassaustraat, waar hij nu over tweemaal zoveel ruimte dan voorheen beschikt. Bij de foto: Richard van Blarcum met familieleden en de heren Vic Henriquez en Basilio Kelly van Caribbean Mercantile Bank...

NEW DELHI — Door een koudegolf in het noorden en oosten van India zijn sinds december ruim tweehonderd mensen omgekomen. Dit blijkt uit de jongste balans, die vandaag in New Delhi werd uitgegeven.

De slachtoffers zijn voor het merendeel arme boeren en hun gezinsleden van wie de fysieke weerstand heel laag was door ondervoeding, aldus artsen. De meeste mensen stierven aan de gevolgen van longontsteking.

De deelstaat Bihar, de armste staat in de Indische unie, is het zwaarst getroffen door de koudegolf met 121 doden, aldus het Indische persbureau PTI. De meeste andere slachtoffers vielen in de staten Uttar Pradesh en Pendjab.

IRA vermoordt twee politiemannen

BELFAST — Leden van het verboden Ierse Republikeinse Leger IRA hebben gisteren in Noord-Ierland twee politiemannen in hun patrouillewagen doodgeschoten. Bij de aanslag in het dorp Rostrevor werd een derde agent gewond.

Het is de eerste moordaanslag van de IRA in het nieuwe jaar. De daders zijn gevlucht. Later werd de verantwoordelijkheid voor de moorden door de IRA opgeëist.

Volgens de Noordierse politie zijn in het graafschap Armagh in een auto vier granaten van Russische makelij gevonden. Het zou de eerste keer zijn dat dergelijke wapens in Noord-Ierland zijn gevonden.

Het politieke geweld in Noord-Ierland heeft het afgelopen jaar aan 97 personen het leven gekost.

Japan op hoede voor Sovjet-satelliet

TOKIO — De Japanse regering heeft vandaag een crisisstaf ingesteld in verband met de mogelijkheid van het neerstorten op aarde van de Sovjet-spionagesatelliet Cosmos-1402 met een radioactieve lading van enige tientallen kilo's aan boord.

Washington had gisteren een speciaal team voor nucleaire ongelukken in staat van paraatheid gebracht. De Amerikanen deden dit ofschoon de Sovjet-Unie gisteren de westelijke berichten tegensprak dat gevaar voor neerstorten bestaat.

Washington staat in contact met de Sovjet-Unie over de zaak, maar blijft kennelijk van oordeel dat het gevaar wel bestaat.

De oorspronkelijke berichten dat de satelliet zal neerstorten waren afkomstig van het Japanse persbureau Kyodo en Amerikaanse functionarissen.

In 1978 vloog een kennelijk stuurloos geworden Sovjet-satelliet met nucleaire brandstof van hetzelfde type in het noorden van Canada neer.

Gastankexplosie bij New York

NEWARK, NEW JERSEY — In Newark bij New York zijn vanochtend drie tanks vol vloeibaar gas op een raffinaderij ontploft. De klap was voelbaar over ruim honderdtien kilometer. Bij de meer naar buiten gelegen New Yorkse wijken, zoals Queens en Yonkers, schudden en gebouwen in Manhattan trillen alsof de stad, zo zeiden inwoners, door een aardbeving werd getroffen.

Blusboten van de New Yorkse brandweer schoten over de rivier de Hudson die van Newark te hulp. Deze stad ligt in de aan New York grenzende Amerikaanse staat New Jersey. De internationale luchthaven van Newark werd uit voorzorg gesloten. Door de explosie en de daarop volgende steekvlammen vielen volgens de eerste berichten één dode en zeker twaalf gewonden, aldus de brandweer van Newark.

Met tientallen „griezelige" karakters

Clarion: Frontstreet krot ook aanpakken

WILLEMSTAD — [illegible] hebbing [illegible] Ralph Richardson heeft opdracht gegeven bouwvallige krotten te Cole Bay op te ruimen met de grond gelijk te maken. Dit in verband met [illegible] situatie, welke [illegible] weekblad Clarion.

Dit vraagt zich echter af, waarom de gezagshebber niet meteen verder gaat en ook de [illegible] situatie welke er bestaat aan de Frontstreet van Philipsburg [illegible] de West [illegible]. Ook daar bevinden zich een „verlaten" [illegible]. Clarion is een mening [illegible] grond [illegible] toch minstens het bezit moet nemen dit pand te [illegible] te laten ontruimen. Volgens de telling van Clarion bevinden zich daar namelijk ongeveer tachtig jongelui met de griezeligste karakters, van alle mogelijke [illegible] werden dat in dit pand [illegible] geen stroom is [illegible] leeft daar zijn eigen [illegible] heeft Clarion [illegible] geen ramp voorgedaan. De politie moet verder [illegible] hoogte zijn van het bestaan van dit pand en zijn bewoners want er zouden zich voortdurend ook gevechten voordoen, waarbij de politie al verschillende malen [illegible] moest komen. Het spul dat een voortdurende stroom bezoekers er kennelijk koopt is zeker niet een talkpoeder, aldus Clarion.

Misschien heeft de politie redenen om er niet op te treden, zo vraagt Clarion zich suggestief af. [illegible] zijn deze zwervers een waardevolle bron van informatie voor de politie, aldus een wat schamper Clarion. Maar het is en blijft te betwijfelen of deze informatie het handhaven rechtvaardigt van een situatie, welke zo gevaarlijk is voor de gemeenschap. Met een verwijzing naar John Dean in [illegible] Washington [illegible] toen hij het had over een kanker aan het presidentschap, stelt Clarion vast dat er ook een kanker is in het genoemde deel van Frontstreet en [illegible] verwijderd, [illegible] een heel slechte [illegible] voor de gehele gemeenschap [illegible].

In zijn commentaar wijst Clarion er ook nog op dat de betrokken griezelige jongelui blijkbaar door bewoners gekocht pen worden van de peppers in de naaste omgeving, die ongetwijfeld wat geld [illegible] naar die zwervers. Want [illegible] hebben de jongens en meisjes heel wat geld uit te geven, aldus Clarion.

Remitido

[illegible]

"UN AKSIDENTE a kaba sosede." Un yu 'i Kòrsou di [illegible] para ta sinti [illegible] di [illegible]: a kaba di sosedé.

"... [illegible] di [illegible] hasta [illegible] ta biba su so". [illegible] ta [illegible] outernan ku [illegible] duna e nòmber 'lòraku'. El a [illegible] di Kòrsou p'e [illegible] [illegible]. Den un [illegible] di [illegible] ABLANCA di [illegible] na [illegible] 21; [illegible] su sol". Boso [illegible] boso ta boga [illegible] aktualmente: boso [illegible].

"... [illegible] puesto di [illegible] mayor di [illegible]. [illegible] inspirá [illegible].

"Gobièrnu no por [illegible] na Flamingo Para[illegible]." [illegible] di [illegible] ta [illegible] ku [illegible] di palabranan [illegible]. Tradusí e frase [illegible].

[illegible] tin' ta [illegible] papiamentu kastiso, papiamentu ku mester [illegible] na skol (!), [illegible] ta: gobièrnu no por para [illegible].

P.R., ta [illegible] diferensha entre [illegible], i papiamentu kas[illegible] [illegible].

[illegible] palabra [illegible]. Kerakto ta: [illegible]

[illegible]

WORLD IN A NUTSHEL

PARAMARIBO — Two United States diplomats have been expelled by Surinam and must leave the country by January 15, the Surinam news agency (SNA) said last night. SNA said Surinam's National Information Service named the diplomats as Mr. Edward Donovan and Mr. Richard la Roche who had not acted in accordance with diplomatic rules. The report said they had openly criticised Surinam's revolutionary process and had appeared to favour activities against the Surinam authorities. The report alleged that one of the diplomats had tried to set a senior official of the Foreign Ministry in Paramaribo against the Minister. SNA said the US Government had reacted by expelling the Surinamese representative in Washington, Mr. Rudy van Bochove, who was given 14 days to leave; he had not been huilty of interfering in the international affairs of the country. The US and Netherlands suspended development aid to the former Dutch colony after at least 15 leaders citizens were shot dead last month. Surinam said they were killed while trying to escape from custody after the government discovered a plan for a Christmas coupe.

BONN — West German Foreign Minister Hans Dietrich Genscher has called urgent talks in Brussels today with Danish Foreign Minister Uffe Elleman Jensen to try to resolve the Anglo-Danish fisheries dispute, the Foreign Ministry announced. It said in a statement that Genscher, current president of the European Community's Council of Ministers, sought a Community solution that would end the row before any incidents took place. Danish fishermen meanwhile sailed towards the English coast intending to defy British rules that ban them from fishing in Britain's inshore waters.

LONDON — The Western world reacted cautiously and with little enthusiasm to latest Warsaw Pact proposals for a non-aggression pact with NATO. Officials in London and other NATO capitals said the offer, announced in a communique at the end of a two-day summit meeting in Prague, was an old idea. But western diplomats said NATO leaders could wait for the full text of documents approved in Prague to see if there is anything between the lines worth pursuing. Initial reactions suggested western governments were disappointed by what were described as apparently meagre results after the first communist summit attended by Mr Yuri Andropov. But West German Foreign Minister Hans Dietrich Genscher said Bonn would give the proposal serious study. A Foreign Ministry statement quoted him as saying that the proposal will be seriously considered and studied by us.

WASHINGTON — President Reagan, rejecting Soviet charges that he is responsible for an impasse in nuclear arms control negotiations, appeared last night to endorse an optimistic assessment that an agreement was possible this year. He expressed his views at the end of a press conference when he also reacted cautiously to proposals by Moscow and its allies for a summit meeting and a non-aggression pact between NATO and the Warsaw Past. Mr. Reagan disputed a commentary Pravda that strategic arms reduction talks (START) in Geneva were deadlocked because he was trying to achieve military superiority. No they are not. They know better than that, he said. General Rowny (Edward Rowny, chief US delegate at the START negotiations) believes that we have a possibility of an agreement within one year.

WASHINGTON — President Reagan announced yesterday that he had chosen White House aide Elizabeth Dole as his new secretary of transportation. The nomination of Mrs. Dole, who replaces Mr Drew Lewis , has to be confirmed by the Senate. Mrs Dole, wife of Republican Senator Robert Dole of Kansas, is at present special assistant to the President for public liaison. Mr. Reagan told a press conference that Mrs Faith Whittlesey, US Ambassador to Switzerland, would take over Mrs Dole's White House post. He did not say who would replace Mrs Whittlesey.

NEW YORK — Stock prices finished mixed after a day in which the Dow Jones industrial average swung 14,5 points between its lowest and highest levels. The index rose as much as 5.80 points in morning trading but changed direction in the afternoon and was off B.37 points at 3.30 PM. In the last half hour the average managed to cut its losses and closed down 1.19 to 1044.89.

LONDON — Britain's gold and foreign currency reserves fell sharply last month as the Bank of England tapped them to defend a falling pound sterling. The Treasury said the reserves fell 1.01 billion dollars in December to 17 billion dollars.

WASHINGTON — President Reagan, 72 in February, said he expects to decide sometime this year whether he will run for a second term as President.

WASHINGTON — The World Bank, in a move that could help financially hard-pressed developing countries, said yesterday it had lowered the interest rates on its loans as a result of a reduction in its own borrowing costs. Bank officials told a news conference a number of complex financing arrangements undertaken last year had paid off in lower borrowing costs. The bank said the worldwide economic recession had also brought about a slowdown in rates. The bank, which leads to developing countries, reduced its lending rate from 11.43 per cent to 10.97 per cent.

English Companion

HENRY By Jack Tippit
NO DOGS ALLOWED
NO KIDS ALLOWED
NO BARE FEET ALLOWED
NO SIGNS ALLOWED!

BEETLE BAILEY By Mort Walker
CONTAINED?
AND STAY OUT!

QUINCY By Ted Shearer
WOW!!
MORE OF THE EATING IN THIS HOUSE...

Jim Henson's MUPPETS
WELL, GONZO, YOU'VE HIKED ALL THE WAY UP TO PARACHUTE POINT!
ACTUALLY, IT WAS TIME TO CAST OFF THE BACKPACK, AND PUT ON A PARACHUTE...

U.S. STOCKMARKET NEWS

[illegible]	91 1/4	- 1/8	[illegible]	23 3/8	+ 1 1/8
[illegible]	[illegible]	+ 1/8	[illegible]	59 5/8	+ 1 5/8
[illegible]	[illegible]	+ 1 1/8	Schlumberger	40 7/8	+ 1 3/8
[illegible]	86 3/4	+ 1 1/2	Shell Oil	41 3/8	+ 2 7/8
[illegible]	23 1/8	+ 7/8	Sperry	[illegible]	+ 1 7/8
[illegible]	40 1/8	+ 1 3/8	Union Pac.	54	+ 3
Genl. Dynamics	32 7/8	+ 3/8	U.S. Steel	21 3/4	+ 3/4
[illegible]	95 3/8	+ 2 3/8	West. El.	[illegible]	
[illegible]	51 1/8	- 1/4	[illegible]	[illegible]	+ [illegible]
Dow Jones	1.070,92	+ 26,02	Gold	453,90	- 4,[illegible]
Six months tsy bills		8,34%	Silver	11,29	[illegible]

AMSTERDAM

A.B.N.	307,00	Philips	28,[illegible]
Akzo	36,80	[illegible]	[illegible]
[illegible]	96,60	[illegible]	[illegible]
Kon.Olie	95,90	Unilever	197,00

Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.435	1.453	1.47
PND STERLING	2.80	[illegible]	2.[illegible]
NED GLD	68.35	69.07	69.87
BOLIVAR	40.91	41.[illegible]	42.[illegible]
ZW FRANCS	91.84	92.06	92.86
FR FRANCS	25.62	26.72	27.42
DUITSE MARK	75.63	76.37	77.17
SUR GLD	--.--	100.07	102.39
IT LIRE	1.00	1.30	1.36

CHANDRIS

BEGINT 1983 MET EEN SPECIALE OFFERTE.

20 tot 30% KORTING op alle "VICTORIA CRUISES", vertrekkende op 15, 22 en 29 JANUARI.

Binnenhutten vanaf **f. 1.168,-** per week.
Buitenhutten vanaf **f. 1.195,-** per week.

Een heerlijke week aan boord van een fijn schip.

Neem kontakt op met Uw Reisbureau of de hoofdagenten van CHANDRIS.

maduro travel
Pliers: 76760 Punda: 613853/54
Colon: 2656?01 Shell: 43773

GESLOTEN

wegens inventarisatie
vanaf 10 januari t/m 15 januari

LA GANGA

Prinsenstraat 86

VACATURE

Gerenommeerd handelsbedrijf met meerdere verkooppunten, heeft plaatsingsmogelijkheid voor een bekwaam, ervaren en all-round leidinggevend

MANAGER

welke belast zal worden met de algehele leiding van een of meerdere verkooppunten.

Gedacht wordt aan iemand met minstens H.A.V.O. of V.W.O. opleiding, die ruim zes jaar ervaring op de Antillen heeft in deze richting en de eigenschappen bezit zich in deze functie een leven... op te bouwen.

Eventuele vakdiploma's zullen zeker tot aanbeveling strekken, maar zijn niet vereist.

Sollicitaties, vergezeld van pasfoto, zullen strikt vertrouwelijk worden behandeld en kunnen worden ... postbus 2697 te Curaçao.

VREUGDENHIL

MEDEDELING
MARIE PAMPOEN
zal vandaag 7 januari
GEEN KOOPAVOND
hebben

CURACAO INTERNATIONAL TRUST COMPANY N.V.

Curaçao International Trust Company N.V., een vooraanstaand internationale trustorganisatie met haar hoofdkantoor op Curaçao, ...

Wij zoeken voor spoedige indiensttreding:

1. LEERLING PROGRAMMEUR (M/V)
2. PROGRAMMEUR (M/V)

Vereisten:
- Voor de eerstgenoemde funktie is een vooropleiding HAVO met wiskunde of VWO vereist. Opleiding tot Programmeur wordt intern verzorgd.
- Voor de als tweede genoemde funktie zoeken wij iemand met al enige jaren ervaring als RPG II of COBOL Programmeur.

Wij bieden o.a.:
- Een aantrekkelijk aanvangssalaris, afhankelijk van opleiding en ervaring
- Uitbetaling 13de maand
- Verzekering ziektekosten
- Pensioenregeling
- 8% Vakantieuitkering.

Geïnteresseerden wordt verzocht hun sollicitatie met curriculum vitae te richten aan afdeling Personeelszaken.

TEKEN- EN SCHILDERLESSEN.
Dineke van de Geest
Worden gegeven: Rifwaterstraat 9 - Otrabanda
Nieuwe aanmeldingen en lesuren:
Maandag 2 - 4, 4 - 6
Dinsdag 9 - 11
Woensdag 3 - 6
Vrijdag 4 - 6
Voor nieuwe inschrijvingen, gelieve zich te vervoegen in de laatste 15 min. van iedere les.
Programma ter plaatse verkrijgbaar.

FLORAL Arrangements

Volop voorradig
VERSE BLOEMEN
Tros anjers, chrysanten, rozen en anjers.
Florashop Mary
Zuikertuintjeplein
Tel. 76938/70680

CTG BOUWMATERIALEN

30% KORTING OP ALLE TEGELS

WIJ HEBBEN WAND- EN VLOERTEGELS VANAF Fl. 20,- PER M² EN EEN PAS ONTVANGEN NIEUWE KOLLEKTIE!

CTG... oke!

CURACAO TRADING COMPANY
Scharloo / Werfstraat Tel: 611044

ENJOY
TaB

For your orders: COCA-COLA PLANT - Tel.: 613311.

DE ONTVANGER VAN HET EILANDGEBIED CURACAO

maakt hierbij bekend, dat aangevangen is met de inning van MOTORRIJTUIGBELASTING 1983 en dat deze belasting moet zijn voldaan uiterlijk 31 JANUARI 1983

Betaling kan geschieden op het Ontvangerskantoor aan de Scharlooweg nr. 35 en op de hulpkantoren BRIEVENGAT, DOKTERSTUIN, MONTAÑA en STA. MARIA.

Bij de betaling van de MOTORRIJTUIGBELASTING 1983 moeten worden overlegd:
1. - geldige belastingkaart,
2. - betalingsbewijs over het 4de kwartaal 1982,
3. - ... (origineel),
4. - ... belastingkaart.

... ontvangen, of indien de gegevens op de ... of volledig ... bij wijziging of aanschaffing van een andere ... te verzoeken bij het Ontvangerskantoor aan de Scharlooweg nr. 35.
De ... Ontvangerskantoor aan de Scharlooweg nr. 35 zijn dagelijks geopend van ... tot ... en van ... tot 15.30 uur.
De ... hulpkantoren ...:
- Hulpkantoor Brievengat 07.45 tot 11.45 en 13.30 tot 15.30 uur,
- Hulpkantoor Dokterstuin 07.30 tot 12.00 en 13.00 tot 15.30 uur,
- Hulpkantoor Montaña 08.00 tot 11.40 en 13.30 tot 15.30 uur,
- Hulpkantoor Sta. Maria 08.00 tot 12.00 en 13.30 tot 15.30 uur.

De MOTORRIJTUIGBELASTING ... 1983 bedraagt:
voor een ... bouwjaar 1978 ... fl. 238.- per jaar,
... bouwjaar 1977 ... fl. 160.- per jaar,
... accomodatie voor maximaal ... per ... openbaar vervoer ... fl. 65.- per jaar,
... op drie of meer ... ingericht voor vrachtvervoer ... voor de eigenaar, die zelf ... door het Bestuurscollege kosteloos af... fl. 85.- per jaar,
... op drie of meer ... door een diesel- of gasmotor wordt ... fl. 720.- per jaar,
... door een diesel- of gasmotor wordt ... fl. 370.- per jaar,
... niet met ... (motorfietsen) ...
fl. 115.- ...
fl. 80.- per jaar,
fl. 950.- per jaar,
... welke wordt voortbewogen door een diesel- of gasmotor ... fl. 1100.- per jaar,
fl. 8.- per jaar,
fl. 9.- per jaar,
fl. 6.- per jaar,
fl. 4.- per stuk.

Voor toepassing van de Motorrijtuigbelasting-verordening wordt verstaan onder "zwaar motorrijtuig": loaders, tractors, beton trucks, asfalttrucks, gasoline tankwagens, boortrucks, walsen, vorkheftrucks, e.d..

Als bewijs van betaling van de MOTORRIJTUIGBELASTING 1983 zullen voor het eerste halfjaar nummerplaten worden verstrekt en voor het gehele jaar zullen nummerplaten en stickers worden afgegeven.
De kleur van de nummerplaten is: zwarte achtergrond met witte letters.
De kleur van de stickers is: goudgeel.
De afgifte van de belastingnummerplaten zal geschieden UITSLUITEND aan de loketten van de Eilandsontvanger op het Terrein van Coney Island op Rif.

De Ontvanger van het Eilandgebied Curaçao,
G.M.H. Leonora.

WEEK-END SPECIAL

KOLO STOBA	F. 10,-
FISH CUTLET	F. 10,-

PINOCCHIO
GRILL-BAR

Bij elke meeneemmaaltijd krijgt U een pen in de vorm van een vork gratis.
achter Promenade Shopping Center
Tel. 76784

In verband met de automatisering van onze bedrijven op een IBM-systeem 34 zoeken wij een

OPERATOR

In het bezit van
- Minimaal HAVO-diploma, met wiskunde- of handelspakket bij voorkeur aangevuld met computerkunde.
- Ervaring met automatisering strekt tot aanbeveling.

Bij indiensttreding wordt de kans geboden tot on-the-job-training.

Arbeidsvoorwaarden zijn gunstig, en worden in onderling overleg vastgesteld.

Sollicitaties vergezeld van een pasfoto te richten aan P.O. Box 2089. Alle sollicitaties worden strikt confidentieel behandeld.

BONO INVESTMENTS N.V.

NOTICE IS HEREBY GIVEN that the Annual Meeting of Shareholders will be held at the Company's registered offices at Pietermaai 23, Willemstad, Curaçao, ... January ..., 1983.

Summary of the Agenda:
1. Approval of Financial Statements.
2. Appointment of managing directors and officers.
3. Sale of Real Property.
4. Other matters that may properly become before the meeting.

Shareholders may acquaint themselves with the agenda at the Company's registered office.

THE MANAGEMENT.

Build the benefits of Solahart into your new home mortgage!

Hot water free from the sun ... Caribbean ... time to get ... you're building ... Solahart system ... both ... and finance ... the savings on ... cover your extra mortgage ... value to your home and ... your builder how easily it can be done.

Solahart
Hot water free from the sun

ELCONA N.V.
Schottegatweg ... Tel. 72014

ÑAPA
VRIJDAG 7 JANUARI 1983
AMIGOE - WEEKENDBIJLAGE

GABRIEL GARCIA MARQUEZ

Boeli van Leeuwen

Opmaak:
Loeki Butot en
Frans Heiligers

Het is kenmerkend dat hij, bij het vernemen van het goede nieuws, alle tekenen vertoonde van een opgewonden kind dat een enorme lollypop cadeau had gekregen. En wel een lollypop waar hij op had zitten wachten! Zijn voorgangers mogen dan ingetogen en bescheiden de blijde mare en in ontvangst genomen hebben: Gabo trok ijlings, vergezeld van een grote schare vrienden, bewonderaars en klaplopers naar een plaatselijk hotel waar hij alle flessen en registers van zijn blijdschap opentrok.

Iedere vogel zingt nu eenmaal zoals hij gebekt is: Samuel Beckett hief na het winnen van dezelfde prijs zijn handen afwerend ten hemel en fluisterde: "Oh, my God, what a calamity!".
Sartre, preuts over zijn bril loenzend, legde een gedegen filosofische verklaring af waarom hij geen prijs kon aanvaarden waaraan het bloed van de wapenhandel kleefde. De een noemt dit principieel de ander "to eat your cake and have it too".

Gabo stak zijn vreugde niet onder stoelen of banken maar begon zich meteen gewiekst aan te passen aan zijn nieuwe status. Aan "Newsweek" verklaarde hij plechtig dat hij veel van muziek hield, yes sir, alle soorten muziek: "but I depend on Beethoven". Daarvóór had ik nooit anders vernomen dan dat Bela Bartok zijn lievelingscomponist was.

Via de telex van het A.N.P. kwam de pikante uitspraak dat de beste plaats om te schrijven een bordeel is: iedere avond feest en 's ochtends heerlijk rustig! Hij achtte het onnodig te vermelden dat hij deze uitspraak aan Faulkner had ontfutseld. Toch heeft hij, donders goed wetend dat hij deze prijs eens moest krijgen, niet lang geleden een artikel geschreven voor "El Espectador de Bogotá", waarin hij de hele "politikeria" ronde de prijs aan de kaak stelt en droogjes opmerkt dat hij een product is van "capital invertido en las minas de oro de Africa del Sur, y por consiguiente el Premio Nobel vive de la sangre de los esclavos negros". Maar wat hem werkelijk bezighoudt is "una superstición muy difundida entre los escritores que el Premio Nobel de Liberatura es siempre un homenaje pósthumo: de 75 premiados sólo 12 están vivos". Vele schrijvers hebben volgens hem „un terror metafísico porque cada vez prospera más la creencia de que nadie sobrevive siete años al Nobel. Las estadísticas no lo prueban pero tampoco lo desmienten: 22 han muerto dentro de este plazo".

Hij gaat nerveus geval voor geval na, knikkert de uitzonderingen eruit, weegt alles af tegen kabbalistische gemiddelden en wijst met een trillende vinger op gevallen van vrijwel onmiddellijke afstraffing met de dood. Wat Sartre betreft: "no dio nunca ninguna muestra de creer en estos misterios de los números, salvo una: cuando un periodista le preguntó si estaba arrepentido de haber rechazado al Premio Nobel contestó: "Al contrario, eso me salvó la vida", waarop Gabo, duidelijk nerveus, laat volgen: "Lo inquietante es que murió seis meses después de decirlo".

In hoge mate bijgelovig is hij, want: "el que no tenga Dios, que tenga supersticiones". De lijst daarvan is onuitputtelijk: geel is O.K., zonder gele rozen kan hij niet werken maar hij is als de dood voor goud, plastic bloemen, pauwen, smoking en rok, blinde musici, "karkó's" achter de deur, ceremoniële kleren, naaktlopen met schoenen aan, en ga zo maar door. Zelfs sommige woorden zijn op zich "pavosas": nivel, parámetro, contexto, simbiosis. Hem in een paar woorden vangen is niet mogelijk: hij is als een kaleidoscoop die bij iedere verandering van de invalshoek een nieuw beeld toont: warm, kinderlijk, vitaal, bijgelovig, zijn inkomsten nauwkeurig in de gaten houdend, edelmoedig en op de centen tegelijk, behendig in zijn public relations, ijdel en nederig, politiek een romantische socialist die zich niet laat classificeren, op dit ogenblik met recht te beschouwen als een kapitalist met een geweten. Het is goed te bedenken dat hij noch in Cuba noch in Colombia verkiest te wonen, doch in Mexico!

NO ME INTERESA EL DINERO, PERO NO DEJO QUE LOS EDITORES ME ROBEN MIS CENTAVOS.

Hij stelt zich bewust doctrinair links op: als rechtgeaard schrijver is hij dit verschuldigd aan de mensheid! Hij is bevriend met de groten der aarde: Mitterrand, López Portillo, wijlen Omar Torrijos, Fidel Castro.
García Márquez speelt af en toe een beetje de politieke martelaar; op gezette tijden gaat hij in ballingschap of vlucht hij hals over kop voor een imaginaire bedreiging. Dit alles in de Zuidamerikaanse traditie: of je leeft in ballingschap of je wordt ambassadeur in Londen of minister van Onderwijs en Cultuur!

Hij is wel degelijk politiek geëngageerd maar ook een poseur! In wezen is hij "conservative in value". Hij bezit verschillende comfortabele woningen, is stevig verankerd in een degelijk en ouderwets huwelijk met Mercedes en heeft twee zoons die zich niet in de jungle bevinden met een stengun in de hand.

Volgens het A.N.P. zou hij het bedrag verbonden aan de prijs besteden aan het oprichten van een krant in zijn geboorteland. Iemand die hem goed kent zei tegen me: "Gabo $150.000.– in een krant steken? Nou, maar dan alleen als hij eerst een uur met de boekhouder heeft gesproken om te zien hoe de balans er voor staat". Deze kleine stevige man, met zijn "facha de turco" boven een snor als een slecht gesnoeide tuinheg is de grootste schrijver die anno 1983 op onze aardbodem rondloopt. Ik zeg niet dat hij de beste is, want daar valt altijd over te twisten, maar zonder enige twijfel de grootste. Toch betoogde daags na het grote nieuws een verontwaardigde commentator van Radio Caracas Televisión, dat García Márquez de prijs ten onrechte had gewonnen want Borges zou preciezer en diepzinniger zijn en Vargas Llosa gedisciplineerder en strakker, maar hij vernielde in één adem zijn eigen betoog met de mededeling dat die jongens in Zweden een stel linkse rakkers zijn die een politiek oordeel hadden geveld. Daarna maakte hij de zaak nog erger door te verzekeren dat hij persoonlijk García Márquez als een zeer groot schrijver beschouwde, maar verdomme nog aan toe hoe lang zit Borges al niet op de prijs te wachten!

Een tikkeltje waarheid zit wel in zijn betoog want García Márquez heeft herhaaldelijk gezegd dat Borges de prijs allang zou hebben gekregen als hij zich maar niet zo obstinaat-conservatief had opgesteld in zijn politieke uitspraken.

Laat ik hier meteen bekennen dat ik niet van Borges houd, hem daardoor nauwelijks kan en dat Mario Vargas Llosa pas kort geleden door "Time" onder mijn aandacht is gebracht in een uitgebreid hoofdartikel en nu met pijn en moeite wordt gelezen. Want Spaans lezen kost mij pijn en moeite, al heb ik zes jaar in Spaanstallige landen gewoond en gewerkt! Naipaul, die soms in één adem als candidaat voor de prijs werd genoemd, schrijft het ene voortreffelijke boek na het andere; zijn analytisch vermogen en intelligentie gekoppeld aan een uitzonderlijk talent dwingen mijn eerbiedige bewondering af. Maar wat hou ik over?

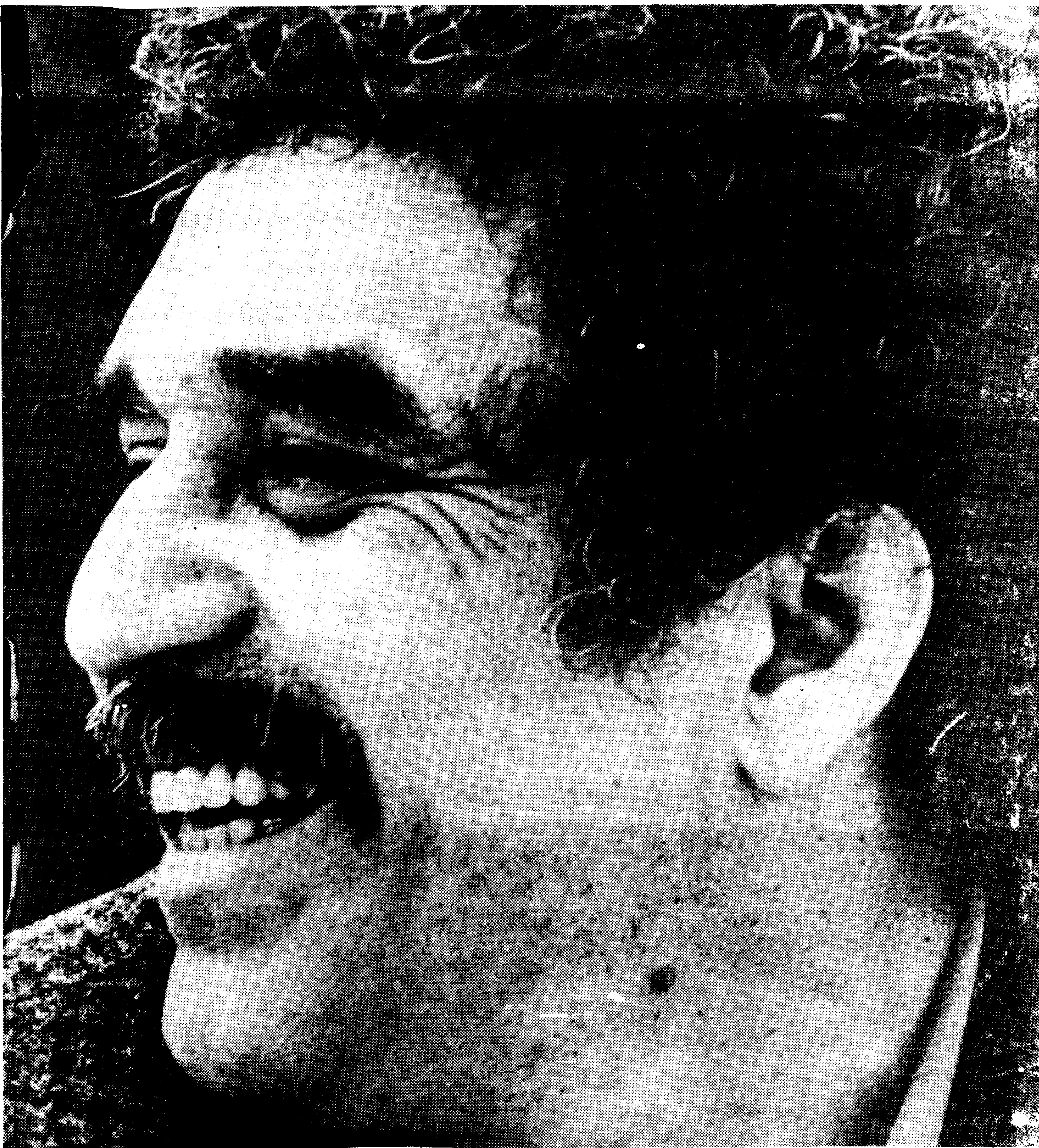
Geen mandarijnen op zwavelzuur doch stapels lijken, die vlijmscherp tot de laatste vezel en zenuw zijn ontleed. Naipaul is de grote patholoog-anatoom van de wereldliteratuur, een van de beste schrijvers ter wereld.

UNA DE LAS COSAS QUE PUEDE DEMORAR EL PROCESO POLÍTICO ES UNA MALA LITERATURA.

Toch durf ik zijn boeken niet "groot" te noemen. Want een boek is dan pas groot wanneer er een wereld voor ons opengaat waarin de schrijver zelf ten onder gaat aan het geschapene en in zekere zin machteloos staat ten aanzien van zijn creatie. Zijn personages krijgen als het ware een autonoom bestaan zodat hun schepper vol verbazing later het werk van zijn geest en handen gadeslaat gelijk God zelve die sinds de schepping van Adam moest toezien hoe zijn schepselen de vreemdste capriolen uithalen.

Grote romanfiguren bestaan even concreet als mensen van vlees en bloed en bezoeken ons op gezette tijden gedurende geheel ons leven: ze zijn ons vertrouwder dan neven en nichten, ooms en tantes. Ik denk bijvoorbeeld aan Pierre in "Oorlog en vrede" in zijn smetteloos wit pak met zijn hoge hoed op, die een uitstapje gaat maken naar het slagveld: een soort picknick aan de rand van de dood; aan kapitein Ahab in "Moby Dick" met zijn houten poot, zo bezeten van die walvis dat hij zijn vuist naar de hemel balt en uitschreeuwt: "I'll strike the sun if the sun insults me"; aan Raskolonikov in "Schuld en boete" die een oude vrouw de schedel inslaat omdat hij moet boeten voor een schuld die hij zelf niet begrijpt maar die

(Vervolg op pag. 2, kol 1)

"EL PREMIO NOBEL ES SIEMPRE UN HOMENAJE PÓSTHUMO"

Me siento extranjero en todas partes menos en el Caribe

In Barranquilla (1942)

(Vervolg van pag. 1)

wij allen kennen.
Nu plakken critici graag een etiket op een schrijver zoals een verzamelaar dat doet boven een vastgeprikte vlinder. Gabo heeft volgens deze heren een ongebreidelde fantasie; hij breekt alle wetten van de natuur naar believen, hij laat zijn personages magische handelingen verrichten om tenslotte de "label" te vinden: hij is een "magische realist". Maar er is niets fantastisch in het werk van García Márquez. In een interview (El olor de la guayaba) verzet hij zich met kracht tegen het begrip "fantasía".
Een schrijver moet volgens hem niet vallen "en el caos, en el irracionalismo total. Porque creo que la imaginación no es sino un instrumento de la elaboración de la realidad. pero la fuente de la creación al fin y al cabo es siempre la realidad. Y la fantasía, o sea la invención pura y simple, a lo Walt Disney, sin ningún asidero en la realidad, es lo más detestable que pueda haber. Tampoco a los niños les gusta la fantasía. Lo que les gusta por supuesto, es la imaginación. La diferencia que hay entre la una y la otra es la misma que hay entre un ser humano y el muñeco de un ventrílocuo".
Het verschil tussen "fantasía detestable" en "imaginación como elaboración de la verdad" is de kern van de zaak voor een goed verstaan van zijn werk. Laat ik U een voorbeeld geven van wat hij bedoelt. Toen Jules Verne schreef over reizen naar de maan en tochten van 10.000 mijl onder water noemden de mierenneukers en geleerden hem "een fantast". De facto benaderde Verne met zijn enorme verbeelding zo dicht mogelijk de werkelijkheid, zoals die zich LATER zou openbaren strikt volgens de wetten van de natuur. Voordat die atoomduikboten en ruimtevaartuigen EEN REALITEIT werden beschouwden de kinderen de boeken van Verne als waarheid terwijl arrogante professoren via ingewikkelde formules op papier bewezen dat Verne een fantast was die er maar op los schreef: maar de kinderen wisten wel beter! En welke geleerde durft Verne nu een fantast te noemen nadat een man op de maan heeft rondgekuierd? Laten we het daarom niet langer hebben over "fantasía" die alleen maar tot de chaos kan leiden en spreken van de realiteit zoals die getransformeerd door de verbeelding van de schrijver, tot ons komt. Gabo gaat er van uit dat de realiteit, per se, altijd magisch is. Er is geen andere. We weten heel precies wanneer het besef bij Gabo ontwaakte dat ook een "separate reality" mogelijk is. Als student in Bogotá leende hij eens de "Metamorfose" van Kafka van een vriend: "Se quitó el saco y los zapatos, se acostó en la cama, abrió el libro y leyó: Al despertarse Gregorio Samsa una mañana, tras un sueño intranquilo, encontróse en su cama convertido en un monstruoso insecto. Gabriel cerró el libro, temblando: 'Carajo,' pensó: 'que esto se puede hacer'. Al día siguiente escribió su primer libro. Y se olvidó de sus estudios". Kafka was de coup de foudre, de bevrijder die hem het besef bijbracht: "Carajo, que esto se puede hacer". (El olor de la guayaba)

PORQUE ASI HABLABA MI ABUELA.....

Kafka sloeg als het ware een gat in zijn bewustzijn maar wat er naar boven kwam heeft met Kafka en zijn wereld niet zoveel te maken. Want alles wat Gabo later zou schrijven gaat terug naar zijn kinderjaren. De eerste 8 jaar van zijn leven hebben ons alle schatten geschonken die in zijn boeken te vinden zijn. Daarom is het voor een goed begrip nodig terug te gaan naar deze vroege jeugdjaren. En ze zijn als een verhaal die hijzelf had kunnen schrijven en wellicht ook geschreven heeft.
Een gesjeesde student in de medicijnen die om onnaspeurlijke redenen het vak van telegrafist had gekozen werd verliefd op een meisje dat aan de noordkust van Colombia in het dorp Aracataca woonde. De ouders van het meisje, Coronel Márquez en zijn vrouw Doña Tranquilina die om verschillende redenen tegen het huwelijk waren, begonnen het meisje van dorp naar dorp te schuiven om het huwelijk te voorkomen. Maar overal waar Louise verscheen lag er een liefdesverklaring in morse haar op te wachten: de telegrafist volgde haar pelgrimage hardnekkig met zijn vinger op het sein-apparaat. Toen de stroom van telegrammen maar niet ophield, zwichtte de kolonel tenslotte en gaf zijn zegen. Het paar trouwde en ging in Riohacha wonen. Toen Louise echter zwanger werd eiste de kolonel dat zijn dochter in Aracataca het kind ter wereld zou brengen. En aldus werd Gabriel in het huis van zijn grootouders geboren, als eerste van de 16 echtelijke en talrijke buitenechtelijke kinderen die later zouden volgen.
Voor de grootmoeder, Doña Tranquilina, afkomstig van het stoffige zongeblakerde schiereiland Guajira met zijn Indianen, smokkelaars en "brujos" bestond geen grens tussen levenden en doden. Ze hield gesprekken met overleden familieleden die op bezoek kwamen en schoof zo leven en dood in elkaar. Het tengere jongetje met zijn enorme zwarte ogen zat ademloos in deze realiteit gevangen. De kolonel, zwaar en buikig, geteisterd door glaucoom troonde aan het hoofd van de tafel en vertelde van het leven en sterven van soldaten, van de gruwelijke "guerra civil" waarin 100.000 Colombianen omkwamen. Hij riep beelden op van de gewonden die kermend tussen de pilaren van kerken wegkropen en van de moed en wanhoop, van de lange rijen verworpenen der aarde die tegen de muren van de kerkhoven werden gefusilleerd.
"Tú no sabes lo que piensa un muerto" zei hij eens tegen het jongetje: een woord dat hij nooit meer vergat. Aan de hand van de kolonel bezocht hij rondreizende circussen waar hij tovenaars, clowns en kamelen als een magische realiteit onderging. En in dit zonverschroeide dorp met zijn vervallen houten huizen, belaagd door danseressen en hoeren die door de "bananen-boom" daarheen getrokken waren, bestond er nog een geheel aparte wereld. Achter het kippegaas van de "United Fruit" kon het jongetje sprankelende, blauwe swimming-pools zien waarin lachende meisjes ronddartelden, prille grasvelden waarop glanzende paarden rondliepen en smetteloze tennisbanen waarop blonde "gringos" een bal heen en weer sloegen. Wanneer Gabo later in interviews over zijn eerste jeugd spreekt komen zijn ouders bleek en onwezenlijk over: hij laat als goede zoon geen kwaad woord horen en hij probeert achteraf een dimensie aan ze toe te kennen, die niet erg overtuigend overkomt. De warmte en het enthousiasme borrelen pas naar boven wanneer hij het over zijn grootouders heeft. Als van iemand gezegd kan worden dat hij als het ware een generatie heeft overgeslagen dan is dat wel Gabo - in al zijn werk zijn sporen terug te vinden van de wereld van Doña Tranquilina en Coronel Márquez. Zij zijn als het ware de eikpunten in de wereld van zijn verbeelding. Toen Gabo 8 jaar oud was stierf zijn grootvader en zijn leven in Aracataca werd als met een mes afgesneden.
Hij ging naar Bogotá: "una ciudad remota y lúgubre donde estaba cayendo una llovizna inclemente desde el siglo XVI". De verschrikkelijke eenzaamheid van deze jeugdjaren onderging hij als een "castigo y aquel pueblo helado como una injusticia". Zo triest en verlaten was hij dat hij zondags de hele dag in de tram rondreed van begin- naar eindpunt en zo weer terug. Hij zou nooit wennen aan de formele, gesloten, plechtige Colombianen van het hoogland en zou later zeggen: "Le tengo terror a la solemnidad y soy del país más solemne del mundo". (Deze en andere uitspraken in bundel samengevat door Rentería Mantilla). Hij keerde pas terug naar Aracataca toen hij zijn rechtenstudie afbrak om samen met zijn moeder het huis van zijn grootouders te verkopen. Het dorpje kwam hem spookachtig voor, dichtgeslagen door de hitte, vervallen en verlaten.
Dit weerzien was voor hem even belangrijk als de "Metamorfose" van Kafka; het leek of in deze straten al honderd jaar eenzaamheid rondzweefde. We weten natuurlijk allen dat García Márquez Colombiaan is.

MI PROBLEMA NO FUE IMITAR A FAULKNER SINO DESTRUIRLO, QUITARME DE ENCIMA SU INFLUENCIA QUE ME TENÍA JODIDO.

Maar in wezen behoort hij tot het cultuurgebied door Alexander von Humboldt als volgt afgebakend: "Neem een passer en beschrijf een cirkel van Rio de Janeiro tot Washington D.C. en laat binnen deze cirkel alle Caribische eilanden vallen". De zuidelijke staten van Noord-Amerika, Cuba, Santo Domingo en de kust van Venezuela en Colombia zijn voor ons herkenbare realiteiten. Faulkner, García Márquez, Cola Debrot en Nicolás Guillén, schrijven allen vanuit dezelfde optiek en met een zeer eigen Caribische gevoelswaarde. En García Márquez heeft bij herhaling gezegd: "Me siento extranjero en todas partes, menos en el Caribe". Hij is bij uitstek een Caribisch fenomeen en in vrijwel al zijn boeken wordt het schone eiland Curaçao genoemd. Het is dan ook geen wonder dat na de "coup de foudre" van Kafka: "Carajo, que esto se puede hacer", Faulkner, een grote invloed op hem heeft gehad. "Mi problema no fue imitar a Faulkner, sino destruirlo, quitarme de encima su influencia, que me tenía jodido".
"Newsweek" heeft de vraag gesteld waarom vrijwel alle grote schrijvers van onze tijd in deze hoek zitten en komt tot de conclusie dat schrijven in onze contreien "has evolved into an eminently political act". En het maakt niets uit of links dan wel rechts aan de macht is: de Cubaanse schrijvers zijn er geen haar beter aan toe dan hun collega's die het fascisme te lijf gaan. De schrijfmachine is tegelijk een mitrailleur. Zoals ik reeds zei: deze schrijvers worden au sérieux genomen en niet alleen vervolgd of verbannen, maar bekleden ook vaak hoge posten in de regeringen van hun land. Kan men zich Jan Wolkers indenken als minister van buitenlandse zaken en Remco Campert als ambassadeur in Londen? En wie zou Harry Mulisch willen fusilleren. Het overschakelen naar Engelse en Amerikaanse schrijvers is al een sprong - het betreden van de wereld van een schrijver als García Márquez is zonder meer een "quantum-jump".

" EL OTOÑO DEL PATRIARCA" ME SALVARA DEL OLVIDO.

Naarmate hij bekend werd, ontaarde het zoeken naar schrijvers die hem hebben beïnvloed in een spel. De grootste der aarde werden erbij gesleept: Sophocles, Tolstoi, Rabelais, Borges en ga zo maar door, maar in een interview maakte hij op de vraag welke schrijvers hem het meest hebben beïnvloed de snedige opmerking: "Cambian cada quince días. Los favoritos asiduos son Sófocles y Conrad. Esta semana, el favorito es Muhammed Alí con su excelente autobiografía". Met andere woorden: "cut the crap!" Ik geloof dat Gabo zwaar werd beïnvloed door Faulkner, en op een andere manier door Borges, Kafka en Virginia Woolf. We weten dat hij van Hemingway en Graham Greene schrijftechnieken heeft geleerd. Hij hield ook van Rubén Darío en de slechte dichters en gezwollen romans uit de 19de eeuw las hij met plezier en profijt, maar dat "Tarzan en de apen" nu in alle ernst erbij moet worden gesleept is "mamadera de gallo" in optima forma.
Ook de rotvraag die iedere schrijver achtervolgt: "Wat vindt U zelf Uw beste boek", is door hem herhaaldelijk verschillend beantwoord. Het hangt van het tijdstip en van de vragensteller af. Iedere schrijver vindt zijn laatste boek erg goed. Ten eerste is het kind pas ter wereld en ten tweede legt niemand graag een testimonium paupertatis af.
Merkwaardig is wel dat hij "Cien años de soledad" zelden of nooit zijn beste boek noemt, want met dit boek heeft hij op slag wereldnaam gemaakt. Zo zijn er in de metro van Buenos Aires meer exemplaren van dit ene boek verkocht dan van al zijn vorig werk in de hele wereld. Niet alleen werd het in 22 talen vertaald en werden meer dan 6 miljoen exemplaren ervan verkocht, maar ook zijn andere boeken werden herdrukt en gelezen terwijl er groot publiek lag te wachten op "El otoño del patriarca". Hij heeft herhaaldelijk "El coronel no tiene quien le escriba" (1962) en "La crónica de una muerte anunciada" (1981) zijn beste boeken genoemd.

EL DIA EN QUE LA MIERDA TENGA ALGUN VALOR, LOS POBRES NACERÁN SIN CULO.

In 1978 echter gaf hij aan een verlaggever van "La Calle" (Madrid) een commentaar dat mij zeer bevalt:
"Cien años de soledad" había sido superado por mí mismo desde antes de escribirlo. En realidad, yo creo que mi mejor libro es 'El coronel no tiene quien le escriba' (op dit ogenblik zou hij misschien zeggen 'Crónica de una muerte anunciada'). Lo que pasa con 'Cien años de soledad' es que de algún modo se parece a la vida de todo el mundo, y que su forma lineal, fluida y hasta cierto punto superficial, le ha permitido popularizarse más que mis otros libros. Sin embargo, como trabajo literario, "El otoño del patriarca" es mucho más importante. En todo caso, yo estoy convencido de que "El otoño del patriarca" es el libro que me salvará del olvido cuando ya nadie se acuerde si el coronel Aureliano Buendía era un personaje histórico o el nombre de una calle".
Met deze uitspraak ben ik het volledig eens. Begrijp me goed: "Cien años de soledad" is een "blockbuster" van een boek en zit natuurlijk veel geraffineerder in elkaar dan Gabo wil doen voorkomen. Hier spreekt ook het wantrouwen van de schrijver jegens zijn "bestseller" die hem rijk heeft gemaakt. Hij wantrouwt die enorme oplage.
En dit kon wel eens gerechtvaardigd zijn want een oppervlakkige peiling heeft mij doen beseffen dat op Curacao tientallen mensen het boek in kast hebben staan zonder het ooit gelezen te hebben. Het staat naast "Oorlog en vrede" en "Moby Dick" stof verzamelen. Een belezen vriend zei tijdens een receptie tegen me: "Ik kon er niet doorheen komen. Teon heb ik de Engelse uitgave gekocht. Pió. Ik snap geen snars van".
Laat ik vooropstellen dat "Cien años de soledad" een geweldig boek vind.
Macondo is voor mij even tastbaar als Banda Bou en heb met alle zeven generaties van de familie Buendía al honderd jaren intens meegeleefd.
Vanaf het moment dat zigeuner Melquíades Macondo binnentreedt als de slang in het paradijs om José Arcadio Buendía van de boom der kennis te laten proeven, werd meegenomen op een lange verbijsterende tocht van Genesis naar Apocalyps. De wereld van Macondo, waar alle ontdekkingen van de mensheid opnieuw ontdekt moeten worden is adembenemend.
Het is een waar genot om magische proporties van magneten, sextanten en landkaarten opnieuw te ondergaan. De woede van José Arcadio's vrouw Ursula wanneer hij zijn ontdekking aankondigt "dat de wereld rond is als een sinaasappel" verschilt in niets van de razernij van een hele reeks geleerden vele eeuwen terug toen zulks bekend werd gemaakt. En onherroepelijk komt met de kennis ook het kwaad dit unieke paradijs binnen: de ondergang die daarop volgt is een machtig stuk literatuur.

EINSTEIN: HOE ZOU DE WERELD ER UIT ZIEN ALS IK OP EEN LICHT-STRAAL ZAT?

De verbeelding van Gabo doet me vaak denken aan die van Einstein. Ook Einstein vond een magneet iets heel bijzonders want toen hij op 5-jarige leeftijd een compas van zijn vader kreeg was het apparaat voor hem niet een bewijs dat het noorden electro-magnetisch is maar een openbaring van het fenomeen, de magische proporties van het electro-magnetisme zelf. En tot zijn dood bleef het voor hem een wonder. En de leer van de relativiteit berust tenslotte op de vraag van de 16-jarige Einstein: "Hoe zou de wereld eruit zien als ik op een lichtstraal zat?". Dit "zien met nieuwe ogen", deze enorme verbeeldingskracht hebben Einstein en Gabo in hoge mate gemeen. Ze zijn de twee grootste dichters der verbeelding van onze eeuw.
Maar er is een dartelheid in "Cien años de soledad", een speelsheid waardoor de spanning niet van begin tot eind even strak kan worden volgehouden.
Gabo heeft gelijk wanneer hij zegt dat het boek "hasta cierto punto superficial" is. Hij bedoelt, naar ik het uitleg, dat hij op een bepaald moment na-

(Vervolg op pag. 3, kol 1)

Twee Nobel-prijswinnaars; de andere is Pablo Neruda.

"Es mi facha de turco. Si me p[illegible] un fez y me largas a la calle a vender baratijas, nadie se asombra"

staken.
Ze zijn in elkaar gestrengeld, deze patriarch en zijn land. Kan hij überhaupt anders zijn dan die hij is geworden? Het is een trieste bekentenis die hij aan Monseñor Demetrio Aldous aflegt:

"Esta patria que no escogí por mi voluntad sino que me la dieron hecha como Usted la ha visto que es como ha sido desde siempre con este sentimiento de irrealidad, con este olor a mierda, con esta gente sin historia que no cree en nada más que en la vida, esta es la patria que impusieron, padre..."

De droefheid van dit bestaan wordt magistraal door Gabo als volgt samengevat:

"Había llegado sin asombro a la ficción de ignominia de mandar sin poder, de ser exaltado sin gloria y de ser obedecido sin autoridad cuando se convenció en el recuerdo de hojas amarillas de su otoño que nunca había de ser el dueño de todo su poder, que estaba condenado a descifrar las costuras y a corregir los hilos de la trama y los nudos de la urdimbre del gobelino de ilusiones de la realidad".

En hij zit niet alleen gevangen in het lotsbestaan van zijn eigen volk, hij heeft ook te maken met grotere wereldse machten die hem aan hun wil onderwerpen. Zo legt de Amerikaanse ambassadeur Mac Queen hem eens ongezouten uit hoe het zit, wanneer hij hem zelfs de Caribische zee afperst:

"Que ya no estamos en condiciones de discutir, excelencia, el régimen no estaba sostenido por la esperanza ni por el conformismo, ni siquiera por el terror, sino por la pura inercia de una desilusión antigua e [illegible], salga a la calle y [illegible] a la verdad, excelencia, [illegible] en la curva final, o vienen los infantes o nos llevamos el mar, no hay otra, excelencia, no había otro, madre de modo que se llevaron el Caribe en abril, se lo llevaron en pie[illegible] numeradas los ingenie[illegible] náuticos del embaj[illegible] Ew[illegible] para sembrarlo lejos de [illegible] huracanes en las auroras [illegible] sangre de Arizona, se lo llevaron con todo lo que tenía dentro, mi general, con el reflejo de nuestras ciudades, nuestros ahogados tímidos, nuestros dragones dementes, a [illegible] había [illegible] a [illegible] de su [illegible] tratando de [illegible] el despojo (...) (...) tuve que firmar sólo pensando madre mía Bendición Alvarado nadie sabe mejor que tú que vale más quedarse sin el mar que permitir un desembarco de infantes".

Een tragisch boek, geniaal van begin tot eind en voor altijd behorend tot de allergrootste scheppingen in de wereldliteratuur.

LOS LATINO – AMERICANOS NECESITAN LIDERES Y CREEN HABERLOS ENCONTRADO EN LOS ESCRITORES

Alle andere boeken van García Márquez hebben de twee groten tot hoeksteen, ja zelfs moet men zich afvragen of hier niet sprake is van één fundament. Zoals Gabo eens heeft gezegd: "Creo que un escritor no escribe más que un solo libro en su vida. A veces en varios tomos".

Laat ik hier vermelden dat "La hojarasca" het enige boek van hem is waar ik onverschillig tegenover sta. Zoals Newsweek terecht zegt: "Faulkner's dead hand lies heavy on that book, a story that in retrospect seems dry and crabbed".

Zijn andere boeken zijn alle de moeite waard doch slechts twee ervan hebben dezelfde status als "Cien años de soledad" en "El otoño del patriarca".

Reeds in 1962 verschenen is "El coronel no tiene quien le escriba" een strak en sober meesterwerk. Bij het lezen van dat boek dringt gaandeweg het besef tot je door waarom Graham Greene, die in een dergelijke omgeving een dergelijk onderwerp zou kunnen behandelen, geen groot schrijver is: omdat Major Scobie in "The heart of the matter" en de "whiskey priest" in "The power and the glory" uiteindelijk de theologische visie van Greene moeten bevestigen. Ze zijn niet autonoom maar de gevangenen van hun schepper.

Deze kolonel, die wij in vele andere dimensies in de romans van García Márquez zullen terugvinden is een van die personages die in al zijn onbuigzame glorie voor altijd bij je op bezoek zal komen gedurende al de dagen van je leven. In de meest barre omstandigheden in dat desolate dorp onafgebroken wachtend op zijn pensioen dat nooit zal komen, groeit de kolonel naar het geweldig en heroïsch einde van het boek toe:

"La mujer se desesperó." ¿Y mientras tanto qué comemos?" preguntó y agarró al coronel por el cuello de la franela. Lo sacudió con energía.
"Dime qué comemos".
El coronel necesitó setenta y cinco años, los setenta y cinco años de su vida minuto a minuto para llegar a ese instante. Se sintió puro, explícito, invencible en el momento de responder: "Mierda".

Het andere boek is zijn pas verschenen "Crónica de una muerte anunciada" waarin de oude kwestie van schuld en boete op magistrale wijze wordt uitgewerkt.

Terwijl iedereen in het dorp weet dat er een moordpartij op komst is, onttrekt een ieder zich aan het voorkómen van de moord op een wellicht onschuldige man.

Zonder te moraliseren of zelfs maar partij te kiezen laat García Márquez zien hoe alle dorpsbewoners onder de meest bizarre doch zeer aannemelijke voorwendsels, zich schuldig maken aan het kwaad van de stilzwijgende medeplichtigheid.

Dit boek maakte op mij een diepe indruk niet in laatste instantie omdat het zo Curaçaos is: wij laten op dit eiland zo vaak misdaden begaan omdat een ieder van ons zo zijn redenen heeft om zijn bek te houden of domweg omdat wij te beroerd zijn om in te grijpen.

Ik zal niet verder gaan dan tot hier.

Een schrijver van formaat als Vargas Llosa heeft een pil van plus minus 700 pagina's aan Gabo gewijd. Aan het einde is opgenomen een eindeloze rij van boeken en artikelen die Gabo heeft geschreven en die anderen over hem geschreven hebben. Ik heb hier niets anders willen doen dan de kaleidoscoop in mijn hand een tikkeltje omdraaien zodat een paar aspecten van deze grote schrijver voor U worden belicht.

Indien U geen Spaans leest, koop dan de Amerikaanse editie, want Gregory Rabassa is een vertaler bij de gratie Gods. En U zult ontdekken dat bloemen op U neer zullen regenen en vlinders om Uw hoofd zullen fladderen, ja, dat U naar de hemel kunt varen omdat nu eenmaal alles in dit leven een wonder is.

[illegible]

...ks maar ook naar rechts had ...kund.

In "El otoño del patrarca" is ... geen enkele uitwijkmogelijk...d.

...et is één lang gedicht in proza ...n heeft een ongelooflijke ...density": het is als een klomp ...ranium.

Technisch is het razend knap ...at hij gaat één adem over ... [illegible] naar de ... [illegible] verteller zelf ... [illegible] blijft.

... patriarch: deze ... [illegible], bizarre en ... [illegible] zijn ... [illegible] voeten en een ... [illegible], zo ... als het [illegible], zo ... [illegible] dat een ...ok stilstaat als hij eraan ...kt, deze legendarische en ...[illegible] generaal waarin alle ...idamerikaanse en Caribische ...ctators terug te vinden zijn, is ...[illegible] zo zielig, dat je zin ...ijgt om te huilen.

...iehier hoe de man, die 2000 ...nderen met dynamiet laat ...blazen én één van zijn ...[illegible] op een enorm zilveren ...[illegible], goudbruin gebakken en vers ...t de oven, maar in vol ornaat ...[illegible] medailles op zijn ...et aan zijn officieren tijdens ...n [illegible] laat opdienen, ...hier hoe dezelfde man door ...[illegible] wordt toegesproken: ...ijito, cuida tu futuro que no ...quiero ver pidiendo limosna ...estas calles de raponeros, ...ito, mira que te pueden ...itar el puesto que ahora ...[illegible] y no sabes leer ni escribir, ...siquiera cantar, y no eres ni ...[illegible], recuerda ...[illegible] que un general ...[illegible] generales, ellos mismos lo ...[illegible]

[illegible]

...der".

En zij die beweren dat ...'n [illegible] ... Doc eens in Haïti alle zwarte honden liet afmaken omdat één van zijn vijanden zich in een zwarte hond had veranderd; doctor Francia van Paraguay liet per decreet alle mannen op hun 21ste verjaardag trouwen; Maximilián Hernández Martínez van El Salvador liet op een goede dag alle straatlampen in zijn land met rood papier omwikkelen om een mazelen-epidemie te bestrijden: dezelfde Hernández die een pendule uitvond die hij boven zijn bord hield om te zien of zijn eten vergiftigd was.

Deze onschuldige voorbeelden tonen aan dat de werkelijkheid altijd "stranger than fiction" is. Hoewel we in de patriarch alle dictators terugvinden die in onze streken ooit hebben geleefd en nog zullen leven heeft hem wellicht het meest voor de geest gestaan Juan Vicente Gómez van Venezuela met zijn "intuición tan extraordinaria que más parecía una facultad de adivinación".

In tegenstelling tot een vreugdevol meeleven met de bewoners van Macondo die allen schijnen te balanceren op het dartele, dansende proza van "Cien años de soledad" komen we in "El otoño del patriarca" in de ban van de onheilspellende, claustrofobische wereld van een onontkoombaar noodlot. De taal is hier poëtisch gesloten: de woorden grijpen in elkaar als haken.

CREO QUE UN ESCRITOR NO ESCRIBE MAS QUE UN SOLO LIBRO EN SU VIDA

[illegible] tot het vorige [illegible] de [illegible] dop... [illegible] best [illegible] te... [illegible] op het terras van [illegible] Beach tegen me: "The difference between those two books is 'One hundred years of solitude' somehow makes you happy as hell and 'The autumn of the patriarch' makes you [illegible] sad!"

Ziehier hoe de generaal [illegible] over de gevolgen van zijn eigen dood:

"pues decía que pensar en el mundo después de uno mismo era algo tan cenizo como la propia muerte, qué carajo si al fin y al cabo cuando yo me muera volverán los [illegible] a repartirse esta vaina como en los tiempos de godos, ya lo verán, decía, se volverán a repartir todo entre los curas, los gringos y los ricos, y nada para los pobres, por supuesto, porque estos estarán siempre tan jodidos que el día en que la mierda tenga algún valor los pobres nacerán sin culo, ya lo verán, decía".

Hoezeer zijn leven met dat van zijn land en volk verweven is, wordt het best geïllustreerd door de beroemde kwestie met de electrische stoel die hij als een "beschaafd" executiemiddel wilde invoeren:

Había abolido el sistema bárbaro de ejecución por descuartizamiento con caballos y había tratado de poner en su lugar la silla eléctrica que le había regalado el comandante del desembarco para que nosotros disfrutáramos del método más civilizado de matar, había visitado el laboratorio de horror de la Fortaleza del Puerto donde escogían a los presos políticos más exhaustos para entrenarse en el manejo del trono de la muerte [illegible] descargas absorbían el total de la potencia eléctrica de la ciudad, conocíamos la hora exacta del experimento [illegible] porque nos quedábamos un instante en las tinieblas con el aliento tronchado de horror, guardábamos un minuto de silencio en los burdeles del puerto y nos tomábamos una copa por el alma del [illegible], no una vez sino muchas veces, pues la mayoría de las [illegible] se quedaban colgadas de [illegible] de la silla con el cuerpo [illegible] y echando humo de carne asada pero todavía [illegible] de dolor hasta que [illegible] la piedad de [illegible] a tiros después de varias tentativas frustradas.

Deze tragi-comische situatie toont aan dat evenzeer als het gehele land zijn slachtoffer is, hij zelf ook onderworpen is aan de [illegible] conditie van zijn land.

Om dit te verduidelijken: op Curaçao zouden wij ook niet de electrische stoel kunnen invoeren want je kan er de donder op zeggen dat de machines van de KAE op het juiste moment om de een of andere mysterieuze reden de toevoer van electriciteit [illegible].

El dictad[illegible]co personaje mitológico que ha producido la America Latina

¿el doct. Santurce? 7A

fue el último [illegible] quedaba, [illegible] se tapó la cara con [illegible] de sangre [illegible] sacudido por los últimos estertores [illegible] tan verídico que [illegible] reprimir la [illegible] compadre el ministro de la salud [illegible] con la revelación de [illegible] ocurrido ya una vez en la historia [illegible], la leyó el episodio en un libro [illegible] ninguna noticia [illegible] escrito en latín [illegible] tanto que en el curso de la lectura [illegible] cordó algo [illegible] olvidado del sueño [illegible] mataban se abrieron de golpe y sin viento todas las ventanas de la casa presidencial que en la realidad [illegible] ron las [illegible] sueño [illegible] semana [illegible] fueran [illegible] general, [illegible] nuestros [illegible] de [illegible] balcón [illegible] inmuto [illegible] go ejemplar [illegible] bres [illegible]

"El otoño del patriarca" in wording

Wak bèk den musika moderno di añ' pasá

STEVIE WONDER
(soul) kantante maskulino di aña

NA PRINSIPIO tabata nos intenshon pa konklui nos edishon di fin di aña ku un resumen kompleto pero pa falta di espasio i pa motibunan organisatorio nos no a sali. Sinembargo nos ta presenta pa boso tur, den e edishon aki, e resumen kompleto di bolbe haña algun produkshon lokal fresku riba merkado.

Puntonan positivo ku nos a nota tambe, speshalmente den ambiente folklóriko/kultural, tabata di entre otro e grupo SERENADA ku a sá di adapta ritmo moderno na nos musika i ku a surpasá obranan anterior i ku a mustra un progreso kisas muchu delanta pa su tempu loke

AL JARREAU
(jazz) intérprete di aña

loke tabata popular i mas sobresaliente durante e aña ku a pasa. Nos mester agrega ku ya tur kos tabata kla for di promé ku Pasku i pesei e resultado aki no tin di haber ku ningun otro resumen lokal ni internashonal, tur datos i sifranan nos mes a revisá i ta nos speransa ku elo kai na agrado.

Manera nos a bisa un bes kaba aña 1982 tabata un aña ku hopi variashon. Tur hende ta enbuska di algu nobo ku lo por trese un kambio den musika i estilo di

OLIVIA NEWTON JOHN
(pop) kantante femenino di aña

moda aktual! Tèknologia moderno a sigui su marcha i a afekta e parti musikal tambe. E musika elektróniko aktual ta inklui tur estilo. Esei ta e kaso ku Pop, Soul, Jazz i hasta Salsa...

MUSIKA LOKAL

Durante e aña ku a pasa e aktividatnan riba tereno di grabashon na nos islanan, speshalmente Kòrsou, no tabata asina tantu. Poko produkshon i ku kalidat medio. Tur e kantidat di plaka ku grabashon ta enserá sin duda a afektá e produkshon lokal, pero sinembargo nos a haña algun longplay basta bon riba merkado; manera di BOY DAP & EXPLOCION LATINA, TIPIKO SANTA ROSA, EFREM BENITA, BESS. Tambe tabatin singles i mini Lps di DOBLE R i APPLES, esakinan mas mei mei di aña, i mas den kabamentu di aña (porsierto hopi lát) nos a na dado momento e publiko no a kapta pero ku sinembargo a sirbi komo punto di salida pa e genero di musika aki den nos region.

Si Serenada a presenta riba vinyl anto GRUPO KASKA DI PINDA a hasi esei riba esenario presentando pa publiko e ritmo original di e pueblo i tambe nan kustumbernan di baila. E dokter di medisina, pero tambe riba piano, ROBERT ROJER tambe a presenta e aña aki un tremendo longplay dediká na e gran musiko lokal JACOBO PALM ku lamentablemente e aña ey tambe a bai laga nos. Ku su komposishonan inmortal Dr. Rojer a laga un presioso rekuerdo pa e musiko i apesar di no a haña hopi publisidat sinembargo e Lp a bende barbaramente.

Den e parti infantil tambe tabatin basta moveshon, un di e gruponan ku a sobresalí sin duda tabata ZJOZJOLI ku a dal pega duru ku nan longplay UN BARBULETE akompañá pa DOBLE R & S.S.S. Di Aruba nos a haña e longplay di VOZ I LANDIA ku a presenta finalistanan di e popular festival aki di skolnan. Hobenan ku hopi talento a presenta nan kantikanan riba e Lp aki i nos por bisa ku nan tin tur ingrediente pa bira kantantenan grandi si nan sigui asina.

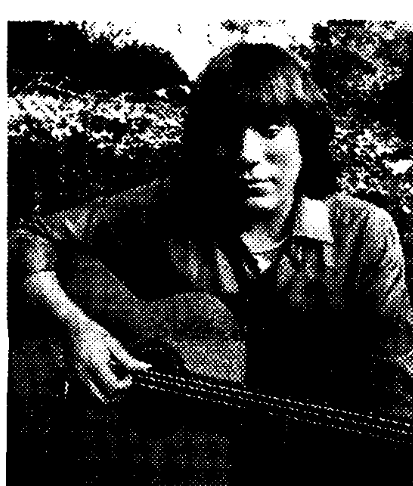
Por ultimo nos no por laga di menshoná e Lp TRINITARIA obra di Sr. PAUL VAN SPRANG ku a kolekta diferente kantika di antes di mucha (ku hopi hende a lubida) i a revivá nan ku un grupo di mucha, gesto ku a ser apresiá masha pa un i tur. Pa e aña nobo nos spera ku e produkshon lokal lo aumenta i ku e alkansa un mihó nivel, tantu di produkshon komo di komposishon... Estilonan nobo, kansionan ku más motivashon i presentashonan más profeshonal... Eksito pa tur esnan ku ta bai purba den e aña nobo aki i mantene e sentido positivo semper. Esei ta semper un bon apoyo!

INTERNASHONAL

E parti internashonal tabata mas variá, logiko ku tantu grupo i kantante asina e smaak ta distinto i e estilonan tambe ta hopi... E parti mas popular den musika internashonal e aña ku a pasa tabata POP-MUSIC ku ta inklui Rock, New Wave i R&B. Si nos nota bon e hitnan grandi den 1982 tabata mayoria hitnan na idioma Ingles, produkshonan merikano ku fasilmente a penetra den e listanan musikal ront mundu.

E duo ku a bende gran kantidat di disko i ku a resulta esnan mas popular tabata Paul MC CARTNEY & STEVIE WONDER ku a presenta algun komposishon huntu riba e Lp di Paul. For di esaki a sali e single EBONY & IVORY ku a resulta e hit mas grandi di nan e aña ey. Pa por a trese un mihó bista di loke a sosode den 1982 nos a reparti e diferente estilonan i a analisa kada un separa:

SOUL
KANTANTE MASKULINO: 1. STEVIE WONDER; 2. Lionel Richie; 3. Ray Parker jr.; 4. James Ingram; 5. Luther Vandross.
FEMENINO: 1. ROBERTA FLACK; 2. Dionne Warwick; 3. Diana Ross; 4. Donna Summer; 5. Patty Austin.
GRUPO: 1. KOOL & THE GANG; 2. Earth Wind & Fire; 3. The Gapband; 4. The Jacksons; 5. Cameo.
VOKAL(DUO/TRIO etc). 1. SHALAMAR; 2. A Taste of Honey; 3. Ashford & Simpson; 4. The Temptations; 5. Earth Wind & Fire.
LONGPLAY: 1. ORIGINAL MUSIQUARIUM (Stevie Wonder); 2. I'M THE ONE (Roberta Flack); 3. SOMETHING SPECIAL (Kool & the Gang); 4. LADIES OF THE EIGHTIES (A Taste of Honey); 5. LIVE (Jacksons).
AKTUASHON NOBO (DEBUTANTE): 1. STEVIE WOODS; 2. Central Line; 3. Junior; 4. D. Train; 5. James Ingram.
DISCO: 1. MODERN ROMANCE; 2. THOMPSON TWINS; 3. HUMAN LEAGUE; 4. CHAS JANKEL; 5. TOM TOM CLUB.

JOSE FELICIANO
kantante más destaka

POPMUSIC
KANTANTE MASKULINO: 1. PAUL MC CARTNEY; 2. Michael Mc Donald; 3. Neil Diamond; 4. Kenny Rogers; 5. Barry Manilow.
FEMENINO: 1. OLIVIA NEWTON JOHN; 2. Sheena Easton; 3. Stevie Nicks; 4 Kim Carnes; 5. Anne Murray.
GRUPO: POP: 1. THE POLICE; 2. Air Supply; 3. Steve Millerband; 4. J. Geilsband; 5. Blondie.
GRUPO: ROCK: 1. TOTO; 2. Journey; 3. Foreigner; 4. Rush; 5. Joan Jett & The Blackhearts.
LONGPLAY (POP): 1. TUG OF WAR (Paul Mc Cartney); 2. IF THAT'S WHAT IT TAKES (Michael Mc Donald); 3. PHYSICAL (Olivia Newton John); 4. NOW & FOREVER (Air Supply); 5. FREEZE FRAME (J. Peilsband).

LONGPLAY (ROCK): 1. TOTO IV (Toto); 2. ESCAPE (Journey); 3. I LOVE ROCK 'N ROLL (Joan Jett & Blackhearts); 4. CHICAGO 16 (Chicago); 5. AMERICAN FOOL (John Cougar).
AKTUASHON NOBO: 1. JOAN JETT & THE BLACK HEARTS; 2. QUARTER FLASH; 3. ASIA; 4. SURVIVOR; 5. MEN AT WORK.

MUSIKA POPULAR SERIO: Ku e tipo di musika aki nos ta referi na e parti mas serio di musika popular, un genero ku bo no por konta den Pop ni den Soul; komposishonan ku pa nan estilo ta kai mas den smaak di esnan mayor pero ku teenagernan tambe ta gusta!
KANTANTE MASKULINO: 1. KENNY ROGERS; 2. LOU RAWLS; 3. WILLIE NELSON; 4. FRANK SINATRA; 5. JOHN DENVER.
FEMENINO: 1. LENA HORN; 2. BARBRA STREISAND; 3. CRYSTAL GAYLE; 4. DOLLY PARTON; 5. DIONNE WARWICK.
GRUPO/DUO/TRIO etc.: 1. PLACIDO DOMINGO & JOHN DENVER; 2. DIONNE WARWICK & JOHNNY MATHIS; 3. RAY CONIFF SINGERS; 4. INDIOS TABAJARAS; 5. JOE COCKER & JENNIFER WARNES.
MUSIKO: 1. RICHARD CLAYDERMAN; 2. HERB ALPERT; 3. JEAN CLAUDE BORELLY; 4. FRANK MILLS; 5. PACO DE LUCIA.
LONGPLAY: 1. PERHAPS LOVE (Domingo/Denver); 2. ENSUEÑOS II (Clayderman); 3. LOVE WILL TURN YOU AROUND (K. Rogers); 4. MEMORIES (Streisand); 5. ALWAYS ON MY MIND (W. Nelson).
GOSPEL MUSIC: KANTANTE MASKULINO: 1. ANDRAE CROUCH; 2. AL GREEN; 3. BJ. THOMAS; 4. LEON PATILLO; 5. KEITH GREEN.

ANDRAE CROUCH
(gospel) kantante maskulino di aña

FEMENINO: 1. AMY GRANT; 2. SHIRLEY CAESAR; 3. EVIE TOURNQUIST; 4. SANDI PATTI; 5. BARBRA MANDRELL.
GRUPO: 1. THE CLARK SISTERS; 2. THE IMPERIALS; 3. MIGHTY CLOUDS OF JOY; 4. PRAISE SIX; 5. MARANATHA SINGERS.

AMY GRANT
(gospel) kantante femenino di aña

LONGPLAY: 1. AGE TO AGE (A. Grant); 2. FINALLY (Crouch); 3. PRECIOUS LORD (Green); 4. GO (S. Caesar); 5. I'LL NEVER STOP LOVIN' YOU (B. Davis).
JAZZ: INTERPRETE: 1. AL JARREAU; 2. RANDY CRAWFORD; 3. ANGELA BOFILL; 4. BOBBY MC FERMIN; 5. GEORGE BENSON.

MUSIKO: 1. PAT METHENY; 2. CHICK CORREA; 3. AL DI MEOLA; 4. HERB ALPERT; 5. GROVER WASHINGTON.
LONGPLAY: 1. OFFRAMP (Metheny); 2. COME MORNING (G. Washington); 3. FANDANGO (H. Alpert); 4. MYSTICAL ADVENTURES (J.L. Ponty); 5. ELECTRIC RENDEZ VOUS (DiMeola).

GRUPO: 1. PAT METHENY GROUP; 2. WEATHER REPORT; 3. SPYRO GYRA; 4. CRUSADERS; 5. PIECES OF A DREAM.

GENERAL: PRODUKTOR DI AÑA: QUINCY JONES; KOMPOSITOR DI AÑA: PAUL MC CARTNEY; KANTANTE MAS POPULAR: LIONEL RICHIE JR; GRUPO MAS SOBRESALIENTE: TOTO; MUSIKO MAS DESTAKA: VANGELIS; KOMPOSISHON DI AÑA: EBONY & IVORY.

TOPHITNAN DI 1982:

Durante e aña ku a pasa nos a trata di trese e lista musikal den e pagina di Ñapa kasi kada dos siman. Nos a trata di trese e hitnan más bendí i popular na Kòrsou i Antias. E trabou no tabata fasil pero nos a hasié di kurason i ku plaser pa tur e kantidat di lektornan ku dia aden dia afó tabata sigui nos, pesei nos a hasi e resumen aki di e hitnan ku a alkansa e top i ku atraves di e aña ku a pasa a hasi hopi furor.

— — — — — —
— — — — — —

KENNY ROGERS
(popular serio) kantante maskulino

Notando e kantidat di simannan ku e hit EBONY & IVORY a permanese riba top sin duda nos por bisa ku e duo aki, PAUL MC CARTNEY & STEVIE WONDER, tabata esnan ku mas a sobresalí e aña ku a pasa i ku individualmente Stevie Wonder tabata esun ku mas eksito a kosecha den e aña ey. Ela interpreta su propio kansionan, tambe huntu ku otro kantantenan i ademas a yuda den produkshon

SIMANAN NA PROME LUGAR:	KANSION:	SIMANAN RIBA LISTA:
8	EBONY & IVORY	25
4	DUEÑO DE NADA	25
4	CINTURITA	18
4	PERHAPS LOVE	11
3	SAMBA PA TI	14
3	ZULLEN WE MAAR WEER	16
2	LIGIA ELENA/ TIBURON	20
2	STARS ON STEVIE	15
2	THAT GIRL	20
2	DO I DO	21
2	JUST AN ILLUSION	21
2	HARD TO SAY I'M SORRY	15

di varios otro grupo i kantante ku durante e aña ey a briya mashá, manera ta e kaso di THIRD WORLD i CHARLENE.

MUSIKA LATINO

E parti Latino den aña 1982 tambe a konose hopi variashon i tabatin varios artista ku a kosecha eksitonan grandi, apesar ku Salsa ta poko menos popular aktualmente si bo komparé ku otro estilonan Latino di aktualidat, sinembargo ketu bai e ta brinda gran ekspektativa. Den e aña ku a pasa sin lugar na duda esnan ku a sobresalí den nan estilo tabata e duo WILLIE COLON & RUBEN BLADES, ku nan Longplay "CANCIONES DEL SOLAR DE LOS ABURRIDOS" ku tabata kontene e hitnan; EL TIBURON, LIGIA ELENA, TE ESTAN BUSCANDO i MADAME KALALU. Enfin henter un Lp ku komposishon di gran balor i ku areglonan tremendo.

Otronan ku tambe a ser aklamá pa nos publiko lokal tabata JOSE LUIS RODRIGUEZ i e grupo MENUDO, ku apesar di ta bahando na popularidat, a sá di mantene e publiko semper pendiente pa nan aktuashon i tambe nan pelikulanan.

Resumiendo nos ta haña riba e listanan aki un bista di loke musika Latino a logra i ken tabata esnan ku a logra eksito.

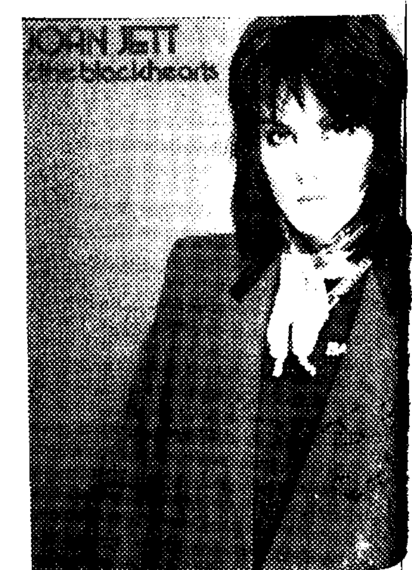
WILLIE COLON &
RUBEN BLADES
(salsa) grupo - Lp di aña

JOSE LUIS RODRIGUEZ
(popular latino) Kantante/lp di aña

GRUPO/CONJUNTO: 1. WILLIE COLON & ORQUESTA; 2. OSCAR DE LEON & ORQUESTA; 3. WILFRIDO VARGAS & LOS BEDUINOS; 4. CONJUNTO QUISQUEYA; 5. ROBERTO TORRES & SAR ALLSTARS.
INTERPRETE (SALSA): 1. RUBEN BLADES; 2. LA INDIA DEL ORIENTE; 3. OSCAR DE LEON; 4. MARVIN SANTIAGO; 5. LABA SOSSEH.
LONGPLAY: 1. CANCIONES DEL SOLAR (Colon/Blades); 2. BUENOS DIAS AFRICA (La India del oriente); 3. EL DISCOBOLO (Oscar D'Leon); 4. ABUSADORA (W. Vargas); 5. DE FIESTA (Los Vecinos).

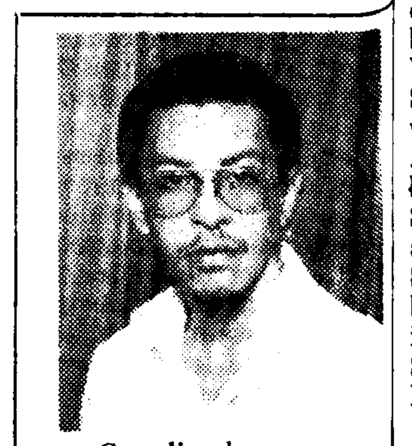
POPULAR LATINO: KANTANTE MASKULINO: 1. JOSE LUIS RODRIGUEZ; 2. Julio Iglesias; 3. Luis Angel; 4. José Feliciano; 5. Danny Rivera.
FEMENINO: 1. NANCY RAMOS; 2. Amanda Miguel; 3. Marlene; 4. Mirla Castellanos; 5. Maria Conchita Alonso.
GRUPO: 1. MENUDO; 2. Los Tigres; 3. Unicornio; 4. Los Chamos; 5. Los Parchis.
Longplay: 1. DUEÑO DE NADA (Jose Luis Rodriguez); 2. ESCENAS DE AMOR (José Feliciano); 3. ES POR AMOR (Me nudo); 4. MOMENTOS (Juli Iglesias); 5. LANZA PERFUM (Nancy Ramos).
GENERAL: PRODUKTOR D AÑA: MANUEL ALEJANDRO KOMPOSITOR DI AÑA: MA NUEL ALEJANDRO; Kantant

JOAN JETT & THE BLACK HEARTS

más popular: JOSE LUIS R DRIGUEZ; Kantante más des ka: JOSE FELICIANO; Musi mas destaka: WILLIE COLO Longplay di aña: DUEÑO NADA: Komposishon di a DUEÑO DE NADA.

Finalisando e edishon aki nos por keda sin gradisi e Discob nan lokal ku a duna nos kolaborashon i tambe, tur o persona ku a sirbi komo ayu ora tabatin meste na Aru Bonaire, Kòrsou i hasta Hulanda na unda nos a h bon komentario tambe. Es lo ta nos ultimo entrega di Ña musikal e pagina pa tur esnan kurason hoben, nos ta kon aki nan pero lo keda semper kontakto ku otro. Di kuras Danki i kontinua den kamin positivo e aña aki i nos deseo pa tur boso deseonan ser kum Chiao i eksito..........

Coordinashon:
Caesar Palacios

PA ULTIMO bia Cesar Pa cios a kordina e pagina ak Nos ke gradisi'e mashá p hopi tempu, energía i de kashon k'ela pone tur e te pu den Ñapa–musikal. Pronto nos ta spera bin k algu nobo i otro den Ñap p a hobennan na Antias.

REDAKSHON

PAUL MC CARTNEY
(pop) kantante maskulino di

Nederlands episcopaat naar paus

Willebrands verwacht geen problemen

UTRECHT — "Ik ben optimistisch, ik heb geen reden om te denken dat men moeilijkheden zal maken" zei kardinaal Willebrands tijdens de vergadering van de diocesane pastorale raad met het oog op het ad limina-bezoek van de Nederlandse bisschoppen aan Rome deze maand januari.

Iedere bisschop heeft afzonderlijk rapporten naar Rome gestuurd over de stand van zaken in het eigen bisdom. De bisschoppen gezamenlijk hebben rapporten moeten samenstellen over enkele nationale instellingen als de Vastenaktie, de Nationale raad voor de catechese, de Nationale raad voor de liturgie. Elke bisschop afzonderlijk krijgt een korte audientie bij de paus, daarna worden ze gezamenlijk door de paus ontvangen, bij welke gelegenheid hij een toespraak houdt. De bisschoppen kunnen ook afzonderlijk of gezamenlijk de Romeinse departementen bezoeken die zij willen spreken.

Kardinaal Willebrands antwoordde desgevraagd, dat de plaats en de taak van de pastorale werker in de kerk zeker ter sprake komt in het onderhoud met de Romeinse congregatie voor de clerus. Het is nog niet zeker of dit gesprek door de bisschoppen gezamenlijk wordt gehouden.

Door Moeder Teresa bekeerd...

LONDEN — Moeder Teresa van Calcutta heeft mij een heel nieuwe visie gegeven op wat het zeggen wil christen te zijn, zo verklaarde Malcolm Muggeridge excommunist, journalist, spion, verteller en naar eigen proclamatie celibatair, die onlangs is overgegaan tot het Rooms katholicisme. Hij zei dat hij begeesterd was geworden door Moeder Teresa, de religieuse die in 1979 de Nobelprijs won voor haar werk onder de parias in India. Zij gaf Muggeridge een nieuwe kijk ook "op de verbazingwekkende kracht van de liefde en op de wijze waarop zij in een toegewijde ziel de hele wereld kan omspannen.

Moeder Teresa .....nieuwe visie gegeven.....

De 79-jarige televisiepersoonlijkheid, befaamd gemaakt door het medium dat hij zegt te verafschuwen, werd in de kerk van O.L.V. Hulp-der-Christenen in Hurst Green in Sussex in de Roomse kerk opgenomen. De kerk ligt dichtbij het huis van Lord Longford, de bekeerling, schrijver, radiopersoonlijkheid en hoofdredacteur van een officieel rapport over pornografie, onder wiens patronage de overgang plaatshad.

Muggeridge, die begon als journalist bij de Guardian, de Londense Evening standard en het tijdschrift Punch, zei dat hij sinds jaren met de gedachte aan overgang naar de Rooms-katholieke kerk had gespeeld en hem nu zag als een thuiskomst. Muggeridge had zich de laatste jaren steeds meer verdiept in de godsdienst en had zich aangesloten bij de Anglicaanse kerk, maar, zei hij, hij had de "gay priesters en leerstellige warboel" van de Britse staatskerk afgewezen. Hij was in de jaren dertig als student in Cambridge communist, maar hij raakte ontgoocheld over wat hij als correspondent in Moskou zag van socialisme van de staat in de Sovjet-Unie van Stalin. In de tweede Wereldoorlog sloot Muggeridge zich bij de Britse inlichtingendienst aan en werd agent in Afrika. Na het verlaten van de dienst werd hij freelance-journalist en schrijver van enkele novellen. In de jaren zestig volgde zijn landelijke bekendheid door optreden in een reeks satiricke televisieprogramma's. Malcolm Muggeridge was de laatste jaren praktisch kluizenaar, die vegetarier werd en celibatair.

Voorjaar pauselijk bezoek

Hoop staat centraal in programma Poolse kerk

WARSCHAU — De Poolse bisschoppen hebben in een officiele verklaring opnieuw steun van de kerk voor de verboden vakbond Solidariteit uitgesproken en gezegd dat het verbod deel uitmaakt van "het kruis" dat de Polen hebben te dragen ter voorbereiding van het bezoek van de paus in juni volgend jaar. Het programma van de kerk voor 1983 is er een van „christelijke hoop" , zeggen de bisschoppen. „Christelijke hoop betekent het dragen van een kruis. In deze geest, terwijl wij ons voorbereiden op onze ontmoeting met de paus, aanvaarden wij allen de dagelijkse zorgen, die zo talrijk zijn en met het overwinnen waarvan wij zoveel moeite hebben", zo wordt in de verklaring gezegd. Over het verbod van Solidariteit en andere vakbonden merken de bisschoppen op dat dit de totale gemeenschap "pijnlijk" heeft geraakt. "Het is betreurenswaardig dat geen andere oplossingen zijn gekozen, want de natie wenst vrede en sociale rust". De bisschoppen herinneren in hun document aan de kerkelijke leer, die zich uitspreekt "voor de vrijheid van vakbondsvorming en het recht van elke arbeider op vrije vakbondsactiviteit, zonder vrees voor represailles".

De Poolse bisschoppen leveren onder meer kritiek op de arbeidsvoorwaarden. Zij constateren dat het voor een arbeider onmogelijk is het contract met de onderneming te verbreken en dat hij in dezelfde positie geplaatst wordt als een boer in het federale systeem. Zij wijzen de bepalingen af die de autoriteiten in staat stellen iedereen die zich schuldig maakt aan het "zaaien van sociale onrust" of meedoet aan protestacties (zonder de nieuwe wet op vakbonden in acht te nemen), te ontslaan of van de universiteit uit te sluiten zonder dat daartegen beroep mogelijk is. De bisschoppen onderstrepen dat de sancties in geval van staking "strenger" zijn die welke zijn opgenomen in de nieuwe wet op de vakbonden (waarbij Solidariteit werd verboden. red). Zij maken verder bezwaar tegen de bevoegdheid van de procureur opdracht te geven tot het afluisteren van de telefoon en het controleren van post van burgers.

Mgr Glemp: 83 moeilijk jaar

WARSCHAU — "Ons wacht een zwaar 1983". Dat schrijft de primaat van Polen, aartsbisschop Glemp, in een Kerst- en Nieuwjaarsboodschap, zo meldt het roomskatholieke persbureau CIC in Rome.

Mgr Glemp roept in zijn boodschap de Polen op de sociale waardigheid van de mens te beschermen. Hij waarschuwt, dat uit neerslachtigheid, onverschilligheid, verbittering en wanhoop moeilijk een sociale orde kan voortkomen. Aartsbisschop Glemp wijst erop, dat de Poolse Rooms-katholieke kerk 1983 heeft uitgeroepen tot jaar van de hoop, en noemt de komst van de paus naar Polen een concreet teken van de christelijke hoop, dat boven de sociale werkelijkheid moet staan.

In zijn boodschap schenkt aartsbisschop Glemp speciale aandacht aan de problemen van de jeugd en de intellectuelen. De jongeren hebben naar zijn mening door de benarde omstandigheden nauwelijks tijd gehad om in alle rust te studeren en zich te ontspannen. Bovendien is hun de mogelijkheid ontnomen met de verschillende maatschappelijke groepen vriendschappelijk om te gaan, aldus aartsbisschop Glemp die betreurt, dat de intellectuelen onder druk van de autoriteiten stonden en niet de kracht hadden zich te bevrijden van hun starre manier van optreden.

LONDEN — Een Russisch hof heeft een predikant van de Pinkstergemeente veroordeeld tot vijf jaar gevangenis en twee jaar verbanning wegens het leiden van godsdienstoefeningen in Rostov (zuiden van de Sovjet-Unie), zo heeft de kerkelijke organisatie Keston College in Londen meegedeeld. Pyotr Golikov (55), die opkwam voor het recht op emigratie, werd veroordeeld op grond van wetten die verstoring van de openbare orde verbieden, ongehoorzaamheid aan de autoriteiten en anti-Sovjetpropaganda.

Kerk en wereld

Synode in DDR:

Gebruik kernwapens altijd zinloos

BERLIJN — De synode van de Evangelische kerk van Thuringen (DDR) vraagt om begrip voor pacifistische opvattingen. In een verklaring over de verantwoordelijkheid van de kerk voor de vrede verzet de synode, die onlangs in Eisenach bijeenkwam, zich tegen vijandbeelden en tegen pogingen oorlog als een onschuldige aangelegenheid af te schilderen. Volgens de synode zijn haat, minachting, kleinering en laster slechte raadgevers. De synode legt er verder de nadruk op, dat het inzetten van kernwapens in een conflict, ook al is het ter verdediging, tot een catastrofe zal leiden die vernietigt wat men wil verdedigen. Daarom is het politieke en militaire gebruik van kernwapens zinloos en onverantwoordelijk, aldus de synode in zijn verklaring.

Salvadoriaanse bij brand omgekomen

NEW YORK — De oprichtster van het El Salvador-informatiebureau in New York, de journaliste Terry Santana, is om het leven gekomen nadat er brand in haar woning te New York was gesticht. Mevrouw Santana was stafmedewerkster van de Presbyteriaanse kerk in Amerika. In een reactie heeft de bevrijdingsbeweging van El Salvador verklaard dat door de activiteiten van mevrouw Santana de Amerikaanse bevolking niet langer onwetend is over de burgeroorlog in El Salvador en de medeplichtigheid van de Verenigde Staten.

Episcopaat Chili:

Crisis alleen oplosbaar door samenwerking

SANTIAGO DE CHILI — De bisschoppen van Chili hebben in een gezamenlijke brief ter gelegenheid van de voorbereidingstijd op Kerstmis hun gelovigen opgeroepen tot broederlijk delen om zo de ernstige economische crisis van het land te boven te komen.

Zij wijzen hierbij op de stijgende schuldenlast, ook van particulieren, mede als gevolg van de loonkortingen, de scherp stijgende werkloosheid en de ongeremde inflatie. Al die ontwikkelingen hebben een ernstige crisis veroorzaakt, waar slechts uit te komen is, wanneer alle Chilenen elkaar de hand toesteken, aldus de bisschoppen.

Bijzondere aandacht besteden zij ook aan het probleem van de terugkeer van de ballingen. De bisschoppen spreken de hoop uit, dat de opname van deze ballingen een daad van verzoening wordt. Zij zeggen van de gelovigen te verwachten, dat zij de terugkerenden hartelijk opnemen. De bisschoppen danken de kerk in de buurlanden voor haar zorgen voor de Chileense vluchtelingen.

Vanuit Beiroet

Vredes-bedevaart

Roger Schutz .....bedevaart van jaren......

BEIROET — Prior Roger Schutz van de Oecumenische monnikengemeenschap van Taize begon op Kerstmis vanuit Beiroet aan een internationale verzoeningsbedevaart. Hij heeft de Kerstdagen in de Libanese hoofdstad doorgebracht in de christelijke en Mohammedaanse wijken. Van Libanon gaat hij naar Rome. Daar werd van 28 december tot januari de Europese bijeenkomst van jongeren gehouden. Het is de bedoeling van Roger Schutz om de internationale verzoeningsbedevaart via Rome naar alle continenten voort te zetten. De bedevaart zal dan ook verscheidene jaren duren.

Op de vraag waarom hij in Beiroet met deze bedevaart begonnen is, verklaarde Roger Schutz: "Het Libanese volk bezit het onschatbare geschenk de meest onderscheiden verwachtingen en ideeen met elkaar te kunnen verzoenen".

Religieus protest in Managua

MANAGUA — Ongeveer honderd priesters, religieuzen en gelovigen hebben een anti-Amerikaanse betoging gehouden voor de Amerikaanse ambassade in Managua. Zij eisten een eind aan "de interventionistische politiek van president Reagan in Midden-Amerika". De betogers riepen leuzen als "Ja tegen de vrede, nee tegen Reagan". De ambassade werd bewaakt door de politie. De regering van Nicaragua had eerder een nota overhandigd aan Costa Rica waarin wordt geprotesteerd tegen een militaire operatie vanuit dit land.

Paus in oproep tot vredesdialoog:

Erkenning mensenrechten is grondslag van vrede

VATICAANSTAD — Paus Johannes II heeft een beroep op de wereldleiders gedaan „blind egoisme" en onderwetse opvattingen van soevereiniteit te overwinnen en echte onderhandelingen te beginnen om de bewapeningswedloop tot staan te brengen en vrede te verzekeren. Hij deed dit in zijn boodschap aan de wereldvredesdag die de katholieke kerk elk jaar op 1 januari houdt. De paus pleitte ook voor vestiging van een doelmatig internationaal gerechtelijk systeem ter bescherming van de mensenrechten. De enige weg naar vrede is een ware dialoog via onderhandelingen op voet van gelijkheid teneinde via een rechtvaardig compromis een gemeenschappelijk goed na te streven.

De dialoog wordt geblokkeerd door een tevoren genomen besluit niets toe te geven, door een weigering te luisteren, door een bewering dat men zelf en alleen men zelf de maatstaf van gerechtigheid is. Het ontbreken van een doelmatige dialoog onder de naties leidde sedert de tweede Wereldoorlog tot meer dan 150 gewapende conflicten en zal leiden tot meer strijd van die aard als niet begonnen wordt met dringende inspanningen voor onderhandelingen over wereldvrede. In plaats van ten dienste van de mensen te staan wordt de economie gemilitariseerd. Ontwikkeling en welzijn worden ondergeschikt gemaakt aan de veiligheid. Wetenschap en technologie worden gedegradeerd tot hulpmiddelen voor oorlog.

De grondslag van ware vrede is algemene erkenning van de fundamentele mensenrechten van anderen. ,,Op dit gebied kan men hopen op een internationaal juridisch systeem dat meer ontvankelijk is voor de beroepen van diegenen wier rechten geschonden worden, en kan men hopen op een rechtsmacht met doelmatige middelen om het gezag te doen eerbiedigen".

De paus noemt de dialoog een principiele noodzaak, omdat ook de conventionele oorlog „moorddend" is en omdat de verschrikkelijke gevolgen van een kernoorlog bekend zijn. Hij wijst er in zijn 22 paginas lange boodschap op, dat ook het afgelopen jaar het trieste schouwspel van geweld en oorlog te zien heeft gegeven. Hij bezweert de mensheid alles ervoor over te hebben om tot wederzijds begrip te komen. Nooit mogen de mensen zich door mislukkingen laten ontmoedigen. Zij moeten steeds weer opnieuw bereid zijn tot een nieuwe en werkelijke dialoog. Johannes Paulus II stelt in zijn boodschap vast, dat een echte dialoog allereerst bestaat in de bereidheid tot openheid en tot luisteren. In dit verband waarschuwt hij tegen een overdreven en tot cultus verheven staatssoevereiniteit, die niets meer van doen heeft met welbegrepen vaderlandsliefde. Hij wijst de ideologieen van de hand, die „in de strijd de drijfkracht der geschiedenis zien, in het geweld de bron van het recht en in vijandsbeelden het ABC van de politiek". Een dergelijke houding maakt volgens de paus de dialoog uiterst moeilijk zo niet onmogelijk.

dergelijke dialoog, waartoe ook de Noord-Zuid dialoog behoort, bijzonder ingewikkeld is. Hij moet echter vastbesloten voortgezet worden om de voorwaarden voor te bereiden voor een ware vrede aan de vooravond van het jaar 2000, wanneer het derde millennium begint.

BETERE VERDELING

Het mislukken van de dialoog voert volgens de paus onvermijdelijk tot een onbeperkte wapenwedloop. De paus verzekert in zijn boodschap, dat de Heilige Stoel steeds weer zal oproepen om de wapenwedloop door voortdurende onderhandelingen onder garantie van wederzijdsheid te verminderen. Alle pogingen daartoe, ook de kleinste, zal de H. Stoel steeds ondersteunen. Maar de dialoog mag zich volgens de paus niet beperken tot een vermindering van de wapenwedloop. Het gaat er veeleer om te komen tot een rechtvaardiger internationale ordening en tot een betere verdeling van de goederen, de dienstverlening en de informatie. De paus wijst er daarom op, dat hij zich ervan bewust is, dat „een

Mgr Rivera y Damas:

Salvadoriaanse mensenrechtencommissie wordt beoordeeld naar zijn daden

SAN SALVADOR — De aartsbisschop van San Salvador heeft zondag de oprichting van een commissie voor de mensenrechten in het land. Maar, zei hij, zij kan alleen beoordeeld worden naar haar daden.

Aartsbisschop Arturo Rivera y Damas zei in zijn zondagse preek in de Metropolitane kathedraal: "De oprichting van de commissie vervult ons met hoop. De commissie heeft het in zich haar opdracht te vervullen. Maar zonder doelstellingen en optreden zal zij de situatie in het land niet verbeteren".

De commissie werd verleden maandag opgericht door president Alvaro Magana ter bestudering van het mensenrechtenvraagstuk in El Salvador en het doen van aanbevelingen ter verbetering. In de commissie zitten vertegenwoordigers van kerk, vakorganisatie, staatsveiligheidsapparaat en de privesector. Een van hen is het landelijk hoofd van de politie, kolonel Reynaldo Lopez Nuila. De anderen zijn juristen, een priester en een ingenieur. De installatie van de commissie vond plaats aan de vooravond van het bezoek van president Ronald Reagan aan het buurland Costa Rica, waar hij met het Salvadoriaanse staatshoofd een onderhoud had. De ambassadeur van de VS in San Salvador waarschuwde onlangs dat de Amerikaanse hulp aan El Salvador in gevaar komt als de regering van de Middenamerikaanse staat niets doet tegen de schending van de mensenrechten en tegen de moordenaars van zes Amerikaanse burgers in dat land. Drie niet-officiele mensenrechtencommissies in San Salvador hebben de veiligheidstroepen beschuldigd van naar schatting 35.000 politieke moorden sinds 1979.

Bij oprichting Latijnsamerikaanse raad

Kerken bekennen schuld tegenover de Indianen

SAO PAULO — Voor het eerst hebben de roomskatholieke en protestantse kerken in Latijns Amerika gezamenlijk felle zelfkritiek geuit op de rol die zij in het verleden in dit continent hebben gespeeld. De kritiek staat in een document van de Latijnsamerikaanse raad van kerken (CLAI), die onlangs formeel is opgericht door vertegenwoordigers van een honderdtal kerken.

Het eerste gedeelte van het document veroordeelt de rk kerk voor haar rol tijdens de kolonisatie. 'Evangelisering' betekende destijds, zo erkent men nu, het neutraliseren van het verzet van de Indianen. "Velen accepteerden het christendom uit angst voor uitroeiing. Anderen leerden zwijgend toe te kijken, en een grote meerderheid stierf omdat zij zich niet liet bekeren tot het geloof van de veroveraars", aldus het document van de gezamenlijke kerken.

Beschreven wordt voorts, hoe met behulp van het Evangelie de bezittingen, gronden, culturele en religieuze waarden van de Indianen werden afgepakt of vernietigd. De dominerende positie van de rk kerk als bondgenoot van de economisch machtigen bracht de vorige eeuw enkele liberale regeringen ertoe de deur voor de protestantse kerken open te zetten, met name in Mexico. Deze kerken kregen de kans een alternatief te preken en zich op te stellen aan de zijde van de armen, de Indianen en vervolgden. Maar, zo vervolgt het document, zij benutten deze kans niet en "de meerderheid van deze kerken opende haar scholen voor de kinderen van de nieuwe rijken en verbonden zich uiteindelijk met regerende groepen die de Indianenvolken uitroeien".

De zelfkritiek van de kerken beperkt zich niet tot alleen het verleden. Ook het doorgaans kerkelijke stilzwijgen over de huidige situatie van de Indianen wordt gehekeld in het gezamenlijke document van de pas opgerichte Latijnsamerikaanse raad van kerken.

....indiaanse waarden afgepakt..

Chomeini wil eind aan doorlichten ambtenaren

Vragenlijsten moeten worden vernietigd

LONDEN - Irans revolutionaire leider, Ajatollah Roehollah Chomeini, heeft zijn medewerkers bevel gegeven een eind te maken aan het ideologisch doorlichten van ambtenaren. Dit heeft radio Teheran, opgevangen in Londen, meegedeeld.

De vragenlijsten die sollicitanten moeten invullen over hun politieke en ideologische achtergrond "zijn illegaal en zulke vragen mogen niet doorslaggevend zijn bij het aannemen van mensen". De overheid is in Iran de grootste werkgever. Ambtenaren die al in dienst waren bij verschillende ministeries en staatsorganisaties hebben eerder een reeks zuiveringen moeten ondergaan. Degenen die onverschillig stonden tegenover de Islamitische republiek of er tegenstander van waren werden overgeplaatst of ontslagen.

"Ik heb gehoord dat regeringsorganen mensen die een baan willen bij hen, opdragen een formulier in te vullen dat vragen bevat over hun ideologische en politieke opvattingen", zo zei Chomeini tijdens een ontmoeting met de minister van Islamitische leiding, Mohammed Chatami. Volgens radio-Teheran zei hij: "Ik kondig aan dat dit drukwerk niet meer mag worden verspreid en als mensen banen zijn geweigerd op basis van (hun antwoord op) deze vragen dan moeten hun dossiers opnieuw worden bestudeerd".

Deze maatregel wordt in verband gebracht met een reeks decreten die hervormingsgezind zijn en voorafgaan aan de opvolging van Chomeini door een jongere religieuze leider. Van Chomeini wordt aangenomen dat hij 83 jaar oud is. Vorige maand werden verkiezingen gehouden voor een vergadering die naar verwachting binnenkort een opvolger voor de gids van de revolutie zal kiezen. Volgens waarnemers maakt ajatollah Montazeri de meeste kans. Ook wordt niet uitgesloten dat deze opvolger Chomeini's taken overneemt al voor hij overlijdt. In Londen gaf de verzetsbeweging Moedjahedien-E-Chalq een verklaring uit volgens welke een van haar aanhangers, Hassan Sohrabi, overleed na martelingen in het Noord-Iraanse stadje Golgan.

Meer oudere Russen blijven werken

MOSKOU — In de Sovjet-Unie blijft een derde van de werknemers na het passeren van de pensioengerechtigde leeftijd aan het werk. Dit percentage zal in de komende jaren nog moeten stijgen, omdat het aantal schoolverlaters terugloopt. Volgens het partijblad Pravda is het aantal gepensioneerden dat in de mijnen, fabrieken, de landbouw en in winkels aan het werk blijft, de laatste drie jaar sterk gestegen. Het zijn er nu acht miljoen, of 32 procent van alle pensioengerechtigden.

In de Sovjet-Unie kunnen mannen met 60 en vrouwen met 55 jaar met pensioen. De Pravda is van oordeel dat mensen blijven werken omdat zij niet willen nietsdoen of omdat zij hun pensioen willen aanvullen. Gemiddeld zou men vijf jaar blijven doorwerken. Volgens het blad zouden er meer arbeidsplaatsen moeten komen voor ouderen om het groeiend tekort aan arbeidskrachten in de komende jaren op te heffen. De Pravda denkt in dit verband aan deeltijdbanen en thuiswerk.

Andropov noemt dingen bij naam

ANDROPOV ....harde aanpak....

ROTTERDAM — "Vandaag de dag hebben we meer behoefte aan dadendrang dan aan mooie woorden". Met die uitspraak gedaan tijdens de viering van 60 jaar Sovjet-Unie in Moskou, lijkt de nieuwe partijleider Joeri Andropov zijn stijl te hebben gedefinieerd. Aldus begint een NRC/Handelsblad beschouwing.

Inhoudelijk wordt het sinds zijn aantreden in november gevoerde beleid (nog) niet gekenmerkt door een breuk met de periode Brezjnev, integendeel, oude doctrines in binnen- en buitenlandse politiek werden door Andropov met kracht bevestigd. Maar meer dan zijn voorganger is Andropov geneigd de problemen en de schuldigen bij de naam te noemen, veel directer en onder minder vertoon van zelfgenoegzaamheid dan Brezjnev. Die aanpak wekt de suggestie dat er veranderingen op komst zijn in het beleid van het Kremlin. Maar welke die veranderingen zouden kunnen zijn viel uit Andropovs toespraken niet op te maken.

NATIONALITEITEN

Een opvallend voorbeeld van Andropovs "harde" aanpak is zijn benadering van het nationaliteitenprobleem. Hij noemde een van de voornaamste oorzaken van spanningen tussen de ongeveer honderd verschillende nationaliteiten die in de Sovjet-Unie leven bij de naam: de arrogante houding die Russen in het maatschappelijk leven vaak aannemen tegenover de minderheids-nationaliteiten. "Het is belangrijk erom te denken dat natuurlijke trots niet moet ontaarden in nationale arrogantie, exclusiviteit en gebrek aan respect voor andere naties en nationaliteiten", zei Andropov. "Toch komen zulke negatieve fenomenen nog voor".

De nieuwe partijleider bepleitte meer respect van de bestuurders voor het cultuureigen van nationale minderheden in de USSR: "Alles telt, de houding tegenover de taal, de monumenten uit het verleden, de interpretatie van historische gebeurtenissen en de manier waarop wij agrarische en stedelijke gebieden van aangezicht laten veranderen en leefen werkomstandigheden wijzigen".

En Andropov ging nog verder. Het is allang gewoonte in de USSR om Russen te benoemen op alle sleutelposten in het bestuur over woongebieden van nationale minderheden, om op die manier de controle op deze gebieden vanuit het centrum Moskou te versterken. De nieuwe partijleider stelde deze praktijk ter discussie en bepleitte een groter aandeel van de nationale minderheden in het bestuur over hun "eigen" gebieden. "Rekenkunde is geen oplossing", zei hij. "Er moet een ernstige poging worden ondernomen om in elke republiek de juiste vertegenwoordiging van alle nationaliteiten in de verschillende partij- en staatsorganen veilig te stellen", zei Andropov. Tacht is naar zijn zeggen hier een eerste vereiste.

Maar tegelijkertijd, en ook dat lijkt kenmerkend voor de stijl van de nieuwe partijleider, week Andropovs uiteenzetting over de doelstellingen van de nationaliteitenpolitiek geen duimbreed af van de geldende doctrine. "Ons doel is duidelijk", zei hij. "Het gaat erom niet alleen maar de naties tot elkaar te brengen, maar ook hun fusie te realiseren". Andropov bracht verder hulde aan het Russische volk, waarvan de taal "van een buitengewone betekenis is in het politieke en culturele leven van het land".

VOEDSEL

Andropovs verwijzing naar de regelmatig optredende voedselschaarste in de Sovjet-Unie was van een onder Brezjnev ongebruikelijke directheid. De verschillende republieken van de USSR moeten "de regelmatige voedselvoorziening" veilig stellen, zei hij.

Minister van Spoorwegen Ivan Pavlovski was vorige maand een van de eersten die onder zijn bewind het veld moest ruimen. Andropov legde uit waarom: "Het is moeilijk om de versnelde ontwikkeling van al onze republieken en de verdere intensivering van hun economische samenwerking te realiseren zonder een soepel functionerend transportsysteem". De spoorwegen, zei hij, zijn niet alleen van belang voor het vervoer van grondstoffen en produkten, maar met name ook voor het personenvervoer naar gebieden waar een tekort aan arbeidskrachten heerst.

Brezjnevs uit mei van dit jaar daterende voedselprogramma, dat beoogde door een verdere opvoering van de investeringen in de landbouw de Sovjet-Unie in 1990 onafhankelijk van voedselimporten te maken, werd door Andropov min of meer afgeschreven. Het is echter onduidelijk door welke economische strategie op de lange termijn de zittende partijleider zich wel laat leiden. Ten aanzien van de landbouw hanteerde hij de vage formulering "diepgaande en consistentie specialisatie op landelijke schaal".

Zoals in Moskou ook nadrukkelijk is betoogd, lijkt er onder Andropov sprake van een grote continuiteit in de politiek ten opzichte van het Westen. Andropovs uitgesproken opvatting in november, dat het "geen zin heeft bij de imperialisten om vrede te bedelen" kwam naar voren uit het feit dat hij nieuwe ontwapeningsvoorstellen koppelde aan het vooruitzicht van de mogelijke ontwikkeling van twee nieuwe Sovjetkernraketten.

OOST-EUROPA

Niet zonder zelfkritiek was Andropovs benadering van de kleinere socialistische landen in Oost-Europa. "Wij hebben niet altijd op tijd de onontkoombare conclusies getrokken uit de veranderingen die zich in de socialistische wereld voltrokken", zei de Sovjet-partijleider, zonder die veranderingen overigens met name te noemen. "Er waren illusies die moesten worden weggenomen, en vergissingen waarvoor een prijs moest worden betaald".

Een verandering in Moskous beleid ten opzichte van Oost-Europa ligt mogelijk besloten in Andropovs uitspraak, dat de verhoudingen tussen socialistische staten dienen te worden bepaald door "een totaal respect voor de belangen, bijzonderheden en tradities van elk v[an] deze landen".

Net als bij de nationaliteite[n]politiek is het einddoel van [de] Sovjet-politiek ten opzichte van Oost-Europa echter onve[r]anderd: "ideologische eenhei[d], gemeenschappelijkheid v[an] doelstellingen en broederlij[ke] samenwerking". In het lic[ht] van de Westerse druk op Oos[t]-Europa zal het zelfs, aldus [de] Sovjet-partijleider, "nodig zi[jn] een nieuwe impuls te geven a[an] het proces van economisc[he] integratie".

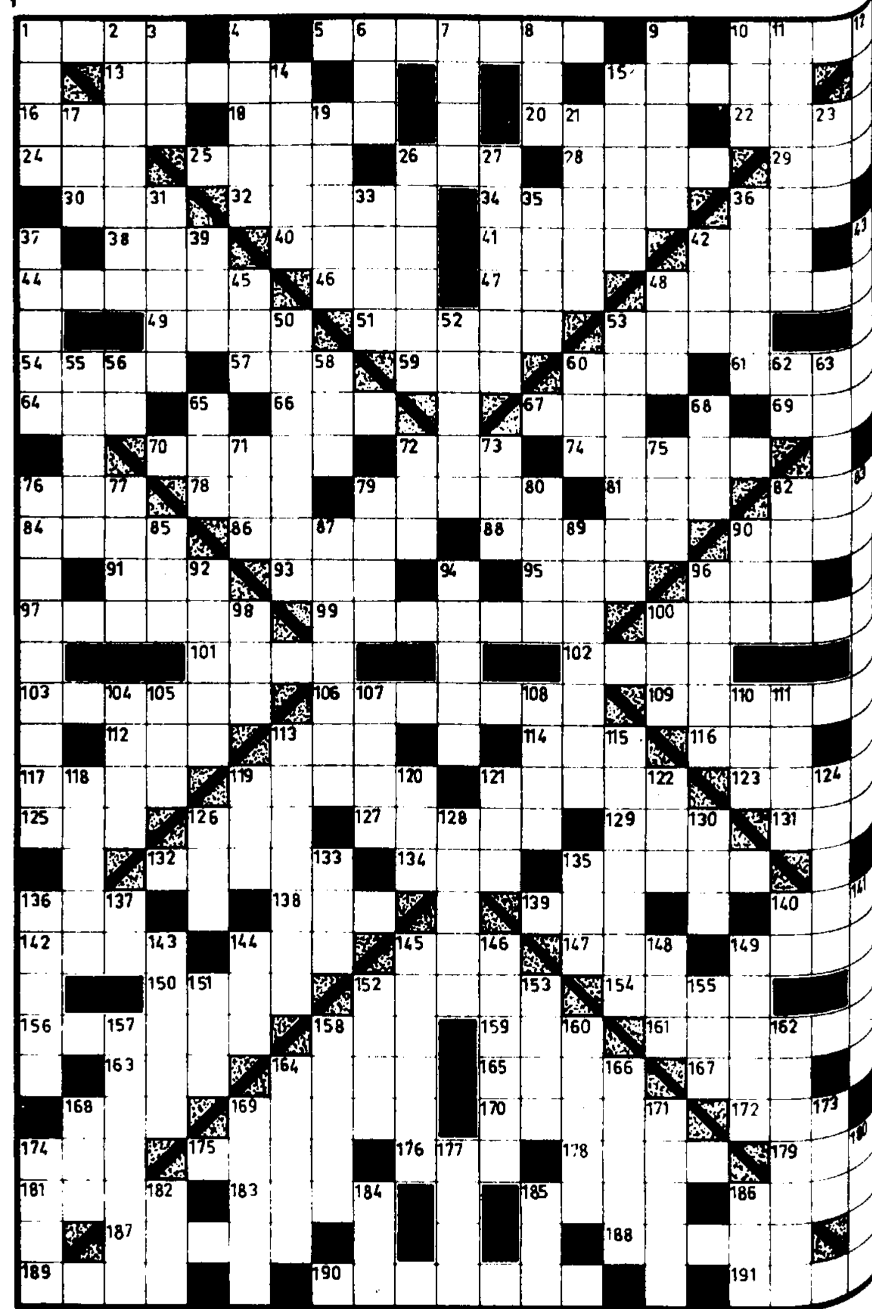
Tot zover NRC/Handelsblad.

CORTE, CORSICA — Ongeveer 600 Corsicanen hebben vandaag in Corte een protestmars gehouden tegen het terrorisme. Op spandoeken verklaarden zij dat zij Fransen waren. De deelnemers verklaarden zich ook solidair met de dierenarts die vorige week door onbekenden is doodgeschoten omdat hij de zogenoemde revolutiebelasting van de ondergrondse afscheidingsbeweging FLNC niet betaalde. De beweging is gisteren door de Franse regering verboden en de politietop in Ajaccio is volledig afgelost.

Amigoe kruiswoordpuzze[l]

HORIZONTAAL: 1. litteken v.e. wond; 5. groente, peulvrucht; 10. kleine vlag op een schip; 13. wasstelletje voor zitbaden; 15. omlijsting; 16. pl. in N-Brabant; 18. gedroogde gerst (ontkiemde); 20. gesneden tabak; 22. grens tussen land en zee; 24. licht alc. drank; 25. telwoord; 26. sprookjesfiguur; 28. voedsel; 29. riv. in Schotland; 30. kleefmiddel; 32. nauwgezet; 34. kant, rand; 36. Europeaan; 38. baardje; 40. muziekteken in psalmen; 41. Arab. vorst; 42. Engels bier; 44. onvriendelijk; 46. toverheks; 47. zwaar en traag; 48. vulkaanmond; 49. vuur, bezieldheid; 51. angst zonder zichtbare oorzaak; 53. mannelijk dier; 54. insekteneter; 57. kledingstuk; 59. ontkenning; 60. boom; 61. uitgebakken spek; 64. bep. steensoort; 66. kever; 67. ontkenning; 69. spinneweb; 70. genotmiddel; 72. oneffen; 74. langzaam; 76. zich fris en gezond voelend; 78. zeehond; 79. in de hoogste mate gelukkig; 81. vernis; 82. handwarmer; 84. dakbedekking v. inlandse huizen; 86. schrijfkosten; 88. Europ. hoofdstad; 90. Spaanse aanspreektitel; 91. religieuse; 93. vogeleigenschap; 95. groet; 96. watering; 97. ondeugende jongen; 99. vastberaden; 100. vlaktemaat; 101. betalingsmethode; 102. pl. in N-Brabant; 103. raar persoon, grappenmaker; 106. soort antilope; 109. woestijnvos; 112. vruchtje; 113. veerkracht; 114. eikeschors; 116. afslagplaats bij golf; 117. werelddeel; 119. bep. appel; 121. buitenhuis; 123. pl. in N-Afrika; 125. buidel; 126. lange, smalle ondiepte in zee; 127. eetbaar knolletje; 129. ieder; 131. modegek; 132. geheel van spraakgeluiden; 134. durf; 135. gezwel; 136. ijzerhoudende grond; 138. boom; 139. bedorven; 140. lofdicht; 142. poel; 144. waterdier; 145. ledig; 147. sprookjesfiguur; 149. 10 gulden (barg.); 150. middag; 152. terdege; 154. ontvangstbewijs; 156. niet inwonend; 158. woonboot; 159. gevuld; 161. nieuwerwets; 163. tijdrekening; 164. bezemkruid; 165. schoorsteenzwart; 167. jong dier; 168. zangstem; 169. kleur; 170. mannelijk dier; 172. visgerei; 174. huisbedekking; 175. betaalmiddel; 176. sneeuwschaats; 178. helder; 179. holte i.e. muur; 181. hetzelfde; 183 kleur; 185. hoffeest; 186. kerel; 187. door de behoefte vereist; 18[8]. bewijs behorend bij ee[n] effect; 189. keukengerei; 19[0]. groot zoogdier; 191. kalm, rustig.

VERTICAAL: 1. armbe[n]kleedsel; 2. schrijnwerker; 3. bep. metaal; 4. tekort; 6. vochtig; 7. zak; 8. gewicht; 9. dun; 10. vreemd, raar; 11. een uitgebreide kennis; 12. vleesgerecht; 14. proef, onderzoek; 15. mannelijk dier; 17. waterkering; 19. enig, 21 fel, erg; 23. Jap. munt; 26. standaardmaat; 27. specerij; 31 opschrift op hoek; 33. klanknabootsing; 35. struisvogel; 36. vleugel v.e. gebouw; 37 holte onder de arm; 39. nat en koud; 42. papegaai; 43. opwelling, neiging; 45. brandstof; 48. hoofddeksel; 50. voornaam persoon; 52. besef; 53. verrukkelijk; 55. tanden en kiezen; 56. vogelprodukt; 58. etenbereider; 60. een weinig; 62. slede; 63. bijb. figuur; 65. bloeiwijze; 68. beroep; 71. rond; 72. soort; 73. speeltuig; 75. lokspijs; 76. produkt; 77. reservoir; 79. overwinning; 80. vogel; 82. lef; 83. producent; 85. puistje; 87. krom; 89. de ritus betreffend; 90. naaldboom; 92. warme wijn; 94. vloerbedekking; 96. halfcirkelvormig bovenlicht; 98. bundel vlas; 100. deel v.e. ambtsgewaad; 104. steltloper; 105. smekend verzoek; 107. putemmer; 108. hondenriem; 110. nieuw (in samenst.); 111. bladader; 113. steeds wederkerend motief (muz); 115. klein kind; 118. zitplaats; 119. pl. in Spanje; 120. hoeveelheid; 121. telwoord; 122. alpenweide; 124. hemellichaam; 126. viervoeter; 128. bozegeest; 130 varkenshok; 133. feestelijk gedekte tafel; 135. fijn, prettig (barg.); 136. veilige ligplaats voor schepen; 137. oud Egypt. zonnegod; 140. onder-officier; 141. hafachtige zoutmeer; 143. erwtensoep; 144. bosmeertje; 145. slagwerktuig; 146. uniform van lakei; 148. water in Utrecht; 149. bijbels figuur; 151. bid (Lat.); 152. werpanker; 153. niet schoon; 155. bergpas; 157. steeds weer; 158. dor, droog (Fr.); 160. melaatsheid; 162. uitstekend, voortreffelijk; 164. militaire insluiting v.e. stad; 166. voortbrenging; 168. wilde haver; 169. start; 171. slingerplant; 173. verachtelijk, gemeen; 174. beest; 177. jong dier; 180. dierenverblijf; 182. grap; 184. pret, plezier; 185. alc. drank; 186. roofdier.

Oorlog aan grens Honduras-Nicaragua

Contra's werken zichzelf tegen door brute aanpak

SANTO TOMAS DEL NORTE, Nicaragua, dec. — Vijf minuten nadat de kerkklokken luid beierden staan de dorpsbewoners klaar, kaarsrecht als getrainde soldaten, met hun nog uit de Tweede Wereldoorlog daterende Tsjechische geweren in de hand.

Ze zijn aan komen rennen door de loopgraven die dwars over het dorpsplein zijn aangelegd - een zestigtal zwaargebouwde boerenvrouwen, magere teenagers en mannen van onbestemde leeftijd. Samen vormen ze de "eerste alarm" sectie van de plaatselijke militie.

Hoewel deze "proeve van paraatheid" wordt opgevoerd ten behoeve van bezoekers wijzen de kogelgaten in de muren van dit kleine grensdorp zo'n 200 kilometer van Managua erop dat het alarm soms wel degelijk werkelijkheid is. Zo begint Marlise Simons een bijdrage aan NRC/Handelsblad.

Een halve kilometer verderop, waar de smalle rivier de Guasaule de grens tussen Honduras en Nicaragua vormt, begint het gedreun van mortier- en mitrailleurvuur al tot de normale geluiden te horen. Deze grens, die van de Stille tot de Atlantische Oceaan loopt, is het toneel van een beperkte oorlog die de laatste maanden snel is geescaleerd en die, zo menen diplomaten in het gebied, wel eens tot een breder internationaler conflict zou kunnen uitgroeien.

Ogenschijnlijk wordt hier een strijd tussen de Nicaraguanen die het Sandinistische revolutionaire bewind steunen en hen die dit bewind omver willen werpen. Maar op een ander, minder zichtbaar niveau zijn ook aan de ene kant de Verenigde Staten en Honduras en aan de andere kant Nicaragua en Cuba betrokken bij het conflict.

De paramilitaire groepen, Nicaraguaanse ballingen die in een tiental kampen langs deze grens zitten, worden volgens functionarissen van de Amerikaanse inlichtingendienst door de Verenigde Staten gefinancierd, en krijgen militair advies van aldaar gestationeerde Amerikanen. Hoewel Honduras zich al herhaaldelijk neutraal heeft verklaard zegt de Nicaraguaanse regering over bewijzen te beschikken dat Hondurese troepen de betalingen bij hun acties logistieke steun hebben gegeven.

Nog geen vier jaar geleden vochten de sandinisten aan deze kant van de grens in hetzelfde berggebied tegen de pro-Amerikaanse dictator Somoza. Nu beschikken ze over Oosteuropese wapens en naar schatting tweeduizend Cubaanse militaire en veiligheidsadviseurs die hen raad geven bij het veilig stellen van de revolutie.

VERSTERKT

Nu de ballingen de afgelopen maanden hun terreuracties op Nicaraguaans grondgebied hebben opgevoerd hebben de Sandinisten hun militaire aanwezigheid in het noordelijke grensgebied versterkt. In de keten van dorpjes in het lage heuvellandschap dat geleidelijk overgaat in hoge, beboste bergen bereiden de bewoners zich voor op een echte oorlog.

Net als in Santo Tomas del Norte hebben vrijwilligers in veel dorpen loopgraven en ondergrondse schuilplaatsen aangelegd om de kinderen en de voorraden te beschermen. Iedere zondag oefenen de dorpsbewoners zich in eerste hulp en evacuatie, en de militie houdt 24 uur per dag de wacht.

Na een serie nieuwe invallen en moorden in oktober verklaarde de regering in Managua op 4 november alle vijf grensprovincies tot "militaire zone" en plaatste ze onder direct militair bestuur. Volgens regeringsfunctionarissen voeren paramilitaire troepen vanuit Honduras vrijwel dagelijks snelle acties uit over de grens - soms een eind landinwaarts - waarbij boerderijen, bruggen, voertuigen en patrouilles in het noordoosten doelwit zijn. De verrassingsaanvallen hebben volgens militante anti-Sandinisten tot doel de regering dwars te zitten, onvrede te zaaien en een binnenlandse opstand teweeg te brengen.

WREED

De rebellen werken zichzelf tegen in hun pogingen om steun te winnen niet alleen door burgers te doden, maar ook door hun wrede methoden die bij de meeste Nicaraguanen herinneringen oproepen aan het optreden van de Nationale garde van de afgezette Somoza.

Tot de militante anti-Sandinisten die in het zuiden van Florida zitten behoren zakenmensen en politieke aanhangers van wijlen Somoza, maar onder de rebellen in het grensgebied zitten veel voormalige leden van de verslagen Nationale garde die gehaat en gevreesd werd wegens haar wreedheid en moordpartijen.

Amerikaanse katholieke missionarissen die dit grensgebied vaak bezoeken hebben gezegd dat de rebellen gevangen genomen boeren en sympathisanten van de Sandinisten hebben gemarteld en verminkt en dat ze dezelfde angst en terreur zaaien als in het verleden. In het nabijgelegen San Francisco del Norte, waar op 24 juli 15 boeren werden gedood, werden de lijken zwaar verminkt aangetroffen, aldus de missionarissen, die anoniem wilden blijven. Handen en geslachtsdelen waren afgehakt en in sommige gevallen waren de ogen uitgestoken, zo vertelden ze.

Een jonge seminarist uit een grensdorp meldde dat de aanvallers zijn moeder en zuster hadden verkracht en daarna zijn vader hadden gedood.

Deze en andere terreur-acties die veel aandacht krijgen in de regeringsgezinde Nicaraguaanse media lijken eerder groeiend verzet tegen de "Somocistas" op te roepen dan aanwezige anti-Sandinistische sentimenten te stimuleren. "Je kunt de garde-leden wel dure Amerikaanse wapens en nieuwe uniformen geven, maar het blijven gardisten, en zo gedragen ze zich ook," zegt een zakenman die tegenstander is van de regering. "Als mensen moeten kiezen tussen de Sandinisten en de Somocistas kunnen ze onmogelijk voor de gardisten kiezen".

CONTROLE

Maar het harde optreden van de regering tegen vermeende contra-revolutionairen brengt ook angst teweeg op het platteland waar het merendeel van de recente politieke arrestaties gevallen is.

Onlangs bevestigde Sergio Ramirez Mercado, lid van de regerende junta, dat in de hoofdstad en in het noorden van het land "regelmatig mensen worden vastgehouden". "We moeten controle uitoefenen", voegde hij hieraan toe. Cijfers had hij niet tot zijn beschikking, "maar", zo zei hij, "we zullen de namen en gegevens van alle gevangenen publiceren. Onze tegenstanders zouden dolgraag willen bewijzen dat hier massaal schendingen van de mensenrechten plaatsvinden".

De Nicaraguaanse Commissie voor de Mensenrechten zegt te beschikken over een lijst van 280 mensen die tussen maart en oktober dit jaar door de regering zijn gearresteerd op verdenking van contra-revolutionaire activiteit. Volgens een lid van de commissie is het moeilijk om een accurate lijst te maken omdat mensen vaak de eerste tijd van hun gevangenhouding in volledige afzondering worden gehouden. Er is nog niet één gevangene wegens het plegen van contra-revolutionaire actie ter dood gebracht, aldus het commissie-lid. Wel zijn er in 82 onder beide partijen in de oorlog al meer dan 550 doden gevallen.

Heel in Santo Tomas aan de grens zijn de muren beklad met de leuze "Ze zullen niet binnenkomen", maar volgens een legerwoordvoerder is het aantal "contra's" dat het platteland binnendringt gegroeid. De afgelopen zes maanden heeft het leger drie "contra-kampen" van elk meer dan 100 man vernietigd in de dichte bossen ten noordoosten van Santo Tomas. Sindsdien, zo voegt hij hieraan toe, is het de rebellen niet meer gelukt om een basis van enige betekenis of een bruggehoofd op te zetten op Nicaraguaans grondgebied.

Op een hoge rots, vanwaar je de vallei en de rivier die de grens vormt kunt overzien, wijst luitenant Ivan Escobar naar bruine kale plekken op een tegenoverliggende helling. "Daar staat het geschut van het Hondurese leger", zegt hij. "Achter die heuvels, bij Cacamoya, ligt een kamp van de contra's. Als de contra's aanvallen horen we hoe ze het leger openlijk via de radio om steun vragen. Maar ons leger en de milities hebben strikte orders om nooit iemand tot over de grens te achtervolgen. Want dan krijgen we misschien oorlog met Honduras dat door de Amerikanen wordt gesteund. En in die val mogen we niet lopen".

Tot zover Marlise Simons in NRC/Handelsblad.

Oplossing kruiswoordpuzzel

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. **10 December 1982.**

Y. E. Lopez,
Hooiberg 51 A,
Aruba.

Hij/Zij kan langs komen (Redaktie Amigoe Aruba) om haar/zijn prijs (fl. 25,–) op te halen.

Oplossingen van deze week dienen vóór **14 januari 1983** in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 13 januari 1983 in te dienen. Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire - bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.B. 122 en op St. Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL.

```
.STIPT.BLAMAGE.KUNST.
PYL.REVUE.E.EIGEN.RIB
YS.LUX.LUXUEUS.KIN.PA
N.S.TEE.KETEL.BEE.G.L
SATE.L.S.REL.L.R.AUTO
T.ORA.RAGE.DOEL.VLA.R
IEME.MELIS.ENGEL.ANEI
LIP.GENOT.N.SENOR.OOG
LK.WAPEN.HEK.STRYD.SH
E.MYL.T.BARET.E.KOP.E
NEUS.C.TEVOREN.M.PREI
DAS.ALLURE.NEREUS.EED
.R.ETUI.K.K.N.GUIT.S.
VLOT.BES.MOE.PER.ROTS
A.PAS.RAM.L.VAL.BAN.E
AKELIG.TAMBOER.LEGGER
R.RAP.MES.E.LYF.DIE.R
SHAG.BAR.ARM.SUF.ELBE
.E.ELAN.G.T.S.IRAK.L.
OMA.LADDER.STAKER.KAR
EDAM.N.AMATEUR.T.MODE
V.RIS.G.STEEK.B.HAL.S
ER.NOBEL.SUF.BARON.ET
RUL.MINUS.G.SLAAP.STA
ZWIN.TENOR.POORT.ACCU
W.TAK.TELE.EPOS.EVA.R
AVER.R.T.NOK.T.A.ELBA
L.R.WAK.STEEL.ELP.A.T
UR.LEB.STELLIG.BOK.AI
WAD.NADER.O.REBUS.ORE
.GERST.TOTEBEL.MEKKA.
```